

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de **Catalunya**

La qualitat, garantia de millora.

PROCÉS D'AVUACIÓ
DE LA QUALITAT DEL SISTEMA UNIVERSITARI
A CATALUNYA

20
informe
06

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de **Catalunya**

La qualitat, garantia de millora.

**PROCÉS D'AVUACIÓ
DE LA QUALITAT DEL SISTEMA UNIVERSITARI
A CATALUNYA**

20
informe
06

© Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya

Via Laietana 28, 5a planta
08003 Barcelona

Equip de redacció:

Javier Bará Temes (director d'AQU Catalunya), **Joan Bravo Pijoan** (secretari d'AQU Catalunya), **Sebastián Rodríguez Espinar** (coordinador d'Innovació+Desenvolupament), **Josep Grifoll Saurí** (cap de l'Àrea d'Avaluació de la Qualitat), **Esteve Arboix Codina** (gestor de projectes), **Albert Basart Capmany** (tècnic en gestió i documentació), **Esther Huertas Hidalgo** (gestora de projectes), **Anna Prades Nebot** (gestora de projectes) i **Olga Pujolràs González** (gestora de projectes).

Producció editorial: **Àgata Segura Castellà**
Disseny i maquetació: **Josep Turon i Triola**
Imprès per: Treballs Gràfics, SA

Primera edició: febrer 2008
Tiratge: 1.500
Dipòsit legal: B-5.688-2008

Es permet la reproducció total o parcial del document sempre i quan se citi el títol de la publicació i l'**Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya** com a editora.

Disponible també en versió electrònica:
<www.aqucatalunya.cat>

Sumari

Presentació	5
Introducció	7
Avaluacions d'ensenyaments de primer i segon cycle	11
Àrea de Ciències Socials	11
Ciències Empresarials i Turisme, Escola Universitària del Maresme (UPF)	13
Ciències del Treball (URV)	25
Direcció Hotelera, Escola Universitària de Turisme i Direcció Hotelera (UAB)	33
Educació Social (UAB)	43
Mestres, especialitats d'educació especial, educació física, educació infantil, educació musical i educació primària (UdL)	55
Publicitat i Relacions Públiques (UAB)	75
Àrea de Ciències de la Salut	87
Ciència i Tecnologia dels Aliments (UAB)	89
Fisioteràpia, Escola Universitària d'Infermeria i Fisioteràpia Gimbernat (UAB)	99
Fisioteràpia, Escola Universitària de Ciències de la Salut de Manresa (UAB)	109
Infermeria (UdL)	119
Àrea Tècnica	129
Enginyeria Química (UAB)	131
Enginyeria Tècnica en Topografia (UPC)	143
Annexos	155
Annex 1. Composició de la Comissió Específica per a l'Avaluació de les Titulacions i Programes	157
Annex 2. Composició dels Comitès d'Avaluació Interns i Externs	159
Annex 3. Glossari	165

Presentació

L'informe que teniu a les mans recull els resultats d'avaluació de la qualitat de dotze ensenyaments universitaris, i constitueix el darrer volum corresponent al programa PRO-QU d'avaluació d'ensenyaments oficials.

Ara ens trobem en un moment d'inflexió molt important en què l'esforç d'avaluació es trasllada cap als nous ensenyaments oficials de grau i màster. En aquest marc, AQU Catalunya, com a agència reconeguda internacionalment per a la garantia externa de la qualitat de les universitats, hi haurà de jugar un paper rellevant. D'altra banda, la confirmació d'AQU Catalunya com a membre d'ENQA i com a candidata a ingressar en el futur registre europeu d'agències de qualitat obre noves oportunitats per a la internacionalització de la qualitat del sistema universitari de Catalunya.

En aquesta nova fase, la funció de transparentar la qualitat de les universitats en l'àmbit nacional i internacional serà decisiva, especialment en un entorn marcat pel creixement constant de la mobilitat internacional de professionals. A més, el manteniment de l'objectiu de millora del sistema, que actualment s'articula per mitjà de la implantació de nous ensenyaments, es complementarà amb l'establiment de nous mecanismes de garantia de la qualitat per part de les universitats, d'acord amb els estàndards i directrius europeus que promouen el lideratge de les institucions d'ensenyament superior en aquest camp.

Finalment, voldria cloure aquesta presentació amb un agraïment a totes les persones que han fet possible aquest programa PRO-QU, que ha estat un èxit compartit molt important i que, a mesura que passa el temps i s'observa amb perspectiva, creix en valor. Sens dubte, el programa PRO-QU ha estat un instrument útil per preparar el sistema universitari de Catalunya per a la convergència europea. El compendi d'anàlisis efectuades en aquest procés de gran abast, tot i ser voluntari, té un valor rellevant, i suposa una de les bases sobre la qual s'estan dissenyant els nous ensenyaments oficials.

Javier Bará Temes
Director d'AQU Catalunya

Introducció

Aquest informe recull els resultats de les avaluacions del programa PRO-QU, dedicat a l'avaluació de les titulacions oficials que s'ofereixen a Catalunya abans de la implantació de l'Espai europeu d'educació superior (EEES). Aquest programa es duu a terme per mitjà d'un sistema d'avaluació interna i externa. La fase externa inclou una visita a la universitat per tal d'entrevistar-se amb professorat, estudiants, personal d'administració i serveis i responsables universitaris, a fi de verificar l'autoavaluació i poder proposar accions de millora.

És important subratllar que es tracta d'un procés avaluador en què es dóna prioritat als elements de millora dels ensenyaments. Això determina l'orientació i el contingut dels informes inclosos en aquest volum.

La participació en aquests processos d'avaluació és voluntària, tot i que des d'AQU Catalunya s'ha afavorit el fet de poder avaluar un mateix ensenyament de manera paral·lela a totes les universitats que l'imparteixen. Cal explicar que en les etapes finals del programa, a causa del treball de les universitats en la convergència europea, aquest objectiu ha estat més difícil d'assolir. En tot cas, en aquest informe trobareu algunes comparacions dins una mateixa universitat, com és el cas de l'ensenyament de Fisioteràpia de la UAB, o dins un mateix centre, com podria ser l'anàlisi duta a terme a l'Escola Universitària del Maresme, centre adscrit a la UPF.

La metodologia aplicada per AQU Catalunya ha estat objecte d'un procés de millora contínua fins a arribar al mètode actual, que segueix la seqüència lògica d'avaluar el context, els inputs (programa de formació, professorat, qualitat dels estudiants, etc.), el desenvolupament del procés d'ensenyament-aprenentatge i, finalment, els resultats que se n'obtenen.

Els ensenyaments que recull aquest informe corresponen a: Ciències Empresarials, Turisme, Direcció Hotelera, Educació Social, Magisteri (especialitats d'educació especial, física, infantil, musical i primària) i Publicitat i Relacions Públiques, en l'àmbit de les Ciències Socials; Ciència i Tecnologia dels Aliments, Fisioteràpia i Infermeria, en l'àmbit de les Ciències de la Salut; i Enginyeria Química i Topografia, en l'àmbit de les Tecnologies.

CONCLUSIONS MÉS REMARCABLES

Foment de la qualitat i els sistemes de garantia de la qualitat

La necessitat de garantir la qualitat dels programes davant dels agents externs fa imprescindible una implantació coherent de sistemes especialitzats per a aquesta finalitat. El programa PRO-QU posa en relleu que, si bé hi ha accions establertes per part dels responsables acadèmics a escala d'ensenyament i d'institució, el plantejament estratègic encara està en fase de desenvolupament.

La cultura de la qualitat va prenent força, però demana uns recursos i una infraestructura que en la majoria de casos s'està formant. Val a dir que, durant aquesta darrera avaluació del PRO-QU, s'ha produït un desenvolupament de la normativa oficial que afecta el disseny dels ensenyaments en aquest àmbit. Alhora, les universitats, amb la col·laboració d'AQU Catalunya, han iniciat dissenys de mecanismes de garantia de la qualitat sobre bases formalitzades.

D'altra banda, el fet d'haver iniciat l'avaluació de la qualitat de les propostes dels nous ensenyaments europeus suposa un canvi important respecte del que fins ara es practicava. No tan sols hi ha una verificació de la coherència dels continguts dels programes, sinó que hi ha un requeriment d'explicitar els objectius formatius i de declarar els recursos i mecanismes que asseguraran la qualitat del programa, des del perfil de professorat i estudiantat fins als sistemes de gestió i coordinació dels ensenyaments.

Finalment, cal posar de manifest l'avaluació positiva de la qualitat aconseguida per la mateixa AQU Catalunya segons els estàndards europeus. Aquest reconeixement reforça el sistema universitari de Catalunya pel que fa a la garantia de la qualitat. Això permetrà que AQU Catalunya ingressi en el futur registre europeu d'agències acreditadores i que les universitats catalanes disposin d'un òrgan acreditador de caràcter internacional, pròxim i coneixedor de les particularitats que les caracteritzen.

Cap a la transparència del sistema i la millora contínua

El programa PRO-QU evidencia l'assoliment d'un primer nivell de transparència informativa en què les universitats, per mitjà de l'avaluació, fan públiques dades sobre la qualitat dels ensenyaments. En el cas dels centres adscrits, aquesta etapa de transparència informativa demana esforços addicionals, com per exemple la seva integració al sistema comú de dades de les universitats.

En paral·lel, AQU Catalunya ha consolidat l'estudi sobre la inserció laboral dels graduats universitaris a escala nacional, que se situa com a referent a Europa i en línia amb el que es desenvolupa a països com ara el Regne Unit o el Canadà.

És important mencionar, però, que el procés de convergència europea està movent el sistema cap a noves cotes de transparència. La millora de les bases de dades sobre el sistema facilitarà nova informació d'agents i nous referents per als responsables de la universitat. En l'àmbit internacional, la transparència de la qualitat facilitarà la mobilitat d'estudiants i professorat.

Principals remarques sobre els ensenyaments avaluats

Tot i que alguna de les titulacions que s'inclouen en aquest informe han posat en marxa processos de convergència cap a l'EEES, com és el cas de Publicitat i Relacions Públiques de la UAB, és important recordar que les avaluacions fetes en el PRO-QU s'han desplegat tenint en compte els referents dels ensenyaments oficials fins ara establerts a les universitats catalanes.

La posició estratègica dels ensenyaments

Aquesta dimensió es presenta més o menys positiva depenent, principalment, de les perspectives de matrícula que tingui l'ensenyament. Com s'havia comentat a l'informe anterior, l'ampliació de l'oferta d'ensenyaments i la moderació de la demanda incideixen en la posició de l'ensenyament i la seva viabilitat. Tot i així, el valor professionalitzador i les perspectives d'inserció laboral són, evidentment, motors positius en aquesta dimensió. Es constata, però, que l'oferta d'ensenyaments a les universitats ha esta impulsada també per altres factors, com ara la preinscripció universitària. La programació d'ensenyaments a mitjà i llarg termini continua sent un element molt important.

La capacitat dels ensenyaments per oferir una formació de qualitat

Estudiants

L'avaluació constata els esforços de les universitats per impartir i organitzar una oferta adequada a la diversitat creixent dels estudiants, i amb propensió cap a la compaginació d'estudis i feina. Per raons diverses, els estudiants manifesten disposar de poc temps per a l'estudi fora de l'horari lectiu.

La qualitat dels estudiants que ingressen en els ensenyaments avaluats és diversa, tant depenent de l'ensenyament com dins del mateix ensenyament. En tot cas, es valora positivament la presència d'elements motivadors entre els estudiants, especialment que estan lligats a l'aprenentatge de capacitats professionals. Així mateix, també és interessant comentar que, en altres estudis menys enfocats a la formació de professionals, apareix amb força un estudiant vocacional, sovint provinent d'una carrera universitària prèvia, que cerca un enriquiment de la seva formació personal. En aquests darrers casos, l'heterogeneïtat dels estudiants que ingressen en aquests estudis és encara més elevada.

Menys positivament es valora la competència en anglès dels qui accedeixen a la universitat, fins i tot en ensenyaments que tenen una selecció competitiva i on el nivell de coneixença de l'anglès és rellevant per a l'adquisició de coneixements.

Professorat

En general, els informes continuen posant de manifest la necessitat d'avançar en la modernització de les polítiques de gestió del professorat. Aquest àmbit és primordial en un moment de transformació estructural de la universitat per la posada en marxa dels ensenyaments i el canvi de paradigma docent associat.

De manera generalitzada, hi ha una valoració positiva de la tasca docent del professorat, per bé que l'adaptació de la seva activitat al nou entorn derivat del procés de Bolonya s'ha fet d'una forma poc sistemàtica. En aquest sentit, s'hauria de procurar un suport més gran en l'activitat docent del professorat, i també establir les condicions per augmentar l'activitat de recerca en alguns sectors.

Finalment, es constata que els estudiants tenen una percepció positiva de la proximitat del professorat.

Infraestructura

L'avaluació presenta resultats positius en aquest àmbit, en què es detecta un esforç notable de renovació d'edificis i instal·lacions. Progressivament, s'incorporen elements tecnològics, per exemple els que faciliten la connexió dels estudiants a la xarxa Internet a qualsevol espai del centre.

Relacions externes

Aquest és un dels altres elements que ha sortit favorablement avaluat. En particular, cal destacar l'esforç fet per les universitats en relació amb la realització de pràctiques professionalitzadores per part dels estudiants.

En canvi, tot i que les xarxes per a l'intercanvi d'estudiants són actives, a la pràctica hi ha ensenyaments amb xifres de mobilitat molt modestes. D'altra banda, es constata que els processos de convalidació en el cas de la mobilitat continuen, de vegades, sent difícils.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

La valoració d'aquest punt és ambivalent, en el sentit que, si bé els ensenyaments avaluats no incorporen prou els models de garantia de la qualitat proposats pel procés de Bolonya, la universitat sí que està posant en marxa una transformació d'aquests mecanismes amb vista als nous ensenyaments.

D'altra banda, continua sent necessari millorar la informació que, sobre els ensenyaments, es posa a la disposició dels estudiants potencials i del públic en general.

Programa de formació

Igual que en la dimensió anterior, es constata l'esforç institucional vers la millora dels perfils de formació que s'aplicaran als nous ensenyaments. En algun ensenyament que figura en aquest volum també s'ha avançat en aquest terreny, gràcies al Pla pilot d'adaptació a l'EEES. Tot i així, en l'etapa precedent a Bolonya ja es va detectar una reflexió important al voltant de l'adequació dels perfils de formació i es va identificar, per exemple, la necessitat de promoure noves especialitats o de transformar-ne d'altres de menys consistència.

Organització docent

Esperant la transformació dels ensenyaments, les millores en aquest apartat suposen salts positius de més o menys quantia, que condueixen cap a una adequació de l'organització dels processos docents.

La dimensió dels grups de teoria és, generalment, correcta; en canvi, cal fer un esforç per adequar els grups de pràctiques, que continuen sent nombrosos.

Els calendaris i els horaris presenten major coherència i s'introdueixen noves tecnologies que ajuden el procés d'ensenyament-aprenentatge, com per exemple la posada en marxa dels campus virtuals.

Metodologia

Les iniciatives per innovar en el procés d'ensenyament-aprenentatge afloren. Es redueixen les classes magistrals i s'introdueixen metodologies d'aprenentatge més participatives. L'activitat de pràcticum s'ha consolidat en molts ensenyaments, si bé es detecta una necessitat de millora pel que fa als aspectes de garantia de la qualitat d'aquesta activitat. En alguns casos també s'observa que l'estudiant està sotmès a una càrrega lectiva important. L'adequació dels crèdits al del temps de l'estudiant és un objectiu no prou ben assolit i que haurà de fer-se compatible amb una varietat més gran de les activitats formatives.

L'acció tutorial millora en la seva organització, però encara presenta un baix ús per part dels estudiants. Malgrat que hi ha una comunicació fluida entre professorat i estudiants, especialment en centres petits, es recomana reconvertir la funció tutorial per situar-la com a estratègica.

Les avaluacions també subratllen l'interès de reforçar la figura del coordinador de l'ensenyament.

Finalment, hi ha l'aspecte de la formació complementària durant els estudis. Tot i que les universitats són actives, l'avaluació subratlla l'interès per integrar-la adequadament dins el conjunt d'activitats que duu a terme l'estudiant durant el seu pas per la universitat.

L'avaluació de la qualitat dels resultats

La proposta avaluadora d'AQU Catalunya tracta de tres tipus de resultats: els acadèmics, els professionals i els personals. Pel que fa als resultats acadèmics tractats en aquest volum, l'avaluació mostra uns resultats en general positius, tot i que els àmbits avaluats no solen presentar situacions crítiques.

Tot i així, la necessitat de millorar la definició dels perfils de formació, aspecte que haurà de quedar resolt en les noves titulacions adaptades a l'EEES, fa que l'avaluació acurada de resultats encara sigui complexa.

Les universitats, però, estan treballant en aquest aspecte a partir de la transformació dels sistemes d'avaluació, la millora d'indicadors d'anàlisi i, com s'ha comentat, la definició més clara d'objectius de formació.

**AVALUACIÓ D'ENSENYAMENTS
DE PRIMER I SEGON CICLE**

Àrea de Ciències Socials

Ciències Empresarials i Turisme a l'Escola Universitària del Maresme (centre adscrit a la Universitat Pompeu Fabra)

INTRODUCCIÓ

L'avaluació dels dos ensenyaments, la Diplomatura en Ciències Empresarials i la de Turisme, s'ha dut a terme en el programa d'avaluació de 2004. La responsabilitat de l'elaboració dels dos autoinformes ha estat d'un únic Comitè d'Avaluació Interna (CAI) que ha estat integrat per: dos presidents, un professor per cada un dels dos ensenyaments i sis estudiants (un de cada curs i per cada torn). El CAI va lliurar els dos documents d'avaluació interna el maig de 2005. Per la seva banda, el Comitè d'Avaluació Externa (CAE) constituït per dos professors universitaris externs, un representant del món professional i una experta en avaluació, va realitzar la visita el febrer de 2006 i va finalitzar el seu informe l'abril del mateix any. El CAE va decidir realitzar un únic informe per a les dues titulacions, raó per la qual molts comentaris i recomanacions són compartits als dos ensenyaments.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha realitzat de manera satisfactòria. Els informes d'avaluació elaborats pel comitè intern de l'escola constitueixen un diagnòstic acurat per a la millora dels ensenyaments i la seva adaptació a l'EEES. Cal tenir present que, pel fet de tractar-se d'un centre adscrit, no ha estat possible disposar de tota la informació dels indicadors per elaborar els referents conjunts del sistema universitari.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LES TITULACIONS

L'Escola Universitària del Maresme (EUM) es va adscriure a la Universitat Pompeu Fabra l'any 1994, i la seva oferta es realitza a preus no subvencionats. L'EUM va iniciar la seva activitat amb els estudis de Ciències Empresarials en règim de matí. Més endavant va començar a oferir un règim especial nocturn que desenvolupa el pla d'estudis a un ritme més lent (4 anys). Posteriorment, endega la diplomatura en Turisme, que s'ofereix només en règim diürn. Així mateix, l'Escola ofereix la possibilitat de cursar "la transversalitat" amb la doble titulació d'Empresarials i Turisme en 4 anys.

La valoració de la posició estratègica interna i externa de les dues titulacions avaluades està fortament condicionada pel fet que l'Escola Universitària del Maresme sigui un centre adscrit.

Les dades sobre les titulacions de Catalunya durant els cursos 2001-2005 deixen clar el gran interès de les universitats públiques catalanes pels dos estudis. Totes les universitats públiques ofereixen els estudis d'empresarials amb una oferta de 1.970 places i una matrícula per al curs 2004-2005 de 9.417. Per a Turisme, la base de dades de què disposem no inclou centres adscrits, i aquest ensenyament s'imparteix a molts centres adscrits.

La posició estratègica externa de la titulació d'Empresarials de l'EUM és poc favorable pel que fa a l'oferta de places. Les places del grup diürn han disminuït notablement en els darrers cursos, i el comitè extern entén que aquesta situació constituiria una amenaça significativa per a l'ensenyament d'Empresarials, si l'Escola només disposés d'aquest grup, o si aquest fos el seu públic objectiu. Però, com s'observa a les dades, la gran majoria d'estudiant d'Empresarials són del grup nocturn. L'avaluació recomana que les accions de captació es dirigeixin cap a aquests estudiants potencials, ja que mentre que la matrícula d'accés a primer curs ha anat disminuint en el

grup del matí, ha passat tot el contrari en el grup de tarda, que des del curs 2002-2003 ha anat pujant fins arribar a representar el 66% del total al curs 2004-2005.

La posició estratègica interna és favorable sobretot pel fort lideratge existent a nivell de centre i per l'existència d'un equip de professorat que demostra estar molt motivat.

A més, el fet que a l'Escola es reuneixin dues titulacions pròximes a nivell disciplinar permet que s'estableixin sinergies de recursos clarament favorables, a la vegada que ofereix la possibilitat de fer les dues carreres en 4 anys (transversalitat Empresarials - Turisme).

Pel que fa a l'evolució dels estudiants matriculats a l'EUM i a la seva posició respecte a la UPF, es pot observar que, per al curs 2004-2005, els estudiants de l'EUM representen el 4% dels estudiants totals de la Universitat Pompeu Fabra, mentre que la matrícula ha estat del 20,5% del total de centres adscrits a la UPF.

Taula 1. Evolució dels estudiants matriculats totals

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Ciències Empresarials EUM	703	572	482	410
Turisme EUM	83	90	93	106
Total centres adscrits UPF	2.239	2.112	2.061	1.996
Total UPF	9.990	10.184	10.265	10.266

Font: Memòria Acadèmica de la UPF de 2004-2005.

Taula 2a. Evolució dels estudis de Ciències Empresarials a l'EUM de la UPF

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places				
Diürn	116	80	80	80
Nocturn	84	80	80	80
Estudiants de nou ingrés	135	88	95	101
Diürn	31	42	29	34
Nocturn	65	46	56	67
Matriculats totals	703	572	482	410

Font: Memòria Acadèmica de la UPF de 2004-2005 i centre avaluat.

Pel que fa a la titulació de Turisme, aquest és l'únic centre adscrit de la UPF que imparteix aquesta titulació, la qual cosa permet ampliar el ventall de l'oferta formativa de la UPF en una titulació més.

Taula 2b. Evolució dels estudis de Turisme a l'EUM de la UPF

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	64	50	50	50
Estudiants de nou ingrés	22	27	28	28
Matriculats totals	83	90	93	106

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

L'EUM està recolzada per un Consell Assessor d'Empresaris i Emprenedors de l'àrea del Maresme que col·labora estretament amb l'escola en la definició dels perfils professionals dels estudiants o oferint beques, a partir del curs 2004-2005, perquè els estudiants de 1r curs de Turisme i de Ciències Empresariales realitzin pràctiques a les seves empreses.

Així mateix, l'escola està treballant activament en la definició del campus universitari de Mataró-Maresme, juntament amb l'Escola Universitària Politècnica de Mataró i dins el projecte TECNOCAMPUS MATARÓ.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per quatre elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, i la planificació i gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament.

Resultats de l'avaluació

En termes generals, es valora adequat el perfil dels estudiants que accedeixen a les dues titulacions.

Les dades de la taula 3 palesen el perfil diferent per a cadascun dels grups, i especialment permet diferenciar molt bé el grup diürn i nocturn de Ciències Empresariales.

Taula 3. Procedència dels estudiants. Curs 2002-2003

	Turisme	Ciències Empresariales diürn	Ciències Empresariales nocturn
Oferta de places	28	43	46
Estudiants de nou ingrés	50	80	80
Procedència PAAU	75%	60,5%	8,7%
Procedència FP	-	9,3%	56,2%
Altres	25%	30,3%	34,8%

Els grups de diürn procedeixen bàsicament dels estudis de Batxillerat amb petites diferències segons les característiques dels estudis. Però la gran divergència es produeix en els estudiants de nit de Ciències Empresariales: més de la meitat dels estudiants de nou ingrés ha cursat estudis de Formació Professional, i prop del 35% elegix aquesta carrera

havent ingressat a la universitat mitjançant les proves de 25 anys, com a segon estudi, o havent iniciat un altre ensenyament amb anterioritat.

D'altra banda, l'avaluació constata que gairebé tots els estudiants del torn de nit treballen, i una bona part dels del matí també ho fa. És precisament aquesta característica la que ha fet que el centre impartís un

itinerari alternatiu de 4 anys per als estudiants de nocturn. Tot i així, no disposar de gaire temps per a l'estudi individual condiona la metodologia docent emprada. L'Escola ha treballat molt aquesta adaptació dels estudiants de nocturn, que és ben valorada pels estudiants.

Professorat

Aquest apartat analitza si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i característiques de la titulació.

Resultats de l'avaluació

Tant l'avaluació interna com l'externa coincideixen a valorar adequadament el perfil i volum del professorat de la titulació.

En ser l'EUM un centre propi, les figures de professorat no es corresponen amb les que s'estableixen habitualment. A més, segons els Estatuts i per les característiques de l'EUM, la recerca no s'estableix com un objectiu primordial. No obstant això, al moment de l'avaluació hi havia 9 professors doctors i 15 més amb disposició de la suficiència investigadora, i que estan en fase d'elaboració de la tesi doctoral.

Un total de 51 professors imparteixen docència en la titulació, dels quals només 8 tenen dedicació a temps complet.

Tot i la bona valoració del perfil del professorat, l'avaluació externa considera que s'hauria d'augmentar el percentatge de professorat a temps complet, sobretot tenint en compte que el 50% del professorat d'Empresarials ho és a temps parcial. Aquest percentatge augmenta a la titulació de Turisme i arriba fins a prop d'un 73%.

El professorat està molt motivat i satisfet amb la seva tasca docent, tant pel que fa a l'ensenyament de Ciències Empresarials com al de Turisme. Al mateix temps, l'estudiant valora correctament l'activitat docent del professor.

Infraestructura

L'aulari, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. Tanmateix, també s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions.

Resultats de l'avaluació

L'Escola utilitza, provisionalment, les instal·lacions de l'antic Club Nàutic de Mataró en espera de traslladar-se a un nou Campus que resoldrà algunes de les actuals deficiències.

Mentre no arribi el trasllat, l'avaluació externa suggereix alguns punts de millora, com intentar redistribuir els espais per tal de millorar l'entorn docent al volum i característiques dels estudiants, a més de millorar la climatització de les aules.

Es valoren positivament els esforços realitzats en la millora de l'espai de la biblioteca i d'autoaprenentatge, així com el condicionament d'un conjunt d'espais que permeten el treball en grup i l'aplicació de noves tecnologies.

Pel que fa a la conservació i seguretat de les instal·lacions, caldria dedicar esforços al manteniment de l'edifici i a fer més accessibles els accessos a l'Escola a persones discapacitades, lesionades o amb problemes que els impedeixin de pujar escales.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'Administració, empreses i institucions.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa considera aquesta dimensió de manera favorable. L'escola presenta les condicions per poder tenir unes bones relacions externes en comptar amb professorat i personal d'administració i serveis que s'encarrega de realitzar les tasques de comunicació i d'estar en contacte amb altres universitats i institucions.

A més, comptar amb un Consell Assessor d'Empresaris i Emprendadors permet no només fomentar la col·laboració activa dels empresaris del Maresme, sinó que empreses del Consell concedeixen beques d'estudi de diferents modalitats als estudiants amb millors expedients acadèmics i millor motivats.

Pel que fa a la mobilitat internacional dels estudiants, tot i que des de la direcció de l'escola es fan molts esforços perquè els estudiants realitzin intercanvis en el marc del programa ERASMUS, són molt pocs els que s'acaben materialitzant.

L'avaluació externa suggereix, per a les dues carreres, fomentar l'ús de la llengua anglesa en assignatures obligatòries, i especialment per a la Diplomatura en Turisme.

Cal destacar les recents iniciatives, com l'Observatori de la Competitivitat Empresarial o bé el Centre de Recerca Turística del Maresme (CRTM).

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. Així, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments o la presència de sistemes d'informació i retiment de comptes.

Resultats de l'avaluació

L'escola té implantat un sistema de qualitat a través del qual elabora les Prioritats Estratègiques Anuals de l'EUM on, a partir de la revisió dels objectius i accions de l'any anterior, s'estableixen els objectius i accions per a l'any en curs amb la finalitat de garantir la millora contínua de l'activitat acadèmica.

En aquest sentit, el procés d'elaboració del Quadre de Comandament Integral ha permès aconseguir, en el curs 2005-2006, la certificació de qualitat ISO 9001 per a la gestió dels serveis de suport a la docència i que ha de permetre fer el seguiment dels indicadors principals per valorar-ne el funcionament.

Tot i la bona valoració d'aquest apartat, l'avaluació senyala que seria convenient disposar de plans estratègics per a cadascun dels ensenyaments.

Propostes de millora

Caldria realitzar una captació d'estudiants més activa entre els col·lectius d'estudiants potencialment interessats en els perfils professionals que s'expliciten per part de la titulació.

Sobre les infraestructures avaluades, l'avaluació fa una sèrie de recomanacions per millorar-les, sobretot continuant en l'adaptació de l'aulari en sales més polivalents que puguin dedicar-se tant al seguiment de classes teòriques com a treballs pràctics en grup.

El comitè extern palesa que la mobilitat de l'alumnat ha de ser un tema d'especial atenció per al centre, sobretot davant el nou marc de l'Espai europeu d'educació superior.

En l'àmbit de la planificació i la gestió de la qualitat, els canvis legislatius (LOU, LUC) i la imminent concreció de la Declaració de Bolonya en el futur grau europeu obligaran la titulació a replantejar-se algunes de les actuacions estratègiques a dur a terme per a cada ensenyament.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té per objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació, per a cada ensenyament, i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa valora favorablement aquest apartat, tot i que el que l'escola té explicitat és un perfil generalista que no diferencia el de Ciències Empresariales del de Turisme. L'elaboració del perfil de formació hauria de respectar les característiques de les titulacions i les dels estudiants que accedeixen als respectius estudis.

Tot i això, l'avaluació ha constatat que a l'escola, durant els darrers anys, s'ha produït una profunda reflexió sobre els respectius programes de formació. Aquest procés ha estat afavorit per l'estreta col·laboració entre la direcció del centre i el Comitè Assessor d'Empresaris i Emprenedors de l'EUM, que ha jugat un paper fonamental en el seu posicionament estratègic.

Programa de formació

El programa de formació s'ha analitzat tenint en compte els indicadors que fan referència a la seva funcionalitat (ciclicitat, o optativitat i obligatorietat). També s'observen la seqüència dels estudis, la definició dels programes i la seva difusió.

Resultats de l'avaluació

La diplomatura en Ciències Empresarials és una carrera de primer cicle de 180 crèdits que s'estructura en tres cursos per als grups del matí, i en quatre per al de nit. Cada curs es divideix en tres períodes trimestrals.

Publicació al BOE	22/05/1999
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	126
Teoria	84
Pràctica	42
Crèdits optatius (b)	36
Crèdits de lliure elecció	18
Total	180
Grau mínim de practicitat obligatòria	33,3%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	19
Oferta de crèdits optatius propis (a)	85,5
Relació d'optativitat (a/b)	2,3
Projecte final de carrera / Pràcticum	Sí/Sí
Pràctiques en empreses	Sí
Font: Centre avaluat	

La diplomatura en Turisme és una carrera de primer cicle de 180 crèdits que s'estructura en tres cursos. Cada curs es divideix en tres períodes trimestrals.

Taula 4b. El programa de formació de Turisme a l'EUM de la UPF

Publicació al BOE	4/12/2001
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncats i obligatoris	144
Teoria	87,5
Pràctica	56,5
Crèdits optatius (b)	18
Crèdits de lliure elecció	18
Total	180
Grau mínim de practicitat obligatòria	39,23%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	16
Oferta de crèdits optatius propis (a)	72
Relació d'optativitat (a/b)	4
Projecte final de carrera / Pràcticum	Sí/Sí
Pràctiques en empreses	Sí
Font: Centre avaluat	

Els plans d'estudis de les dues titulacions avaluades s'articulen mitjançant itineraris que permeten als estudiants crear el seu propi currículum. En ambdós, els crèdits de lliure elecció estan fixats en el mínim (10%) però la càrrega d'optativitat a Ciències Empresarials és del 20% i a Turisme és del 10%. A més, les matèries optatives d'aquest darrer ensenyament estan molt encaminades cap a l'aplicació de la gestió d'empreses al sector turístic. En les assignatures obligatòries es dona la situació inversa. L'obligatorietat de Turisme representa el 32,5% de crèdits, mentre que a Ciències Empresarials només és del 10%.

Destaca que el 55% dels crèdits d'una carrera són convalidables per crèdits de l'altra. Cosa que ha permès impartir la transversalitat d'estudis com especialització pròpia del centre i oferir la doble titulació en 4 anys.

L'Escola fa una àmplia difusió de la seva oferta formativa i de les activitats que realitza a través de la Guia Docent, tant en paper com en versió electrònica.

L'avaluació palesa que els graduats de Ciències Empresarials són unànimes a reconèixer la qualitat de la formació que han rebut a l'EUM.

Propostes de millora

L'avantatge que suposa formar part de les proves pilot d'aplicació del nou model d'Espai europeu d'educació superior, dins del Programa de Qualitat Universitària de la UPF, ajudarà, si no ho ha fet ja, a delimitar definitivament un perfil de formació per a cadascun dels ensenyaments.

Caldria una planificació integral de l'oferta de crèdits de lliure elecció, facilitant la realització d'activitats formatives de caràcter personal que influïran positivament en el desenvolupament dels estudis i la vida professional dels estudiants.

Tot i la feina feta fins ara, caldria organitzar millor les relacions amb el sector turístic, cosa que facilitaria la consolidació de la diplomatura en Turisme.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

Com a elements més positius, l'avaluació externa destaca l'adequació dels horaris oferint un torn de nit i l'estructura en trimestres.

Pel que fa a la mida dels grups, s'observa a la taula 5 que aquests són relativament reduïts sobretot pel que fa al grup de matí, cosa que pot afavorir una tutoria més directa per part del professorat.

Taula 5a. Distribució dels estudiants en la titulació de Ciències Empresarials a l'EUM de la UPF. Curs 2003-2004

	Diürn	Nocturn
Mitjana d'estudiants per grup 1r curs		
Teoria	46	61
Pràctica	nd	nd
Mitjana d'estudiants de nou ingrés 1r curs		
Teoria	26	18
Pràctica	nd	nd
Mitjana d'estudiants per grup 1r cicle		
Teoria	64	78
Pràctica	nd	nd
Estudiants totals	189	293
Estudiants equivalents a temps complet	141	244
nd: dada no disponible		
Font: Centre avaluat		

Taula 5b. Distribució dels estudiants en la titulació de Turisme a l'EUM de la UPF. Curs 2003-2004

Mitjana d'estudiants per grup 1r curs	
Teoria	31
Pràctica	nd
Mitjana d'estudiants de nou ingrés 1r curs	
Teoria	27
Pràctica	nd
Mitjana d'estudiants per grup 1r cicle	
Teoria	26
Pràctica	nd
Estudiants totals	93
Estudiants equivalents a temps complet	78
nd: dada no disponible	
Font: Centre avaluat	

Els estudiants de Turisme cursen tres assignatures de pràcticum, essent la tercera un treball de recerca. L'avaluació assenyalava, com a punt feble, els baixos resultats que s'obtenen en aquesta assignatura.

El comitè extern comenta que s'utilitza l'assignatura de pràcticum per realitzar el projecte final, on es combinen dos conceptes diferents —recerca i pràctica— sense que hi hagi un fil conductor preestablert entre ells. D'altre banda, i donat que les qualificacions no són les esperades, caldria estudiar si l'organització tutelada que rep l'estudiant en aquests moments és suficient per assolir el nivell de recerca que se li demana, i si una estructura de professorat basada en professors a temps parcial permet que aquests professionals disposin del temps suficient per poder ajudar als estudiants.

I per últim, recollint l'opinió dels estudiants i professors, els primers consideren l'organització trimestral adequada, mentre que del professorat se'n recullen opinions oposades.

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa valora positivament el desenvolupament de la docència tenint en compte la progressiva implantació de noves metodologies docents i el progressiu ús de les noves tecnologies aplicades a la docència.

La metodologia emprada d'anar disminuint les classes magistrals per metodologies més participatives coincideix en els dos ensenyaments. No obstant, els perfils dels estudiants, tot i ser bastant similars, no són iguals, i segons els suggeriments de l'avaluació externa caldria introduir algunes especificitats que diferenciessin els estudis de Turisme dels de Ciències Empresarials.

En aquest sentit l'aposta de l'Escola per l'Espai europeu d'educació superior (EEES) i posar en marxa el sistema de crèdits ECTS obre noves oportunitats al desenvolupament d'aquestes titulacions.

La gran majoria dels estudiants i del professorat coincideixen que la metodologia utilitzada és adequada, tot i que els estudiants manifesten que aquest canvi de metodologia els comporta més treball.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Posteriorment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació considera aquesta dimensió com poc adequada per la manca d'un pla d'acció tutorial formal i específic per a cada ensenyament. L'avaluació, a més, palesa que la millora en la tutoria podria ajudar a esmenar, per exemple, l'elevat grau d'absentisme a les aules.

Tot i que existeix una fluida comunicació entre el professorat i els estudiants de la titulació, ambdós desitjarien una formalització d'un pla d'acció tutorial i orientació.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació constata que l'Escola és molt activa a l'hora de participar en activitats de formació per a possibles nous estudiants —en els seus instituts i/o en la mateixa Escola— i organitza tot tipus d'activitats pels estudiants actuals, però tot i així l'avaluació externa considera que caldria millorar els mecanismes específics per planificar aquestes activitats.

L'Escola compta amb professionals que poden ajudar, tant des dels seus propis serveis com des del món de l'empresa, a fer aquesta planificació. En canvi, caldria pensar mecanismes per aconseguir la col·laboració del professorat, ja que el seu perfil de temps parcial en fa bastant complicada la col·laboració. Igual pot succeir amb els estudiants del torn nocturn, que tenen una càrrega de treball aliena als estudis més gran.

Per aquesta raó, la satisfacció entre el professorat i els estudiants no és gaire elevada.

Propostes de millora

Es proposen tres principals línies de millora.

La primera: es recomana una major coordinació entre les assignatures perquè el seu progressiu aprenentatge no generi desequilibris en el grau d'atenció que l'estudiant ha de dedicar a totes i cadascuna de les matèries, amb independència dels mètodes docents usats.

La segona línia: caldria reconsiderar les possibilitats de l'acció tutorial i establir un programa individualitzat per a cada estudiant. La dimensió dels dos ensenyaments possibilita un programa d'aquestes característiques.

Finalment, hi ha una recomanació dirigida a planificar i coordinar d'una manera més efectiva la formació complementària, i agrupar-la per àrees de coneixement implicades en la titulació i així reduir-ne la dispersió que hi ha actualment.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació constata que:

Existeix una reglamentació d'avaluació acadèmica única per a tota la Universitat Pompeu Fabra (i per tant de l'EUM), i l'alumnat n'està informat, així com del règim de permanències estipulat a la UPF. A més, els estudiants tenen la informació sobre els tipus d'exàmens a la guia docent i a la web abans de la matrícula.

Com ja s'ha comentat, l'EUM està portant a terme avenços molt importants de cara a l'adaptació a l'EEES, amb noves metodologies docents, i per tant també de les noves formes d'avaluació. Alguns professors han iniciat l'aplicació d'estratègies d'avaluació contínua. Aquestes experiències són ben valorades en conjunt, però es creu necessari que la titulació estableixi unes directrius sobre com aplicar-la (tipologia de proves a utilitzar, distribució percentual del pes de les diferents proves, etc.).

Sobre l'avaluació continuada, els estudiants la valoren positivament, ja que el seu aprovat ja no només depèn d'un únic examen final.

Respecte als resultats acadèmics, cal comentar que no es disposa de dades actualitzades.

A Empresariales, per al curs 2001-02, les taxes d'aprovat sobre presentats (taxa d'èxit) per al total de les assignatures troncal i obligatòries ha estat a la primera convocatòria del 53,7% (57,7% en nocturn) i a la segona d'un 29,3% de crèdits aprovats sobre els presentats (34,5% en nocturn).

Els resultats acadèmics referits al nombre d'aprovat sobre matriculats són molt satisfactoris sobretot tenint en compte que els estudiants majoritàriament són del grup nocturn i compaginen una feina amb els estudis.

Taula 6a. Resultats acadèmics de Ciències Empresarials a l'EUM de la UPF. Curs 2001-2002

	Diürn	Nocturn
Taxa d'èxit en el 1r curs		
1a convocatòria	58%	50,9%
2a convocatòria	28,4%	35,2%
Taxa d'èxit en el 1r cicle		
1a convocatòria	53,7%	57,7%
2a convocatòria	29,3%	34,4%
Taxa de rendiment acadèmic		
1r curs	73,7%	70,9%
1r cicle	72,1%	74,4%
Mitjana d'estudiants titulats (2001-2003)	105	44
Taxa de graduació	nd	nd
nd: dada no disponible		
Font: Centre avaluat		

A Turisme, per el curs 2001-2002, les taxes d'aprovat sobre presentats (taxa d'èxit) per al total de les assignatures troncal i obligatòries ha estat a la primera convocatòria del 60,8% i a la segona d'un 37,5% de crèdits aprovats sobre els presentats.

Taula 6b. Resultats acadèmics de Turisme a l'EUM de la UPF. Curs 2001-2002

Taxa d'èxit en el 1r curs	
1a convocatòria	59,2%
2a convocatòria	36,8%
Taxa d'èxit en el 1r cicle	
1a convocatòria	60,8%
2a convocatòria	37,5%
Rendiment acadèmic	
1r curs	77,7%
1r cicle	79,6%
Mitjana d'estudiants titulats (2000-2003)	24
Taxa de graduació	nd
nd: dada no disponible	
Font: Centre avaluat	

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals i personals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals, els resultats d'inserció laboral obtinguts així com les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa constata que la titulació no disposa d'estratègies d'avaluació per comprovar els resultats professionals o personals dels graduats.

L'avaluació posa de manifest la necessitat de comptar amb més informació sobre l'activitat dels graduats. En aquest sentit, es valoren positivament els procediments que l'escola està potenciant a través de la base de dades COMUNITAT EUM amb vista a mantenir una vinculació amb els exestudiants de l'Escola, de tal manera que és d'esperar una significativa millora en aquest aspecte.

L'Escola té unes taxes d'inserció professional satisfactòries, cosa que contribueix al seu posicionament en el mercat. Tanmateix, la quantitat i la qualitat de la inserció són aspectes rellevants sobre els que l'Escola no té un coneixement profund, malgrat tenir un servei dedicat a aquest contacte amb l'empresa.

Finalment, els graduats es mostren satisfets amb les consecucions personals.

Propostes de millora

Es recomana la creació d'un pla d'avaluació dels resultats personals, ja sigui amb el seguiment de l'adquisició de competències transversals en les diferents assignatures o a través d'enquestes als graduats en què es valori la consecució d'aquestes competències al llarg dels seus estudis.

Paral·lelament caldria que els responsables de la titulació endeguessin mecanismes per tal de conèixer l'assoliment dels objectius acadèmics, personals i professionals dels estudiants. Introduir a través dels crèdits de lliure elecció una oferta pedagògica amb activitats formatives de caràcter personal segur que pot influir positivament en el desenvolupament dels estudis i la vida professional dels estudiants: organització del temps, conducció de reunions, etc.

Ciències del Treball

a la Universitat Rovira i Virgili

INTRODUCCIÓ

L'avaluació de l'ensenyament de Ciències del Treball de la URV s'ha dut a terme en el programa d'avaluació de 2004. El Comitè d'Avaluació Interna de la Universitat, format per quatre professors, una estudiant i dos membres del PAS, lliura el document d'avaluació interna el juny de 2006, mentre que el Comitè d'Avaluació Externa, constituït per dos professors universitaris externs, una tècnica de la Diputació de Barcelona, i una experta en avaluació, finalitza el seu informe el gener de 2007.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha realitzat de manera satisfactòria. L'informe d'avaluació elaborat pel comitè intern de la universitat constitueix un diagnòstic acurat per a la millora de l'ensenyament i la seva adaptació a l'EEES. A més, l'avaluació externa destaca l'àmplia difusió que s'ha fet de l'informe, ja que fins i tot se n'ha fet una versió resumida, perquè arribés a tots els membres de l'ensenyament.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

Les dades sobre les titulacions de Catalunya durant els cursos 2001-2005 deixen clar l'interès de les universitats públiques catalanes per aquests estudis. A l'inici del període eren quatre les universitats que oferien els estudis (UB, UAB, UPF i URV) i en els cursos següents es van anar afegint la UdG (2002-2003) i la UdL (2003-2004). En canvi, pel que fa a l'interès dels estudiants, sobretot en aquelles universitats amb més tradició, sembla que ha anat disminuint al llarg dels anys.

Com es pot observar a la taula 1, la matrícula d'estudiants de nou ingrés al curs 2001-2002 és pràcticament la mateixa que la del curs 2004-2005, tot i que l'oferta de places augmenta en un 64,5% al incorporar-se, sobretot, l'oferta de la UdG i la UdL.

Taula 1. Evolució dels estudis de Ciències del Treball a les universitats públiques catalanes

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	240	320	370	395
Estudiants de nou ingrés	275	334	342	288
Matriculats totals	275	548	708	745

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

La URV posa en marxa l'ensenyament en Ciències del Treball durant el curs 2001-2002 amb 58 estudiants de nou ingrés. La matrícula de nous estudiants es manté constant en els dos anys següents fins que, igual que a les altres universitats, experimenta una disminució progressiva a partir del curs 2004-2005.

La titulació està orientada a l'estudi de les relacions laborals des de múltiples perspectives (recursos humans, mercat de treball, inserció d'immigrants i d'altres col·lectius, seguretat laboral i medi ambient en els centres de treball) i segons es manifesta a l'avaluació té un indiscutible potencial en una zona, com la de Tarragona, amb un ampli teixit empresarial i productiu.

El fet que a Tarragona, igual que en la resta de Catalunya, hi hagués una demanda per part del col·lectiu de diplomats (sobretot de Graduats Socials i en Relacions Laborals) que ja estaven treballant pot explicar l'elevada xifra de diplomats que es van matricular als inicis d'aquest ensenyament. Conseqüentment, la davallada de matrícula en els darrers dos anys (25 matriculats al curs 2005-2006 segons dades de l'autoinforme), fruit de l'esgotament d'aquesta borsa era previsible.

Dit això, l'avaluació posa de manifest, des d'un punt de vista estratègic, la necessitat de reconsiderar quines necessitats de formació responen aquests estudis i a quin tipus d'estudiants ha de dirigir-se.

Taula 2. Evolució dels estudis de Ciències del Treball a la URV

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	60	60	60	60
Estudiants de nou ingrés	58	58	57	35
Matriculats	58	105	132	112

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

L'anàlisi de la situació de l'ensenyament dins la URV mostra, (taula 3) una situació de debilitat que ve donada principalment per la manca de posició consolidada de l'ensenyament dins la pròpia universitat.

Taula 3. Dades generals de la Universitat Rovira i Virgili. Curs 2004-2005

	Ciències del Treball, URV
Estudiants totals a l'ensenyament	112
Estudiants de l'ensenyament a tot Catalunya	745
Estudiants totals matriculats a la universitat	11.435
Estudiants de titulacions de només 2n cicle a la universitat	569
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la universitat	0,98%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de titulacions de només 2n cicle	19,68%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la titulació a Catalunya	15,03%

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per quatre elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, i la planificació i gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament.

Resultats de l'avaluació

En termes generals, es valora com a adequat el perfil dels estudiants que accedeixen a la titulació. En els dos primers anys els estudiants eren majoritàriament Diplomats en Graduat Social, funcionaris i amb una mitjana d'edat bastant elevada. Mentre que actualment la situació ha canviat i la majoria dels estudiants accedeixen a aquests estudis o bé des de la diplomatura en Relacions Laborals o de la de Treball Social, són més joves i també compaginen estudis i treball.

L'avaluació indica que es tracta d'estudiants amb una bona motivació i que tot i que la gran majoria d'ells compaginen els seus estudis amb una feina a temps complet manifesten tenir una elevada disponibilitat per seguir l'ensenyament.

Professorat

Aquest apartat analitza si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i característiques de la titulació.

Resultats de l'avaluació

Tant l'avaluació interna com l'externa coincideixen a valorar com a adequat el perfil i volum del professorat de la titulació.

Un total de 22 professors imparteixen docència en la titulació dels quals quasi el 70% tenen dedicació a temps complet. Pel que fa a la distribució en categories, un 36% han consolidat la categoria funcionària de catedràtic o professor titular d'universitat. La resta es distribueix majoritària entre associats i titulars d'escola.

Tot i aquesta bona valoració, l'avaluació externa considera que s'hauria d'augmentar el percentatge de doctors, que actualment està al 50%, sobretot tenint en compte que estan assumint una elevada proporció de docència.

L'avaluació externa destaca la bona disposició del professorat implicat en l'ensenyament en preparar-se per al canvi en els mètodes d'ensenyament-aprenentatge que s'estan potenciant a la URV. A tot això, també ajuda la bona ràtio professor/estudiant, que se situa en 19 estudiants.

Infraestructura

L'aulari, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. Tanmateix, també s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions.

Resultats de l'avaluació

Les infraestructures que disposa la titulació són adequades a les característiques de la titulació. Tot i que la facultat de Ciències Jurídiques té menys de 10 anys, i en general, ben equipada, s'observen alguns punts de millora com la manca d'espais multifuncionals, o de sales d'estudis i de reunió pel professorat i el PAS.

La resta d'instal·lacions es valoren positivament sobretot la Biblioteca de la facultat, amb bons espais i equipaments, recursos bibliogràfics i electrònics.

Pel que fa la seguretat de les instal·lacions es disposa de plans d'evacuació.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'administració, empreses i institucions.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa considera aquesta dimensió de manera no gaire favorable, a causa principalment de la poca o nul·la mobilitat d'estudiants i professorat. El fet que l'estudiant compagini una feina amb l'estudi i l'alta càrrega docent del professorat poden ser-ne les causes principals.

Tampoc es donen convenis de col·laboració institucional, més enllà dels relacionats amb les pràctiques externes.

Davant la insuficiència en el nombre d'intercanvis, les propostes van encaminades a millorar la informació sobre els programes d'intercanvi.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. Així, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments o la presència de sistemes d'informació i retiment de comptes.

Resultats de l'avaluació

La Facultat de Ciències Jurídiques compta amb un pla estratègic de centre però cap específic per titulacions. L'avaluació palesa l'esforç que està duent a terme la titulació per dotar-la de diversos mecanismes de

planificació de la titulació i de gestió de la qualitat, amb bons resultats. Tot i així l'avaluació senyala certes millores com la coordinació de la docència entre el centre i els departaments i la redefinició de la figura del responsable de l'ensenyament de manera que pogués coordinar de manera efectiva la docència de la titulació i realitzar tasques d'orientació dels estudiants en l'elecció d'assignatures optatives d'acord amb el perfil professional determinat.

En general s'observa que no existeixen mecanismes estructurats per conèixer la satisfacció dels diferents col·lectius, a part de les enquestes als estudiants sobre l'actuació docent.

Propostes de millora

Caldria realitzar una captació d'estudiants més activa entre els col·lectius d'estudiants potencialment interessats en els perfils professionals que s'explicitin per part de la titulació.

Tot i la qualitat en general de les infraestructures avaluades, l'avaluació fa una sèrie de recomanacions per millorar-les, sobretot augmentar el número de sales més polivalents que puguin dedicar-se tant al seguiment de classes teòriques com per treballs pràctics en grup.

Cal reforçar les relacions externes, tant pel que fa als intercanvis a l'estranger, com en la col·laboració de forma més activa en les institucions i organitzacions de l'entorn.

En l'àmbit de la planificació i la gestió de la qualitat, els canvis legislatius (LOU, LUC) i la imminent concreció de la Declaració de Bolonya en el futur grau europeu obligaran la titulació a replantejar-se algunes de les actuacions estratègiques a dur a terme. Les principals recomanacions van encaminades a potenciar els mecanismes per conèixer l'opinió i la satisfacció dels estudiants, el professorat i el personal d'administració i serveis sobre el desenvolupament de la titulació, amb la redefinició de les tasques del responsable de l'ensenyament per potenciar el treball col·lectiu del professorat i aconseguir una millora en la coordinació docent.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té per objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa considera adequat el perfil de formació, tot i la manca de la seva definició explícita.

Per a l'elaboració del programa de formació es va fer una anàlisi comparativa dels diferents plans d'estudi de les universitats catalanes i algunes espanyoles.

Es valoren positivament les possibilitats de configurar, a través del nou títol de grau, perfils professionals de gran interès, tenint en compte el teixit productiu i social de la zona d'influència de la titulació. Tanmateix, a curt termini per poder definir aquests perfils professionals es recomana la participació d'institucions i agents econòmics i socials del territori.

Programa de formació

El programa de formació s'ha analitzat tenint en compte els indicadors que fan referència a la seva funcionalitat (ciclicitat, o optativitat i obligatorietat). També s'observen la seqüència dels estudis, la definició dels programes i la seva difusió.

Resultats de l'avaluació

La llicenciatura en Ciències del Treball és una carrera de segon cicle de 120 crèdits que s'estructura en dos cursos. Cada curs es divideix en dos períodes quadrimestrals.

Taula 4. El programa de formació de Ciències del Treball a la URV

Publicació al BOE	4/03/2002
Anys de durada	2
Pla d'estudis	
Crèdits troncats i obligatoris	84
Teoria	60
Pràctica	24
Crèdits optatius (b)	24
Crèdits de lliure elecció	12
Total	120
Grau mínim de practicitat obligatòria	28,57%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	10
Oferta de crèdits optatius propis (a)	48
Relació d'optativitat (a/b)	2
Projecte final de carrera / Pràcticum	No/No
Pràctiques en empreses	No
Font: Centre avaluat	

L'avaluació considera adequat el pla d'estudis al perfil de formació i als objectius formatius de la titulació, tot i que assenyala que en algunes matèries es donen duplicació de continguts i que les matèries optatives no identifiquen de forma suficient itineraris d'especialització.

La relació d'optativitat es situa en 2, que és el màxim que es pot oferir segons un acord de la Junta de Govern de la URV. Segons el parer dels estudiants, hi ha poca optativitat i pocs crèdits extracurriculars, i aquests són dispars amb els continguts formatius de la titulació. Tanmateix, els estudiants no tenen clar si l'increment de l'optativitat hauria d'anar dirigit a completar l'àmbit de dret o a l'àmbit dels recursos humans.

No hi ha cap mecanisme articulat que permeti als estudiants fer pràctiques professionals en el marc de convenis amb institucions.

Pel que fa a la definició dels elements estructurals dels programes de les assignatures, aquest presenten una homogeneïtzació ja que el centre determina, a través d'un protocol informàtic, quin són els apartats a incloure. La difusió dels programes es fa mitjançant les copisteries del centre i per web.

Propostes de millora

En el procés de creació del nou títol de grau caldria identificar els nous perfils de la titulació amb orientació a cobrir les necessitats laborals de l'entorn, amb la participació dels agents econòmics i socials de la zona.

Una major explicitació de l'oferta de formació i, en especial, de les competències i habilitats dels graduats dirigida a les institucions i empreses.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

Com a elements més positius, l'avaluació externa destaca l'adequació dels horaris a la franja de tarda, tenint en compte que la majoria dels estudiants comptabilitzen estudis i feina.

La titulació no ofereix la possibilitat de realitzar pràctiques en empreses o institucions, i tant l'avaluació interna com l'externa coincideixen que aquest ha de ser un objectiu de millora a l'hora de dissenyar el nou títol de grau. Com ja s'ha dit, la gran majoria del estudiants actuals estan treballant, per això segons el que desprèn de l'avaluació seria interessant que la titulació pogués oferir als estudiants una experiència d'aprenentatge en l'entorn laboral i professional d'aquests estudis per afavorir la inserció en aquest àmbit d'especialització.

Pel que fa a la mida dels grups, s'observa a la taula 5, que aquests són reduïts sobretot pel que fa als grups de pràctica, cosa que pot afavorir una tutoria més directa per part del professorat.

Taula 5. Distribució dels estudiants en la titulació de Ciències del Treball a la URV. Curs 2004-2005

Mitjana d'estudiants per grup	
Teoria	45
Pràctica	34

Font: Centre avaluat

I, per últim, recollint l'opinió dels estudiants i professors, consideren el calendari adequat tot i que s'hauria d'intentar ajustar millor el d'exàmens per tal d'evitar que s'hagi de fer dos exàmens el mateix dia. Els estudiants també manifesten que algunes vegades no poden matricular les assignatures optatives que voldrien ja que l'horari coincideix amb alguna assignatura obligatòria.

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa valora molt positivament el desenvolupament de la docència tenint en compte la progressiva implantació de noves metodologies docents i al progressiu ús de les noves tecnologies aplicades a la docència.

La titulació està implementat amb èxit l'eina *Moodle* (gestionada des del Servei de recursos educatius de la URV) que possibilita una millor interacció entre professorat i estudiants, alhora que facilita la tasca docent i el seguiment per part d'aquells estudiants que no poden assistir a les classes presencials.

Destaca favorablement la progressiva incorporació de l'avaluació continuada, tot i que segons el professorat caldria, a nivell de centre, dissenyar unes pautes comunes de com s'hauria d'implantar.

La gran majoria dels estudiants i del professorat coincideixen en que la metodologia utilitzada és adequada.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Posteriorment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació considera aquesta dimensió com adequada, per la fluida comunicació entre els professorat i els estudiants de la titulació tot i la manca d'un pla d'acció tutorial formal i específic en la que cada estudiant té assignat un professor tutor al llarg dels seus estudis. Malgrat que en un ensenyament de segon cicle, no sembli tan necessari disposar d'un pla tutorial enfocat a l'orientació acadèmica, l'avaluació constata la necessitat d'una millor orientació laboral.

Tant el professorat com els estudiants valoren positivament aquest apartat.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació constata una àmplia i variada oferta d'activitats curriculars. No obstant, no hi ha cap mecanisme específic per planificar aquestes activitats per tal que serveixin per complementar els itineraris formatius.

La satisfacció és generalitzada entre el professorat i els estudiants.

Propostes de millora

Es proposen quatre principals línies de millora.

L'avaluació recomana dotar el nou títol de grau d'un pràcticum extern amb els objectius ben definits. Tot i en el cas d'estudiants que ja treballin, pot ser interessant oferir-los una experiència d'aprenentatge en l'entorn laboral i professional d'aquests estudis.

La segona línia recomana una major coordinació entre les assignatures perquè el seu progressiu aprenentatge no generi desequilibris en el grau d'atenció que l'estudiant ha de dedicar a totes i cada una de les matèries, amb independència dels mètodes docents usats.

La tercera línia és reforçar l'orientació laboral dels estudiants, ja sigui mitjançant la creació d'una figura orientadora amb un ampli coneixement de les possibilitats que ofereix l'entorn, o implicant el centre a participar en la gestió de la borsa de treball de la URV per tal d'indicar aquells trets diferenciadors dels seus graduats.

Finalment, hi ha una recomanació dirigida a planificar i coordinar d'una manera més efectiva la formació complementària i agrupar-la per àrees de coneixement implicades en la titulació i així reduir-ne la dispersió que hi ha actualment.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació constata un alt grau de satisfacció tant del professorat com dels estudiants pel que fa als resultats acadèmics i als mètodes d'avaluació seguits.

Els estudiants tenen la informació sobre els tipus d'exàmens a la guia docent i a la web abans de la matrícula.

Com ja s'ha indicat en l'apartat anterior, alguns professors han iniciat l'aplicació d'estratègies d'avaluació continua. Aquestes experiències són ben valorades en conjunt, però es creu necessari que la titulació estableixi unes directrius sobre com aplicar-la (tipologia de proves a utilitzar, distribució percentual del pes de les diferents proves, etc.).

Respecte dels resultats acadèmics, les taxes d'aprovat sobre presentats (taxa d'èxit) de la primera convocatòria es mantenen entre el 80 i el 84% des dels orígens de la titulació al curs 2001-2002 fins el darrer curs analitzat (2004-2005).

Si les taxes d'èxit són elevades, els resultats acadèmics referits al nombre d'aprovat sobre matriculats també són molt satisfactoris, sobretot tenint en compte que els estudiants majoritàriament compaginen una feina amb els estudis.

Taula 6. Resultats acadèmics de les assignatures obligatòries de Ciències del Treball a la URV. Curs 2004-2005

Taxa d'èxit en l'ensenyament	
1a convocatòria	84%
2a convocatòria	73%
Taxa de rendiment acadèmic	
2n cicle	79%
Mitjana d'estudiants titulats (2001-2004)	28

Font: Centre avaluat

Pel que fa a la durada mitjana dels estudis, aquesta ha anat pujant. Si al curs 2002-2003 era de 2 anys, en el curs 2004-2005 la mitjana se situava en 2,6 anys per fer una carrera que teòricament és de 2 anys.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals i personals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals, els resultats d'inserció laboral obtinguts, així com les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa constata que la titulació no disposa d'estratègies d'avaluació per comprovar els resultats professionals o personals dels graduats, més enllà d'uns qüestionaris (realitzats específicament per a aquesta avaluació) dirigits als graduats de l'ensenyament.

Aquesta enquesta, encara que l'avaluació la valora positivament, considera que no és una estratègia adequada per a l'avaluació dels resultats personals tant pel baix nivell de resposta que se'n desprèn (16 graduats) com per la manca de continuïtat en l'obtenció de les dades.

L'avaluació posa de manifest la necessitat de comptar amb més informació sobre l'activitat dels graduats, sobretot fent un seguiment específic al col·lectiu de les graduades, ja que són les que presenten majors problemes d'inserció.

Propostes de millora

Les accions per millorar els resultats acadèmics, sobretot pel que fa a la duració dels estudis, són de gran abast i afecten la manera global d'organitzar l'ensenyament.

Es recomana la creació d'un pla d'avaluació dels resultats personals, ja sigui amb el seguiment de l'adquisició de competències transversals en les diferents assignatures o a través d'enquestes als graduats en les que es valori la consecució d'aquestes competències al llarg dels seus estudis.

Paral·lelament, caldria que els responsables de la titulació encetessin una reflexió, ja que els graduats manifesten un elevat grau de satisfacció per la formació rebuda que no es trasllada a una millora de la seva situació laboral.

Es recomana potenciar la borsa de treball com a instrument que faciliti la inserció i el seguiment de les persones que han obtingut una feina gràcies a aquest servei.

Direcció Hotelera

a l'Escola Universitària de Turisme

i Direcció Hotelera (centre adscrit

a la Universitat Autònoma de Barcelona)

INTRODUCCIÓ

L'avaluació de l'ensenyament de Graduat en Direcció Hotelera a l'Escola Universitària de Turisme i Direcció Hotelera de la UAB forma part del programa d'avaluacions de 2005. El Comitè d'Avaluació Interna de la universitat, format pel director de l'Escola, l'Administradora del Centre i Responsable de Qualitat, quatre professors i tres estudiants ha finalitzat la fase d'avaluació interna el febrer de 2006, mentre que el Comitè d'Avaluació Externa (constituït per dos professors, un professional del camp avaluat i un expert en avaluació) va lliurar el seu informe el novembre de 2006.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha dut a terme de manera satisfactòria. S'ha seguit la metodologia d'avaluació d'AQU Catalunya que, en síntesi, revisa la seqüència "recursos, accions desenvolupades i resultats assolits" a partir d'una forta base d'evidències.

Abans de passar a descriure els resultats de l'avaluació de l'ensenyament, és interessant tenir en compte la naturalesa de centre privat i adscrit a la UAB que presenta l'Escola, i la seva diferència en el seu funcionament i en la gestió dels seus recursos en relació al centres integrats de les universitats públiques.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

La posició estratègica de l'ensenyament de Direcció Hotelera es valora, des del punt de vista intern, en relació al centre i a la universitat a la qual pertany. S'ha valorat en relació al nombre d'estudiants i al grau de suport institucional que rep. Des d'un punt de vista extern, es considera la posició de l'ensenyament en un entorn més ampli: en relació a la demanda acadèmica i laboral dels estudis.

Resultats de l'avaluació

En primer lloc es constata la necessitat d'una major coordinació entre universitat i Escola pel que fa referència al seguiment d'indicadors de qualitat que permeti un millor seguiment de l'activitat del centre.

Encara que l'avaluació no té evidències dels estudiants que accedeixen en les diferents opcions de la preinscripció, hi ha indicis que el nombre dels que ho fan en primera opció és elevat. L'explicació rauria en què es tracta d'una carrera vocacional amb titulació pròpia, i que té un preu més elevat que el de la resta de titulacions homologades impartides en universitats públiques.

D'altra banda, el cost de la matrícula comporta que, globalment, el nombre d'estudiants que cursa la carrera sigui reduït, i per tant afavoreix la distribució en grups i l'organització del centre.

Taula 1. Dades generals de la Universitat Autònoma de Barcelona. Curs 2003-2004

	Direcció Hotelera, UAB
Estudiants totals a l'ensenyament	190
Estudiants de l'ensenyament a tot Catalunya	190
Estudiants totals matriculats a la universitat	32.081
Estudiants de cicle curt a la universitat	5.752
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la universitat	0,59%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de cicle llarg de la universitat	0,79%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la titulació a Catalunya	100%

Font: Comissionat per a Universitat i Recerca. Generalitat de Catalunya

Des del punt de vista extern, l'avaluació comparteix l'anàlisi feta per l'ensenyament en el sentit que els graduats s'insereixen ràpidament en el mercat laboral, però no directament a les places de Director d'Hotel. Aspecte, per altra banda lògic i similar a altres carreres universitàries, on abans d'arribar a llocs de major responsabilitat es passa per ocupacions de menor pes en l'escala jeràrquica. De tota manera, cal dir que al títol li manca perspectiva històrica perquè la primera promoció amb el nou Pla d'estudis va sortir l'any 2003, és a dir, només fa tres anys. Es constata que l'ensenyament necessita un cert temps per ser reconegut i adquirir una major posició social.

Un altre aspecte que cal tenir en compte quan s'aborda la posició de l'ensenyament en un context més ampli és el del caràcter propi del títol.

L'Escola, degut al caràcter aplicat de les dues titulacions que imparteix, disposa d'un extens nombre de convenis de pràctiques, mitjançant els quals els estudiants coneixen de primera mà un gran nombre d'empreses del sector. Això afavoreix l'establiment de sinèrgies positives amb les empreses. Aquest aspecte pot conduir que la posició social de la titulació es reforci.

Propostes de millora

La decisió d'homologar el títol o de transformar-lo en un d'oficial, amb la reestructuració de titulacions que s'apropa, podria ajudar a solucionar igualment els problemes d'accés a places públiques o de continuïtat de la carrera acadèmica .

Finalment es proposa millorar la implicació del sector professional en el desenvolupament de la titulació, i augmentar la seva complicitat amb la titulació.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per cinc elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, les relacions externes, i la planificació i gestió de la qualitat. Aquesta dimensió s'ha valorat favorablement, amb l'excepció dels aspectes vinculats a les relacions externes que malgrat que internament s'han considerat adequats, l'avaluació externa hi observa punts no adequats a tenir en compte.

Estudiants

Aquesta dimensió es valora com a adequada. La titulació es troba sota la garantia i la marca de la UAB, i a més l'accés a la titulació es fa com a la resta d'universitats catalanes, a través de la preinscripció.

Resultats de l'avaluació

La diversitat de nivells d'estudiants obliga a la titulació a realitzar diferents sessions formatives. Cal tenir en compte que alguns d'ells provenen de Cicles formatius de Grau Superior que accedeixen a la titulació amb una sèrie de crèdits reconeguts, mentre que la resta prové del batxillerat.

Tot i que la dimensió global de l'estudi, a partir del que es desprèn de les audiències, és adequada, es detecta certa dificultat per tal de cobrir el nombre de places ofert a primer curs, segurament degut al caràcter no oficial de la titulació i al preu de la matrícula. Per tal de mitigar l'impacte econòmic de la matrícula, i ja que l'alumnat no pot accedir a les beques oficials per ser un títol propi, des de l'escola s'han ofert una sèrie de beques de col·laboració a les quals poden acollir-se els estudiants, en un nombre limitat.

Finalment, si bé l'avaluació d'aquest apartat és favorable, l'anàlisi recomana continuar les accions per captar un nombre més elevat d'estudiants que s'adeqüi a l'oferta de places del centre. D'altra banda cal fer una reflexió sobre aquesta oferta de places (90) i la capacitat real d'oferir un ensenyament de qualitat per a 90 estudiants nous cada any (actualment l'accés es troba entre 60 i 70 estudiants nous).

Professorat

Aquest apartat valora si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i característiques de la titulació.

Resultats de l'avaluació

Aquesta dimensió ha estat valorada com a adequada per l'avaluació. Dit això, es constata que hi ha un elevat nombre de professors amb perfils professionals que imparteixen, bàsicament, assignatures especialitzades. Els estudiants valoren les aportacions derivades de l'experiència professional que aquests professors fan a l'aula.

Des del canvi de pla d'estudis de 1999-2000, es desprèn que la plantilla de professors ha millorat, a partir de les evidències obtingudes durant l'avaluació externa. Es valora igualment que hi hagi més professors doctors.

Les assignatures més teòriques i generals es cobreixen amb els professors dels departaments de la UAB, i les assignatures més pràctiques preferentment amb professors del camp professional (Cuina/Restauració i la seva gestió). L'Escola té directrius sobre el currículum mínim que han de tenir aquests professors externs per impartir classes en la titulació.

La majoria de professors de la titulació que tenen dedicació exclusiva al centre estan implicats en tasques de gestió. En canvi, es detecta una debilitat pel que fa al nivell de recerca del professorat i d'incentius per a la millora de les seves eines pedagògiques. Es constata la dificultat de compaginar docència i recerca.

En qualsevol cas, la tipologia d'estudi i de professorat no afavoreix, en general, la recerca. Aquesta manca de recerca es vincula, igualment, amb una manca de mobilitat del professorat. Només dos professors de 29 s'han desplaçat per realitzar activitats de recerca.

La plantilla és jove i activa en el seu desenvolupament professional. Així mateix, des del centre es segueixen les polítiques de formació de la UAB i els professors poden acollir-se al seu Pla de formació. Cal notar que es detecta una debilitat en la formació didàctica en alguns professors de l'àmbit professional. Aquest fet hauria de ser tingut en compte davant l'adaptació a l'Espai europeu d'ensenyament superior.

Un aspecte a millorar es desprèn de la manca d'un programa formal d'acollida i de formació per al professorat novell per informar-lo sobre el funcionament del centre, i sobre els objectius i nivells d'exigència en les assignatures que han d'impartir.

Finalment es detecta que cal avançar en el reconeixement per part de la universitat i dels respectius departaments de la càrrega del professor que imparteix classes al centre.

Infraestructura

L'aulari, els espais per a fer pràctiques, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. Tanmateix, també s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions, i els serveis generals.

Resultats de l'avaluació

Aquesta dimensió s'ha valorat molt favorablement. L'aspecte més positiu és l'existència de l'Hotel Escola Campus, de 4 estrelles, al costat mateix de l'Escola, amb unes instal·lacions d'alt nivell, que permet als estudiants la realització de les pràctiques internes. Així mateix, el fet que l'Escola es trobi situada al campus de la UAB permet beneficiar-se d'altres serveis generals (transports, allotjament, restauració, biblioteques, etc.).

Totes les aules es troben ben equipades. Els ordinadors s'acaben de renovar fa poc i estan ben conservats, i no es detecta excés d'estudiants a les classes. En canvi, la sala d'estudi és molt petita i presenta problemes d'insonorització.

El Centre de Recursos és molt específic i força utilitzat. La bibliografia de les assignatures hi és present. Tot i això, l'horari d'accés dels estudiants al Centre de Recursos és reduït en aquests moments, i a nivell pressupostari té una dotació no massa elevada per adquirir nous llibres.

Les instal·lacions generals es troben en bon estat (menjadors, zones de descans, etc.).

A més, s'ha instal·lat una zona Wifi per a Internet sense cables, retroprojectors i canons fixos a totes les aules.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'administració, empreses i institucions. Ambdós comitès concorden a valorar-les com a satisfactòries.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació considera aquest apartat com a millorable, si bé hi existeixen elements favorables.

En relació al món professional, és un aspecte positiu el fet que hi hagi una bona acollida per part del sector hoteler i de les empreses relacionades, per inserir els estudiants graduats i per acollir-los en les estades de pràctiques.

Malgrat el poc temps en funcionament, es detecta un cert reconeixement del centre i de l'ensenyament. L'oferta de màsters i postgraus també ho facilita. També es constata positivament el suport institucional que es té per part de la UAB.

La tipologia de l'estudi fa que forçosament hi hagi d'haver relacions externes en nombre elevat. Ara bé, són pocs els estudiants que venen de fora a cursar l'ensenyament, i els que marxen han de fer front a un cost important, donat que les ajudes previstes són relativament escasses. Així mateix, tot i que la informació sobre els processos d'intercanvi existeix, l'avaluació recomana fer accions per tal que els estudiants siguin conscients dels beneficis de la mobilitat. Quant al professorat, es constata que la mobilitat és baixa.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. Així, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i retiment de comptes.

Resultats de l'avaluació

Aquest apartat és valorat per l'avaluació com a adequat. L'Escola elabora periòdicament un pla estratègic des de l'any 2000, i compta amb una certificació de qualitat ISO 9000 des del 1999 que es va renovant semestralment mitjançant les corresponents auditories externes i internes. La cultura de la qualitat hi és present des dels inicis de la nova gestió de l'Escola.

Es valoren adequadament la coordinació docent de la titulació i els procediments de qualitat. Es duen a terme diferents tipus d'enquestes i es disposa d'evidències sobre la satisfacció dels estudiants. Darrerament, i en especial des de l'avaluació interna, s'ha millorat en el procés d'elaboració dels horaris de la titulació de l'ensenyament, ajustant alguns horaris de pràctiques.

Propostes de millora

Es recomana millorar en l'anàlisi de perfil dels estudiants que accedeixen al centre i dur a terme accions de reajustament de l'oferta de places, de captació d'estudiants i d'acollida d'aquests a l'ensenyament.

Pel que fa al professorat, es recomana incentivar l'activitat de recerca. Millorar la coordinació amb els departaments de la UAB, i actuar en l'acollida de nou professorat i suport a la innovació docent.

Millorar la mobilitat dels estudiants incidint en la possibilitat d'incrementar els convenis amb d'altres Escoles.

Cal un estudi a fons del pla de formació per tal d'adaptar-lo als plantejaments docents que es deriven de l'Espai europeu d'educació superior.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té per objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals i, finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació d'aquest apartat és favorable, si bé es detecta la necessitat de millorar la definició del perfil de formació de la titulació. A partir de la consulta de la web i de la guia docent, es constata que les competències estan incloses als programes de formació. També s'observa la necessitat de comptar amb documents de referència internacional que doni suport en la definició del perfil. Així mateix, es recomana una participació més elevada del sector professional en aquesta definició, encara que aquesta via també hi és present a través del professorat que prové del sector professional.

Tot i això, l'avaluació constata que les opinions de professorat i estudiants sobre el perfil de formació de les diferents matèries s'adequa a les demandes acadèmiques i professionals. L'avaluació considera que hi ha equilibri entre el perfil teòric i aplicat de la titulació tant en l'horari, com en el programa formatiu.

Programa de formació

En el programa de formació es valora principalment el desplegament coherent dels objectius definits en el perfil de formació en matèries i itineraris.

Resultats de l'avaluació

El programa de formació disposa d'una càrrega docent força elevada, 207 crèdits, amb un component pràctic molt elevat. Les pràctiques estan completament dirigides per professionals del sector. La possibilitat de disposar a les instal·lacions de l'Hotel Escola Campus

per part dels estudiants per realitzar les pràctiques internes és evidentment un dels aspectes més destacats de l'ensenyament.

En canvi, es constata que el professorat de les diferents assignatures compta amb llibertat total i absoluta a l'hora de fixar les competències d'aprenentatge associades a la seva assignatura, la qual cosa apareix per la inexistència de directrius generals a l'hora de distribuir les competències globals de la titulació entre les diferents assignatures. Així mateix, la implementació de la metodologia del crèdit europeu en les assignatures de 1r i 2n curs no es fa palesa en la concreció del programes.

Taula 2. El programa de formació en Direcció Hotelera a la UAB

Publicació al BOE	18/07/2000
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	168
Teoria	88
Pràctica	80
Crèdits optatius (b)	-
Crèdits de lliure elecció	39
Total	207
Grau mínim de practicitat obligatòria	48%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	15
Oferta de crèdits optatius propis (a)	72
Relació d'optativitat (a/b)	-
Projecte final de carrera / Pràcticum	Sí/Sí
Pràctiques en empreses	Sí
Font: Centre avaluat	

Propostes de millora

Es recomana que la definició del perfil contingui les competències acadèmiques, professionals i genèriques.

Es proposa integrar el sector professional en determinades accions o decisions relacionades amb la definició del perfil de formació.

Se suggereix millorar en l'ensenyament i avaluació de llengües. I possibilitar l'articulació de projectes finals que permetessin avaluar els estudiants sobre determinades competències.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

El desenvolupament de l'ensenyament es defineix per Organització educativa, Metodologia docent, Acció de tutoria i d'orientació i les activitats curriculars complementàries.

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes principals que s'han valorat en aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

Des del punt de vista acadèmic, el calendari i els horaris són adequats, però des del punt de vista de l'alumnat i també d'alguns professors, la càrrega lectiva de la titulació és important, especialment a segon curs. En aquest sentit cal advertir que existeixen dificultats per combinar estudis i treball remunerat, i que l'accés a beques és limitat tenint en compte que no és un ensenyament oficial.

De la combinació d'aquests dos elements se'n deriven abandonaments quan els estudiants troben una feina mínimament estable, o bé disminució de l'assistència a classe, i resultats acadèmics poc brillants.

La valoració de les dimensions de tots els grups de classe, independentment del curs, és valorada com a adequada, i la dels grups de pràctiques com a molt adequada.

L'organització, orientació i supervisió del pràcticum extern és molt adequada.

L'alumnat està molt satisfet amb l'organització del pràcticum extern, i s'ha de destacar que els graduats manifesten que, després d'accedir al món laboral, tenen una opinió de les pràctiques externes molt millor de la que tenien quan les van viure com a estudiants.

Els tutors de pràctiques estan molt satisfets de l'organització docent.

L'avaluació també observa que l'Escola disposa d'una organització adequada de substitució del professorat en cas de baixa o absència justificada.

Taula 3. Distribució dels estudiants en la titulació de Direcció Hotelera a la UAB. Curs 2004-2005

Mitjana d'estudiants per grup 1r curs	
Teoria	51
Pràctica	31
Mitjana d'estudiants de nou ingrés 1r curs	
Teoria	52
Pràctica	33
Mitjana d'estudiants per grup 1r cicle	
Teoria	44
Pràctica	24
Estudiants totals	190
Estudiants equivalents a temps complet	173
Font: Centre avaluat	

Metodologia

Aquest apartat avalua, entre d'altres aspectes o principalment, l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat. Ambdós comitès valoren que la metodologia és, en general, adequada al desenvolupament de la docència.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació considera adequada la metodologia als objectius docents. També constata la satisfacció del professorat i de l'alumnat amb la metodologia docent utilitzada. Es tracta d'una titulació eminentment pràctica i professionalitzada, i la planificació i el desenvolupament de les pràctiques és, amb tota probabilitat, el punt més fort d'aquests estudis.

Així mateix, l'avaluació constata que la titulació ha fet un esforç important dotant-se d'un centre de recursos propi, on disposa de material de consulta molt específic en les àrees de turisme i hoteleria, i que com a centre adscrit a la UAB, posa a la disposició dels seus estudiants la biblioteca de ciències socials de la UAB, una de les més completes de Catalunya, i en conseqüència l'alumnat té a la seva disposició recursos suficients per poder excel·lir en la seva formació.

Es constata la incorporació de les tecnologies de la informació i la comunicació a un nombre significatiu d'assignatures.

També es valora positivament la incorporació del Campus Virtual com a eina de suport en un nombre molt significatiu d'assignatures, si bé aquesta eina, valorada també de manera positiva pels estudiants, comporta una disminució de l'assistència a classe, fet que ha de ser tingut en compte pel professorat i la coordinació acadèmica del centre.

Pel que fa al grau d'innovació en les metodologies docents, l'avaluació destaca l'adaptació a l'EEES de les assignatures de primer i segon curs, així com la previsió de tenir adaptada tota la titulació en finalitzar el curs 2007-2008, i destacar l'esforç del professorat per adaptar-s'hi, atenent que molts d'ells són professors associats i que una part també molt significativa assumeix tasques de gestió.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Finalment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants).

Resultats de l'avaluació

Els estudiants estan ben dirigits i aconsellats i la diversificació tutorial és molt significativa: tutories d'assignatura, acadèmiques, de coordinació, professionals, de borsa de treball, de pràctiques residents, de pràctiques internacionals, Erasmus, esport.

Es constata un ús limitat de les tutories, probablement degut als horaris de classe intensos que tenen els estudiants. A més els horaris de tutoria es superposen amb els de docència i molt sovint són de difícil utilització per part de l'alumnat. Tot i això, en els darrers temps s'està fent un ús elevat de les tutories telemàtiques. Aquesta realitat ha comportat una disminució significativa de les tutories presencials i una nova exigència per al professorat, que ha de donar-hi resposta.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat. Aquest apartat ha estat valorat favorablement per part de l'avaluació interna, i poc favorablement per part de l'externa.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació no observa cap mecanisme d'oferta d'activitats curriculars complementàries, tot i que els estudiants tenen accés a l'oferta d'activitats de la UAB. En qualsevol cas, si existís una oferta, l'assistència seria limitada degut als horaris de classe actuals.

D'altra banda també es constata que no existeixen programes específics de caràcter compensatori a primer curs.

Propostes de millora

Es proposa millorar la transició dels estudiants a l'ensenyament universitari mitjançant per exemple accions compensatòries a primer curs.

Cal potenciar la participació activa de l'estudiant en l'àmbit de l'organització decent

Promoure activitats de formació tan per a professorat novell que s'incorpori a l'ensenyament, com sobre estratègies pedagògiques en el marc de l'Espai europeu d'educació superior.

Millorar l'oferta d'activitats extracurriculars.

QUALITAT DELS RESULTATS

La qualitat dels resultats es defineix per Estratègies d'avaluació dels resultats acadèmics, Resultats acadèmics, Estratègies d'avaluació dels resultats professionals, Resultats professionals, Estratègies d'avaluació dels resultats personals i Resultats personals. Per motius operatius es fa una presentació per separat dels dos primers blocs: resultats i estratègies d'avaluació acadèmics i professionals. En ser una informació que va mes enllà dels estudis i atès les poques promocions que s'han fet, manquen dades de caire longitudinal de major abast.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació constata que a l'Escola està ben implementada una cultura de l'avaluació, i que l'interès i la preocupació de la comunitat universitària per aquests temes hi és present.

En l'anàlisi del contingut dels programes de la guia docent s'ha pogut observar que un percentatge molt significatiu conté informació suficient en relació als criteris d'avaluació. Així mateix s'han observat grans diferències en el nivell de concreció dels elements d'avaluació, que van des de l'existència d'una prova final, fins a una vintena de línies d'informació i concreció. La implementació de la metodologia del crèdit europeu en les assignatures de 1r i 2n curs no es fa palesa en la concreció dels mecanismes d'avaluació dels estudiants.

L'avaluació considera que caldria fer un seguiment de les avaluacions dels estudiants per tal de resoldre disfuncions que apareguin i adequar nivells d'exigència. També seria necessària una anàlisi més aprofundida de les dades per part dels responsables de la titulació.

D'altra banda, les dades de rendiment acadèmic i d'abandonament semblen empitjorar. Així mentre que per als estudiants de nou ingrés del curs 2000-2001 els graduats en 3 anys eren el 75%, per als del curs 2001-2002 que havien d'acabar el 2003-2004 aquest indicador baixava al 55%. I la taxa d'abandonament dels estudis per part d'estudiants de primer curs no és menyspreable, ja que de manera estimativa es podria situar entre el 10 i el 20%.

Si bé el percentatge d'estudiants que es graduen i que han dut a terme pràctiques en empreses és elevat, l'avaluació externa considera que aquesta possibilitat hauria de fer-se extensiva a tots els que pretenen graduar-se.

Taula 4. Resultats acadèmics de Direcció Hotelera a la UAB. Curs 2003-2004

Taxa d'èxit en el 1r curs	
1a convocatòria	59%
2a convocatòria	65%
Taxa d'èxit en el 1r cicle	
1a convocatòria	81%
2a convocatòria	76%
Taxa de rendiment acadèmic	
1r curs	61%
1r cicle	77%
Mitjana d'estudiants titulats (2000-2001/2003-2004)	55,25
Taxa de graduació	54,72*
* Cohort 2000-2001	
Font: Centre avaluat	

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. També s'han considerat el grau de satisfacció dels graduats i les opinions de les empreses que els contracten.

Resultats de l'avaluació

L'Escola té una alta preocupació per la inserció professional dels graduats (que s'assoleix amb un alt percentatge), com ho prova el sistema tutelat de Borsa de Treball. Degut a les petites dimensions del centre i a les bones relacions i coneixença dels professors amb el sector hotelier, es permet una tutoria molt personalitzada i "a mida". En canvi, no hi ha encara un pla de seguiment sistemàtic de la inserció laboral dels graduats al llarg de la seva vida professional.

Es fa evident que la forta demanda de les empreses del sector permet una ràpida col·locació laboral dels graduats, i que no hi ha problemes d'atur. El que caldria determinar és la qualitat de la inserció a través d'un seguiment.

Si bé la manca d'un pla sistemàtic de seguiment i la "joventut" de la titulació fan que les evidències siguin escasses, sembla que en la mesura que va passant el temps els graduats van valorant més satisfactòriament la qualitat de la formació rebuda per desenvolupar-se professionalment.

Cal tenir en compte la relativa "joventut" d'aquesta titulació, de la qual només comencen a sortir graduats, amb el nou Pla d'estudis, enfocat a la gestió hotelera, a partir de l'any 2003.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals

No existeixen dades concloents sobre l'assoliment de resultats personals dels graduats. L'entrada d'estudiants amb notes elevades i motivats pels estudis provoca una autoexigència elevada que acaba generant un cert grau d'insatisfacció per sobre del que seria raonable.

Propostes de millora

Es proposa unificar criteris sobre els sistemes d'avaluació de les matèries en la guia docent.

Determinar les competències i establir un pla per avaluar-les de manera efectiva i eficient.

Millorar la formació del professorat en matèria d'avaluació dels estudiants.

Implantar mecanismes per tal de recollir les opinions dels estudiants.

Analitzar les causes d'abandonament dels estudiants a primer curs i prendre mesures per disminuir-la.

Estudiar la possibilitat d'efectuar pràctiques remunerades que, de manera indirecta, podrien disminuir la pressió derivada del cost de la matrícula.

Fomentar les estades dels estudiants a l'estranger.

Fer un seguiment de graduats i de contacte amb el món empresarial i professional.

Educació Social

a la Universitat Autònoma de Barcelona

INTRODUCCIÓ

L'ensenyament d'Educació Social s'imparteix a la Facultat de Ciències d'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona. Al mateix centre s'imparteixen els ensenyaments de Mestres, en les seves sis especialitats, la Llicenciatura de Pedagogia, la Llicenciatura de Psicopedagogia, i dos títols propis.

L'avaluació d'Educació Social s'ha dut a terme en el marc del programa 2004 d'avaluacions d'AQU Catalunya seguint la metodologia d'avaluació, que revisa aspectes referits a inputs, processos i resultats a partir d'una forta base d'evidències.

L'avaluació interna es va dur a terme durant el segon quadrimestre del curs 2004-2005, si bé el tancament es va dilatar fins a l'octubre de 2005 per tal de facilitar el procés d'audiència pública. El Comitè d'Avaluació Interna (CAI) estava constituït per sis membres (quatre acadèmics, un estudiant i un membre del PAS). La visita del Comitè d'Avaluació Externa (CAE) es va dur a terme el mes de març de 2006, i aquest comitè va lliurar l'informe extern el mes d'abril del mateix any. El comitè extern estava constituït per dos acadèmics experts en l'àmbit d'avaluació, un professional del Col·legi d'Educadors Socials de Catalunya i un expert en processos d'avaluació.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha dut a terme de manera satisfactòria. Així, tant el comitè intern com l'extern han disposat de tota la informació necessària, i la col·laboració dels òrgans de govern i el grau de coincidència en el diagnòstic ha estat considerable. L'autoinforme es valora positivament, si bé no s'ha fet un ús prou explícit de les evidències que suporten els judicis realitzats. En futurs processos, es recomana implicar el professorat més directament en l'elaboració de l'autoinforme, per tal de vincular-los i comprometre'ls en els processos de millora.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

La posició estratègica d'Educació Social es valora, des del punt de vista intern, en relació al centre i la universitat a la qual pertany. S'ha valorat en relació al nombre d'estudiants i al grau de suport institucional que rep. Des d'un punt de vista extern es valora la posició de l'ensenyament en un entorn més ampli: en relació a la demanda acadèmica i laboral dels estudis. Ambdós comitès han coincidit a valorar de manera poc favorable la posició estratègica interna, i com a favorable la posició estratègica externa.

Resultats de l'avaluació

El curs 2004-2005, la Facultat de Ciències de l'Educació compta amb 2.516 estudiants, distribuïts en les nou titulacions que s'hi imparteixen: 323 (13%) corresponen a l'ensenyament d'Educació Social (vegeu taules 1, 2 i 3). A l'ensenyament cada any hi accedeixen al voltant de 90 nous estudiants, i se'n graduen uns 64 (mitjana de graduació entre 2000-2004).

La titulació d'Educació Social s'ofereix, a més de a la UAB, a quatre universitats públiques més (UB, UdG, UdL i URV) i a dues universitats privades (URL i UVic). Tot i l'àmplia oferta, en el darrer quinquenni la demanda ha continuat essent superior a l'oferta de places, la qual cosa permet una relació de nota d'entrada superior a 7. Des del punt de vista intern, es valora com a poc favorable l'elevada inestabilitat del professorat de la titulació, l'excessiva ràtio estudiants/professorat (80/1), la poca implicació de professionals reals en l'ensenyament i el poc suport percebut per part de la universitat als estudis.

Des del punt de vista extern, es destaca el manteniment de la demanda tot i l'oferta d'aquesta titulació en sis universitats més. Pel que fa a la demanda laboral dels estudis, es considera que l'ensenyament té una posició favorable ja que la inserció és elevada, si bé no sempre es produeix en llocs de treball específics de la titulació, però en canvi les perspectives futures (noves polítiques socials) són positives.

Taula 1. Evolució dels estudis d'Educació Social a les universitats públiques catalanes

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	400	400	400	400
Estudiants de nou ingrés	449	444	446	448
Matriculats totals	1.520	1.559	1.567	1.526

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 2. Evolució dels estudis d'Educació Social a la UAB

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	80	80	80	80
Estudiants de nou ingrés	84	91	86	94
Matriculats	316	327	325	323

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 3. Dades generals de la Universitat Autònoma de Barcelona. Curs 2004-2005

	Educació Social, UAB		
	Dones	Homes	Total
Estudiants totals a l'ensenyament	293	30	323
Estudiants de l'ensenyament a tot Catalunya	1.296	230	1.526
Estudiants totals matriculats a la universitat	19.640	12.372	32.012
Estudiants de primer cicle a la universitat	3.902	2.539	6.441
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la universitat	1,5%	0,2%	1,0%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de primer cicle de la universitat	7,5%	1,2%	5,0%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la titulació a Catalunya	22,6%	13%	21,1%

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Propostes de millora

Quant a la posició interna, la principal línia d'acció fa referència a la necessitat d'estabilitzar la plantilla docent i incrementar la participació de professionals. Quant a la posició externa, es suggereix incrementar la presència de la titulació en el context sociogeogràfic a partir de la recerca sobre problemàtiques de l'entorn, i incrementar la presència en diversos mitjans dels continguts científics i professionals de la titulació.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per cinc elements: les característiques dels estudiants i professorat, les infraestructures i els recursos, les relacions externes, i la planificació i la gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament. L'avaluació externa valora molt adequadament l'element corresponent als estudiants, valoració més favorable que la que s'estableix per l'avaluació interna.

Resultats de l'avaluació

Els estudiants de nou accés presenten nivells de rendiment acadèmic previs suficients (vegeu taules 4, 5 i 6) com per a realitzar un bon aprofitament d'aquests estudis, i les audiències han mostrat que l'alumnat està molt motivat per a la professió. Aquest alt nivell de motivació, però, disminueix a mida que transcorre el seu itinerari universitari, fet que s'atribueix d'una banda a que els estudiants són poc conscients que la professió demanda una formació teòrica i tècnica rigorosa, i de l'altra, a la manca d'un itinerari d'educació social especialitzat (destinada a col·lectius en situació de marginació o exclusió social), que és, precisament, l'itinerari més professionalitzador de l'ensenyament, fet al qual s'hi afegeix que els estudiants són crítics amb la metodologia emprada en algunes assignatures.

Bona part de l'alumnat compagina els seus estudis amb diferents activitats laborals remunerades relacionades o no amb l'educació social. Aquest fet podria suposar el minvament del nivell de dedicació als estudis, encara que pot representar un estímul per al seu rendiment acadèmic i formació integral.

Taula 4. Notes de tall d'Educació Social a la UAB. Evolució 2000-2005

	Via d'accés PAU				
	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Nota de tall	6,69	6,20	6,13	6,45	6,39
Nota de tall equivalent*	7,10	6,98	6,59	6,90	6,87

* El valor de la nota de tall equivalent s'obté d'assignar la mateixa oferta de places a tots els centres (prenent com a referència el centre que té una oferta menor), i calcular posteriorment una nova nota de tall d'accés en funció d'aquesta oferta hipotètica. Aquest indicador ens permet identificar la potència de la demanda sense condicionar-la a l'oferta.

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 5. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2004-2005

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
Educació Social, UAB	80	188	235%	107	81	87

Demanda en 1a opció a Catalunya: 743

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 6. Distribució dels estudiants de 1r curs per notes i vies d'accés

Via d'accés PAU									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Educació Social, UAB	0 %	70,5 %	29,5 %	0 %	45,6 %	54,4 %	0 %	58,1 %	41,9 %

Via d'accés FP									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Educació Social, UAB	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Professorat

Aquest apartat analitza si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i característiques de la titulació. El CAE valora com a adequada la dimensió del professorat, augmentant l'estimació realitzada en l'avaluació interna de poc adequada.

Resultats de l'avaluació

Com a punt fort, es destaca que el professorat està ben qualificat i està implicat en la investigació. Ara bé, l'avaluació ha posat de manifest una clara insatisfacció del professorat pel que fa a la seva situació laboral: manca d'estabilitat professional, i en els nivells retributius en relació a l'activitat desenvolupada, i també manifesten el seu desacord pel desequilibri en l'excessiva promoció de la investigació en detriment de la docència. La taula 7 presenta la distribució de la plantilla de l'ensenyament segons les categories professionals.

Taula 7. Plantilla de l'ensenyament d'Educació Social a la UAB (% de participació en la docència per categories). Curs 2003-2004

	CU	TU	CEU	TEU	Ajudants	Associats	Altres
1r curs	-	41,0	-	13,7	30,8	14,5	-
1r cicle	5,0	31,4	-	9,1	26,5	24,7	3,7

nd: no disponible

Font: Centre avaluat

Infraestructura

L'aulari, els espais per a fer pràctiques, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. També s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions, i els serveis generals. Els comitès extern i intern valoren com a poc adequada la dimensió d'infraestructures.

Resultats de l'avaluació

L'aulari de l'ensenyament presenta poca adequació degut a deficiències en les instal·lacions

(manca d'aïllament acústic i tèrmic, mobiliari inadequat...), no es disposa de tecnologia (material audiovisual, ordinadors...) adient o en correctes condicions. A més a més, els serveis de copisteria i restauració són deficitaris.

La biblioteca és adequada, així com els espais de pràctiques i la zona de despatxos per a professors. La zona d'administració, encara que hauria de ser més àmplia, és adient.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'administració, empreses i institucions. Ambdós comitès concorden a l'hora de valorar-les com a poc satisfactòries.

Resultats de l'avaluació

Respecte a l'evolució de les relacions externes del títol, s'ha incrementat la mobilitat dels estudiants a partir del programa Sèneca. El comitè extern constata que les relacions externes no constitueixen un projecte estratègic de titulació, sinó una acció voluntària concreta des de la coordinació.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. Així, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitzen la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i retiment de comptes. Ambdós comitès coincideixen a valorar com a poc adequat aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

El CAE valora positivament l'existència de plans estratègics de la titulació i plans de qualitat, tot i que sembla que no han arribat a un grau de formalització suficient ni són prou coneguts pels estaments del títol.

Si bé hi ha un sector del professorat que participa molt activament en el desenvolupament, els materials, els seminaris, etc., un altre sector del professorat mostra un nivell de participació baix, fet que pot ser explicat pel desenvolupament i promoció professional que es troben lligats, bàsicament, a l'activitat investigadora.

Propostes de millora

Quant al professorat, és necessari ampliar la plantilla considerant tant el nou perfil a incorporar (educació especialitzada) com la necessitat de disminuir l'actual ràtio estudiant/professor. En aquest sentit, es recomana establir, ampliar els contractes o plantejar noves contractacions en funció de criteris de pertinença i adequació als nous perfils de docència. A més a més, el CAE creu convenient promoure el desenvolupament professional del professorat lligat també a la docència, innovació i implicació en l'Educació Social.

Es considera prioritària la remodelació completa de l'aulari amb estructures adients per portar a terme la seva activitat. A més a més, cal equipar els aularis d'altres espais amb docència/aprenentatge amb noves tecnologies. Finalment, es creu convenient el replantejament i millora dels serveis generals.

Es recomana que les relacions externes disposin de dades per tal de poder efectuar un seguiment, tant de la mobilitat dels estudiants com del professorat. A més, s'assenyalen un conjunt de millores internes que inclouen, entre d'altres, la millora de les competències lingüístiques de l'alumnat i del professorat, i valorar adequadament les tasques del professor coordinador de programes d'intercanvi.

Finalment, es plantegen dues propostes de millora vinculades a la planificació de la titulació i gestió de la qualitat: l'elaboració d'un pla estratègic de la titulació i, en segon lloc, dialogar més amb els departaments per trobar perfils docents adequats a les necessitats de formació de la titulació.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

El perfil de formació i l'adequació al programa establert en el programa de formació són les dimensions que s'avaluen en aquest apartat.

Perfil de formació

Aquest apartat té per objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals i, finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària. Aquesta dimensió és valorada com a adequada per ambdós comitès.

Resultats de l'avaluació

El pla d'estudis d'Educació Social respon a una opció estratègica en el moment de creació dels estudis d'especialitzar-se en dos itineraris —animació sociocultural i educació d'adults— i deixar de banda un tercer —educació especialitzada— per tal d'adaptar-se als recursos docents d'aquell moment. Es valora com a molt positiva la formació de la titulació en aquests dos àmbits, particularment en el d'animació sociocultural, però segons el parer del comitè extern, cal introduir l'itinerari d'educació especialitzada, que és l'itinerari més demandat pels estudiants i el que ofereix majors oportunitats de professionalització. De fet, les principals crítiques d'estudiants i graduats són a causa de la manca de formació en aquest àmbit. En els darrers cinc anys no s'han produït modificacions del pla d'estudis, però cal dir que s'ha intentat cobrir en part la demanda de formació en educació especialitzada a través d'accions complementàries i canvis en els pràcticums.

Programa de formació

El programa de formació s'ha analitzat tenint en compte els indicadors que fan referència a la seva funcionalitat (ciclicitat, o optativitat i obligatorietat). També s'observen la seqüència dels estudis, el nivell d'actualització dels programes i la definició, i la difusió d'aquests programes. Els comitès intern i extern valoren aquest element com a poc adequat.

Resultats de l'avaluació

El pla d'estudis s'estructura en un cicle curt de 200 crèdits amb títol terminal (vegeu la taula 8): el 78% són obligatoris, el 12% optatius i el 10% restant de lliure elecció. La titulació consta de tres pràctiques troncales amb un total de 32 crèdits.

Com s'ha comentat a l'apartat anterior, la principal mancança del programa de formació és l'absència d'un itinerari d'educació especialitzada, desajustament que s'ha intentat pal·liar amb diverses mesures (activitats curriculars complementàries, pràcticum, política de contractació de professorat...) i que el CAE valora com a molt positiu, tot i que resulten insuficients.

A més a més, es detecten altres aspectes a corregir o millorar: poca optativitat, deficiència en la seqüenciació d'alguns continguts i redundàncies entre assignatures. En relació al darrer aspecte, s'han iniciat algunes actuacions de coordinació que es valoren com a molt positives.

Taula 8. El programa de formació d'Educació Social a la UAB

Publicació al BOE	01/07/1993
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncales i obligatoris	156
Teoria	85
Pràctica	71
Crèdits optatius (b)	24
Crèdits de lliure elecció	20
Total	200
Grau mínim de practicitat obligatòria	35,5%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	11
Oferta de crèdits optatius propis (a)	48
Relació d'optativitat (a/b)	2
Projecte final de carrera / Pràcticum	No/Sí
Pràctiques en empreses	No
Font: Centre avaluat	

L'avaluació ha posat de manifest que no hi ha una separació clara entre classes de tutories i de pràctiques, la qual cosa fa que alguns professors només planifiquin les pràctiques fora de les hores lectives.

Propostes de millora

Pel que fa al perfil, es proposa actualitzar el perfil professional, millorant el perfil formatiu de l'educació especialitzada i incorporant l'itinerari formatiu en el pla d'estudis. Mentre no es reformulin, cal continuar incidint en la formació complementària (lliure elecció, conferències, tallers...). Respecte al programa de formació, s'indica la conveniència d'explicar millor el concepte de pràctica a l'aula.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Els elements que constitueixen el desenvolupament de l'ensenyament són: l'organització educativa, la metodologia docent, l'acció tutorial i d'orientació, i les activitats curriculars complementàries.

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat. L'avaluació externa valora com a adequada l'organització educativa, valoració més favorable que la fixada per l'avaluació interna (poc adequat).

Resultats de l'avaluació

L'horari lectiu es troba compactat i concentrat als matins, la qual cosa dificulta la inclusió de determinades activitats complementàries i l'adopció de metodologies en què el treball guiat dels estudiants, treball en grup, etc. tinguin major pes. No obstant, esponjar l'horari ampliant-lo a les tardes comptaria amb l'oposició dels estudiants que tenen compromesa laboralment aquesta part del dia. Sembla però que es podrien emprar estratègies ja provades en d'altres ensenyaments —com que les assignatures de la tarda fossin rotatives— que en permetrien el seguiment per part dels estudiants que treballen.

La mida dels grups en els diferents nivells i activitats són elevats i no faciliten l'adopció de metodologies més actives i participatives (vegeu la taula 9), amb una ràtio que arriba als 80 estudiants per professor, ràtio significativament superior a la d'altres titulacions de la mateixa facultat (50/1).

L'organització del pràcticum presenta una baixa valoració per part dels estudiants, però el CAE valora més positivament aquest element, ja que en els darrers anys s'han iniciat un bon nombre d'accions que milloren qualitativament aquest component de la formació, com ara la possibilitat de desenvolupar projectes a l'Amèrica Llatina, l'assaig d'un model de pràcticum integrador centrat en pràctiques professionals, etc.

Taula 9. Distribució dels estudiants en la titulació d'Educació Social a la UAB. Curs 2003-2004

Mitjana d'estudiants per grup 1r curs	
Teoria	95
Pràctica	72
Mitjana d'estudiants de nou ingrés 1r curs	
Teoria	85
Pràctica	66
Mitjana d'estudiants per grup 1r cicle	
Teoria	91
Pràctica	60
Estudiants totals	325
Estudiants equivalents a temps complet	263
Font: Centre avaluat	

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat. La valoració de l'avaluació externa corresponent a la metodologia és de poc adequada (en discrepància amb la valoració interna, que l'estableix com adequada).

Resultats de l'avaluació

L'alumnat de la titulació expressa la seva disconformitat amb la metodologia emprada, donat l'excessiu ús de metodologies expositives de caràcter magistral, que sovint entren en contradicció amb els propis continguts que es pretenen transmetre. Una de les possibles causes que explicaria aquest fet, segons els estudiants, és la poca motivació o vinculació d'una part del professorat. Segons el parer del comitè extern, les elevades ràtios d'estudiants per professor i els dèficits en infraestructures no faciliten formats més participatius.

La valoració del professorat per part dels estudiants està polaritzada i poc matisada (docents que es valoren excel·lentment i d'altres no). Cal indicar que les qualificacions mitjanes del professorat de la titulació són inferiors al conjunt de professorat de Ciències de l'Educació i també de les del conjunt de la UAB, si bé aquest fet podria ser explicat pel grau d'exigència dels estudiants des del punt de vista metodològic.

D'altra banda, també s'ha detectat una gran càrrega de treballs, que es podria solucionar amb una major coordinació dels professors i major planificació de treballs que responguessin als continguts de més d'una assignatura. L'esponjament de l'horari, tal i com s'ha comentat més amunt, permetria deixar espais als treballs en grup.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Posteriorment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants). Ambdós comitès valoren com a adequada aquesta dimensió.

Resultats de l'avaluació

El CAE considera molt valuosa l'atenció que la coordinació del títol dedica a aquests aspectes i les diverses accions portades a terme (jornades d'acollida, pla d'integració, orientació, pràcticum...). A més a més, sembla que els mecanismes de matriculació funcionen satisfactòriament.

Tot i això, el comitè extern detecta un baix reconeixement de la dimensió orientativa i de tutoria de la tasca docent. El professor universitari va assumir que, juntament amb les funcions investigadores i docents, es troba també la funció de tutoria i d'orientació. Tot i això, el CAI i el professorat presenten una valoració positiva dels aspectes tutorialis i d'orientació dels estudiants, encara que s'insisteix que s'ha de continuar millorant.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat. La valoració de l'avaluació externa corresponent a infraestructures i recursos és positiva (en discrepància amb la valoració interna, que l'estableix com a millorable).

Resultats de l'avaluació

Es valora positivament el fet que les activitats curriculars complementàries s'hagin emprat per suplir la manca de continguts en l'àmbit de l'educació especialitzada. A més, el comitè extern destaca que s'han emprès accions puntuals per tal de millorar l'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Propostes de millora

La proposta més urgent és ajustar la ràtio estudiants/professor a la de la resta d'estudis de la Facultat (passar dels 80/1 actuals als 50/1), tal com ho demanden les característiques i complexitat de la titulació.

Per tal de resoldre la sobrecàrrega de treballs detectada, es recomana millorar la coordinació docent per debatre tant continguts com metodologies. En aquest sentit, s'haurien d'incentivar plans d'innovació metodològica. D'altra banda es recomana esponjar l'horari per tal de deixar espais als treballs en grup. Pel que fa al pràcticum, es recomana vincular-hi algunes assignatures i millorar la informació i orientació dels estudiants sobre el pràcticum. També caldria millorar els sistemes d'assignació del professorat que ha d'impartir docència en la titulació.

En relació a l'acció tutorial i d'orientació, es proposa introduir el programa d'estudiants assessors, i introduir la figura de tutor de curs amb l'objectiu que els estudiants obtinguin informació exhaustiva dels diferents itineraris, optatives, opcions de pràcticum, etc. A més, es suggereix ampliar els espais de diàleg col·lectiu, com assemblees amb els estudiants, per tal de debatre el funcionament del programa (continguts, metodologies, càrrega de treball...), i introduir sessions d'avaluació global del funcionament de la titulació professors-estudiants o professors-delegats.

Les activitats curriculars complementàries s'haurien de millorar mitjançant la creació d'una comissió (a nivell de facultat amb subcomissions per les diferents titulacions), amb participació significativa d'estudiants, encarregada de la promoció i organització d'aquest tipus d'activitats. D'altra banda, s'assenyala la millora de la planificació i la consolidació de les activitats que es fan i funcionen bé.

QUALITAT DELS RESULTATS

La qualitat dels resultats es defineix per l'anàlisi dels següents elements: estratègies d'avaluació dels resultats acadèmics, resultats acadèmics, estratègies d'avaluació dels resultats professionals, resultats professionals, estratègies d'avaluació dels resultats personals, i resultats personals.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge. Ambdós comitès coincideixen a considerar adequada l'estratègia d'avaluació dels resultats acadèmics. Pel que fa als resultats acadèmics, hi ha una lleugera discrepància, ja que el CAE els valora com a satisfactoris, mentre el CAI els valora com a molt satisfactoris.

Resultats de l'avaluació

En relació a les estratègies de l'avaluació, els aspectes normatius estan clarament establerts, i les estratègies d'avaluació són conegudes pels estudiants, però no els criteris d'avaluació. Caldria fer un esforç per coordinar els criteris d'avaluació, d'una banda perquè s'han detectat diferencials en els nivells de rendiment de les diferents assignatures, i de l'altra perquè els estudiants manifesten que els desconeixen, i els criteris d'avaluació són claus a l'hora d'orientar el treball i aprenentatge dels estudiants.

Els resultats acadèmics són positius, tal com mostra la taula 10, però existeix un lleuger desajust en la valoració dels indicadors assolits. Així, mentre que el CAI manifesta que les qualificacions són bones (sense que hi hagi qualificacions gaire brillants però tampoc molts suspesos); els estudiants presenten una posició més crítica però focalitzada en assignatures concretes. En aquesta línia, es proposa millorar les estratègies i criteris d'avaluació per així poder assolir una política més homogènia i amb major poder discriminador.

Taula 10. Resultats acadèmics d'Educació Social a la UAB. Curs 2003-2004

Taxa d'èxit en el 1r curs	
1a convocatòria	87%
2a convocatòria	81%
Taxa d'èxit en el 1r cicle	
1a convocatòria	89%
2a convocatòria	89%
Taxa de rendiment acadèmic	
1r curs	83%
1r cicle	85%
Ensenyament	84%
Mitjana d'estudiants titulats (1999-2003)	64
Taxa de graduació (cohort 1999-2000)	62,9%
Font: Centre avaluat	

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. També s'han considerat el grau de satisfacció dels graduats i les opinions de les empreses que els contracten.

Resultats de l'avaluació

Pel que fa a les estratègies d'avaluació dels resultats professionals, l'avaluació interna i l'externa coincideixen a fer una valoració adequada d'aquesta dimensió, destacant l'existència de l'Observatori de graduats, i assenyalant com a aspecte a millorar incloure l'opinió dels ocupadors i associacions professionals.

Respecte als resultats d'inserció professional, ambdós comitès els consideren satisfactoris, ja que la taxa d'inserció laboral és elevada i la inserció al món laboral és qualificada (un 80% desenvolupa funcions de nivell universitari). Ambdós comitès coincideixen també a afirmar que és possible que aquesta inserció no es faci amb el suficient nivell de reconeixement de la qualificació professional, i que sovint la contractació d'aquests professionals no és de la qualitat desitjada (vegeu la taula 11).

Taula 11. Dades d'inserció laboral dels Educadors Socials. Resultats professionals

	Enquestats	Ocupats	Ocupats abans d'acabar	Contracte fix en el moment de l'enquesta	Satisfacció amb la feina actual (1-7)	Percentatge funcions específiques de la titulació	Percentatge funcions universitàries
Educació Social, UAB	48 (de 68)	85,4%	nd	nd	5,2	57,5%	80,0%

nd: No determinat

Font: Enquesta d'inserció laboral 2005 d'AQU Catalunya (promoció 2001)

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals

Aquest punt ha tingut en compte tant les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants, com la satisfacció dels graduats en relació a les seves capacitats per resoldre problemes i planificar treballs, la capacitat de treballar en equip o la seva iniciativa personal.

Resultats de l'avaluació

El CAE valora aquest element com a pocs satisfactori, ja que no es realitza cap valoració sobre aquesta dimensió, més enllà dels ítems recollits a l'enquesta (vegeu la taula 12).

Taula 12. Dades d'inserció laboral dels graduats en Educació Social. Resultats personals

	Expressió oral (1-7)	Expressió escrita (1-7)	Treball en equip (1-7)	Lideratge (1-7)	Gestió (1-7)
Educació social, UAB	4,76	4,39	6,05	3,37	5,18

Font: Enquesta d'inserció laboral 2005 d'AQU Catalunya (promoció 2001)

Propostes de millora

Respecte a les estratègies d'avaluació dels resultats personals, es proposa la millora de la qualitat dels instruments de recollida de dades de l'Observatori General de graduats de la UAB, i que des de la pròpia titulació es desenvolupin instruments específics que permetin avaluar tant aspectes de procés com de resultats relacionats amb la satisfacció personal.

El CAE considera que la major part de les propostes de millora haurien d'anar dirigides a modificar les causes de la percepció que manifesten els graduats en relació a la "manca d'elements pràctics" per la intervenció concreta. També s'hauria de compensar la necessitat d'haver adquirit destreses en tots els itineraris possibles de dedicació professional, cobrint la carència relacionada amb l'educació especialitzada. A més a més, s'ha de potenciar l'adquisició de competències en la capacitat de presa de decisions i de resolució de conflictes que manifesten, com a carència, els graduats.

Mestre, especialitats d'educació especial, educació física, educació infantil, educació musical i educació primària a la Universitat de Lleida

INTRODUCCIÓ

Els ensenyaments de Mestre, amb les seves especialitats d'educació especial, educació física, educació infantil, educació musical i educació primària, s'imparteixen a la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat de Lleida (UdL). Al mateix centre s'imparteixen els ensenyaments de: Mestre especialitat llengua estrangera, Educació Social, Treball Social i Psicopedagogia (2n cicle). L'especialitat de Mestre en llengua estrangera no ha format part de la present avaluació. L'avaluació de les especialitats de Mestre s'ha dut a terme seguint la metodologia d'avaluació, que revisa aspectes referits a *inputs*, processos i resultats a partir d'una forta base d'evidències, en el marc del programa 2004 d'avaluacions d'AQU Catalunya.

L'avaluació interna es va dur a terme entre els mesos de febrer i novembre de 2006. El Comitè d'Avaluació Interna estava constituït per deu membres (sis acadèmics, dos estudiants i dues membres del PAS). La visita del Comitè d'Avaluació Externa es va dur a terme el mes d'abril de 2007 i va lliurar l'informe extern el mes de maig del mateix any. El comitè extern estava constituït per dos acadèmics experts en l'àmbit d'avaluació, una professora d'escola de primària representant el món professional, un expert en processos d'avaluació i una estudiant de magisteri.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha realitzat de manera satisfactòria. Així, tant el comitè intern com l'extern han disposat de tota la informació necessària, i la col·laboració dels òrgans de govern i el grau de coincidència en el diagnòstic ha estat considerable. El principal repte és augmentar la participació de la comunitat avaluada en els processos de garantia de la qualitat, ja que si bé s'han posat en marxa els mecanismes formals per afavorir la participació, els resultats no han estat els esperats.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

La posició estratègica de les especialitats de Mestre es valora, des del punt de vista intern, en relació al centre i la universitat a la qual pertany. S'ha valorat el nombre d'estudiants i el grau de suport institucional que rep. Des d'un punt de vista extern, es valora la posició de l'ensenyament en un entorn més ampli: en relació a la demanda acadèmica i laboral dels estudis. Ambdós comitès han coincidit a valorar de manera favorable la posició estratègica interna, mentre que el comitè extern ha valorat més favorablement que el comitè intern la posició estratègica externa de les titulacions.

Taula 1a. Evolució dels estudis de Mestre especialitat d'educació especial a les universitats públiques catalanes

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	250	250	250	250
Estudiants de nou ingrés	263	278	275	268
Matriculats totals	882	917	932	924

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 2a. Evolució dels estudis de Mestre especialitat d'educació especial a la UdL

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	30	30	30	30
Estudiants de nou ingrés	32	31	30	30
Matriculats totals	100	107	105	107

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 1b. Evolució dels estudis de Mestre especialitat d'educació física a les universitats públiques catalanes

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	310	310	310	310
Estudiants de nou ingrés	341	348	353	346
Matriculats totals	1.114	1.132	1.143	1.122

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 2b. Evolució dels estudis de Mestre especialitat d'educació física a la UdL

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	50	50	50	50
Estudiants de nou ingrés	51	55	50	51
Matriculats totals	171	169	162	167

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 1c. Evolució dels estudis de Mestre especialitat d'educació infantil a les universitats públiques catalanes

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	455	455	455	455
Estudiants de nou ingrés	497	511	504	518
Matriculats totals	1.614	1.640	1.607	1.624

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 2c. Evolució dels estudis de Mestre especialitat d'educació infantil a la UdL

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	55	55	55	55
Estudiants de nou ingrés	55	56	56	57
Matriculats totals	178	179	166	172

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 1d. Evolució dels estudis de Mestre especialitat d'educació musical a les universitats públiques catalanes

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	280	280	280	280
Estudiants de nou ingrés	285	296	295	295
Matriculats totals	889	929	939	903

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 2d. Evolució dels estudis de Mestre especialitat d'educació musical a la UdL

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	30	30	30	30
Estudiants de nou ingrés	33	31	32	27
Matriculats totals	96	96	94	91

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 1e. Evolució dels estudis de Mestre especialitat d'educació primària a les universitats públiques catalanes

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	370	370	370	370
Estudiants de nou ingrés	401	406	410	387
Matriculats totals	1.276	1.310	1.306	1.303

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 2e. Evolució dels estudis de Mestre especialitat d'educació primària a la UdL

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	55	55	55	55
Estudiants de nou ingrés	54	54	55	55
Matriculats totals	173	172	165	179

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Resultats de l'avaluació

Per al curs 2004-2005, la Facultat compta amb 1.378 estudiants, dels quals 716 (52%) corresponen a les especialitats de Mestre avaluades. Cada any accedeixen als ensenyaments de Mestre al voltant de 220 nous estudiants, i se'n graduen uns 200 (mitjana de graduació en l'últim quinquenni).

Les titulacions mantenen uns nivells elevats de demanda en els darrers anys, superiors a l'oferta. Aquests nivells superen els de la majoria de titulacions de la universitat, la qual cosa denota interès dels estudiants per accedir a les especialitats de magisteri i

una posició favorable de les especialitats de Mestre en el context intern de la universitat. Tot i això, la ubicació de la Facultat de Ciències de l'Educació en un complex aïllat de la resta de Centres (comparteix el Complex de la Caparrella amb l'INEFC), i la consideració social d'aquestes titulacions fa que hi hagi una percepció generalitzada de provisionalitat. Sens dubte, la construcció del nou edifici al Campus de Cappedon ha d'enfortir encara més la posició dins la universitat; ambdós comitès coincideixen que el canvi d'ubicació és una oportunitat de creixement pel que fa a recursos, i de consolidació de l'esforç realitzat per part del professorat en docència i recerca.

Taula 3a. Dades generals de la Universitat de Lleida. Curs 2004-2005

	Mestre, especialitat d'educació especial		
	Dones	Homes	Total
Estudiants totals a l'ensenyament	97	10	107
Estudiants de l'ensenyament a tot Catalunya	866	58	924
Estudiants totals matriculat a la universitat	4.198	3.597	7.795
Estudiants de primer cicle a la universitat	2.289	2.086	4.375
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la universitat	2,3%	0,3%	1,4%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de primer cicle de la universitat	4,2%	0,5%	2,4%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la titulació a Catalunya	16%	6,9%	12,6%

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 3b. Dades generals de la Universitat de Lleida. Curs 2004-2005

Mestre, especialitat d'educació física			
	Dones	Homes	Total
Estudiants totals a l'ensenyament	72	95	167
Estudiants de l'ensenyament a tot Catalunya	515	607	1.122
Estudiants totals matriculat a la universitat	4.198	3.597	7.795
Estudiants de primer cicle a la universitat	2.289	2.086	4.375
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la universitat	1,7%	2,6%	2,1%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de primer cicle de la universitat	3,1%	4,6%	3,8%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la titulació a Catalunya	14,0%	15,7%	14,9%

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 3c. Dades generals de la Universitat de Lleida. Curs 2004-2005

Mestre, especialitat d'educació infantil			
	Dones	Homes	Total
Estudiants totals a l'ensenyament	167	5	172
Estudiants de l'ensenyament a tot Catalunya	1.564	60	1.624
Estudiants totals matriculat a la universitat	4.198	3.597	7.795
Estudiants de primer cicle a la universitat	2.289	2.086	4.375
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la universitat	4,0%	0,1%	2,2%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de primer cicle de la universitat	7,3%	0,2%	3,9%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la titulació a Catalunya	10,7%	8,3%	10,6%

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 3d. Dades generals de la Universitat de Lleida. Curs 2004-2005

Mestre, especialitat d'educació musical			
	Dones	Homes	Total
Estudiants totals a l'ensenyament	63	28	91
Estudiants de l'ensenyament a tot Catalunya	650	253	903
Estudiants totals matriculat a la universitat	4.198	3.597	7.795
Estudiants de primer cicle a la universitat	2.289	2.086	4.375
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la universitat	1,5%	0,8%	1,2%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de primer cicle de la universitat	2,8%	1,3%	2,1%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la titulació a Catalunya	9,7%	11,1%	10,1%

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 3e. Dades generals de la Universitat de Lleida. Curs 2004-2005

	Mestre, especialitat d'educació primària		
	Dones	Homes	Total
Estudiants totals a l'ensenyament	148	31	179
Estudiants de l'ensenyament a tot Catalunya	1.114	189	1.303
Estudiants totals matriculat a la universitat	4.198	3.597	7.795
Estudiants de primer cicle a la universitat	2.289	2.086	4.375
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la universitat	3,5%	0,9%	2,3%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de primer cicle de la universitat	6,5%	1,5%	4,1%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la titulació a Catalunya	13,3%	16,4%	13,7%

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Des del punt de vista extern, les titulacions de Mestre de la UdL han fet un gran esforç per assolir reptes importants, malgrat la història relativament curta de la Facultat (15 anys) i la forta competència d'altres centres amb més potencial a Catalunya. La posició estratègica externa és bona, ja que compta amb uns índexs de demanda, i sobretot d'inserció professional dels seus graduats, molt positius, ajudada per un context favorable pel que fa a la demanda de mestres en escoles de primària. És necessari, per contra, millorar els resultats d'àmbits com la investigació o la presència i impacte de la Facultat en l'entorn social.

Propostes de millora

Una primera proposta de millora és aprofitar el canvi d'ubicació per incrementar la presència de la titulació en el context sociogeogràfic, mitjançant per exemple la investigació sobre la pràctica educativa, i participant de forma activa en iniciatives innovadores i amb transcendència més enllà de la pròpia titulació, amb vista a fomentar i promoure el perfil propi de l'ensenyament. Una segona proposta és impulsar la participació del professorat en xarxes professionals i científiques, reconeixent amb incentius l'esforç en docència i recerca del professorat, i encoratjar l'increment del nombre de doctors a la facultat.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per quatre elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, i la planificació i gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament. Ambdós comitès coincideixen a valorar favorablement aquest perfil.

Resultats de l'avaluació

La majoria de l'alumnat que accedeix a les especialitats de Mestre ho fa en primera opció, i la nota de tall amb què accedeix es troba per sobre de la mitjana a la UdL. El nivell i motivació d'aquest alumnat és per tant adequat en el global de les titulacions. Nogensmenys, s'observen diferències en algunes especialitats, principalment en educació musical, on la preparació prèvia amb què accedeix l'alumnat sovint no li permet seguir de forma satisfactòria els ensenyaments. D'altra banda, hi ha una impressió generalitzada entre l'alumnat d'un baix nivell d'exigència en comparació amb altres estudis. De fet, les dades referents a la taxa d'aprovat i temps de graduació són molt favorables. Així, existeix un debat intern sobre com solucionar aspectes relacionats amb l'accés a certes especialitats de Mestre, o el nivell exigint en el global de les titulacions.

Taula 4. Evolució dels estudis de Mestre a la UdL

Via d'accés PAU					
	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Esp. d'educació especial					
Nota de tall	5,91	5,81	5,64	5,83	5,95
Nota de tall equivalent*	5,70	5,66	5,44	5,60	5,90
Esp. d'educació física					
Nota de tall	6,08	5,89	5,89	5,88	5,99
Nota de tall equivalent*	6,02	5,83	6,10	5,82	6,07
Esp. d'educació infantil					
Nota de tall	6,16	5,79	5,75	5,93	5,95
Nota de tall equivalent*	6,23	5,78	5,66	5,90	5,95
Esp. d'educació musical					
Nota de tall	5,61	5,00	5,00	5,19	5,49
Nota de tall equivalent*	5,50	5,09	5,13	5,19	5,20
Esp. d'educació primària					
Nota de tall	5,91	5,52	5,47	5,54	5,68
Nota de tall equivalent*	5,88	5,29	5,44	5,57	5,69

* El valor de la nota de tall equivalent s'obté d'assignar la mateixa oferta de places a tots els centres (prenent com a referència el centre que té una oferta menor), i calcular posteriorment una nova nota de tall d'accés en funció d'aquesta oferta hipotètica. Aquest indicador ens permet identificar la potència de la demanda sense condicionar-la a l'oferta.

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Des de l'Escola s'organitzen sessions informatives i de portes obertes per captar nous estudiants, i al mateix temps s'assisteix als centres de secundària que ho demanen per donar a conèixer els estudis.

S'ha destacat com a punt feble la baixa implicació dels estudiants de les diferents especialitats en els òrgans de representació del centre.

Taula 5a. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2004-2005

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
Mestre especialitat d'educació especial, UdL	30	48	160%	35	13	26

Demanda en 1a opció a Catalunya: 436

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 6a. Distribució dels estudiants de 1r curs per notes i vies d'accés

Via d'accés PAU									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Mestre especialitat d'educació especial, UdL	43,5 %	39,1 %	17,4 %	40,9 %	36,4 %	22,7 %	20 %	50 %	30 %
Via d'accés FP									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Mestre especialitat d'educació especial, UdL	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 5b. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2004-2005

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
Mestre especialitat d'educació física, UdL	50	109	218%	63	46	41

Demanda en 1a opció a Catalunya: 736

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 6b. Distribució dels estudiants de 1r curs per notes i vies d'accés

Via d'accés PAU									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Mestre especialitat d'educació física, UdL	20 %	74,3 %	5,7 %	57,1 %	31,4 %	11,4 %	15,1 %	66,7 %	18,2 %
Via d'accés FP									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Mestre especialitat d'educació física, UdL	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 5c. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2004-2005

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
Mestre especialitat d'educació infantil, UdL	55	142	258%	74	68	51
Demanda en 1a opció a Catalunya: 1.503						
Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.						

Taula 6c. Distribució dels estudiants de 1r curs per notes i vies d'accés

Via d'accés PAU									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Mestre especialitat d'educació infantil, UdL	39,5 %	50 %	10,5 %	10,8 %	73 %	16,2 %	6 %	75,8 %	18,2 %
Via d'accés FP									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Mestre especialitat d'educació infantil, UdL	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %
Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.									

Taula 5d. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2004-2005

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
Mestre especialitat d'educació musical, UdL	30	16	53%	16	0	14
Demanda en 1a opció a Catalunya: 319						
Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.						

Taula 6d. Distribució dels estudiants de 1r curs per notes i vies d'accés

Via d'accés PAU									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Mestre especialitat d'educació musical, UdL	63,6 %	18,2 %	18,1 %	56,5 %	34,8 %	8,7 %	71,4 %	28,6 %	0 %

Via d'accés FP									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Mestre especialitat d'educació musical, UdL	0	40 %	60 %	25 %	0 %	75 %	0 %	83,3 %	16,7 %

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 5e. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2004-2005

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
Mestre especialitat d'educació primària, UdL	55	37	67%	28	9	23

Demanda en 1a opció a Catalunya: 527

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 6e. Distribució dels estudiants de 1r curs per notes i vies d'accés

Via d'accés PAU									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Mestre especialitat d'educació primària, UdL	85,3 %	9,8 %	4,9 %	77,5 %	17,5 %	5 %	75 %	22,5 %	2,5 %

Via d'accés FP									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Mestre especialitat d'educació primària, UdL	0 %	54,5 %	45,5 %	0 %	36,4 %	63,6 %	0 %	0 %	100 %

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Professorat

Aquest apartat analitza si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i característiques de la titulació. Ambdós comitès han coincidit a fer-ne una valoració favorable.

Resultats de l'avaluació

La plantilla de professors/es compta amb majoria de titulars d'escola universitària i professors associats. Així, es constata un equilibri en el perfil acadèmic i professional del professorat. L'alt índex de professors associats, si bé és molt ben valorat, dificulta en determinats casos la coordinació pedagògica i la implicació en activitats que requereixen flexibilitat horària. La implicació del professorat en iniciatives d'innovació docent és elevada i ben valorada per ambdós comitès.

Malgrat que la ràtio estudiants/professor és adequada (7,8 al curs 2002-2003), es constata que en determinades assignatures troncal i obligatòries, que són comunes a més d'una especialitat, aquesta ràtio pot arribar als 100 estudiants per professor/a. Lògicament amb grups d'aquestes dimensions es fa difícil el desenvolupament de metodologies d'ensenyament centrades en l'aprenentatge de l'alumnat, tal com es planteja des de l'EEES.

Estudiants i graduats coincideixen en general a valorar positivament el seu professorat, especialment per la proximitat i disponibilitat d'aquest envers l'alumnat. D'altra banda, es reclama al professorat un increment en l'ús de les noves tecnologies aplicades al procés d'ensenyament-aprenentatge. Com ja s'ha esmentat anteriorment, el nombre de doctors és encara baix en comparació amb altres centres de Catalunya.

Taula 7. Plantilla de l'ensenyament de Mestre a la UdL (% de participació en la docència per categories). Curs 2002-2003

	CU	TU / CEU / TEU Doctor	TEU no Doctor	Associat Doctor	Associat no Doctor	Lector
Esp. d'educació especial 1r cicle	0	31,2	16,7	0	41,5	10,6
Esp. d'educació física 1r cicle	0	18	33	0	39,2	9,8
Esp. d'educació infantil 1r cicle	0	33,8	33,7	0	22,5	10
Esp. d'educació musical 1r cicle	0	20,2	37,7	0	31,3	10,8
Esp. d'educació primària 1r cicle	0	28,8	44,7	0	17	9,5

Font: Centre avaluat

Infraestructura

En aquest apartat es valora l'adequació de les infraestructures específiques i generals a les característiques de la titulació.

Resultats de l'avaluació

Cal dir que la ubicació en el moment de l'avaluació, valorada com a poc adequada per tots dos comitès, és provisional. En el nou edifici ubicat al Campus de Cappeda s'han tingut en compte aspectes deficitaris en les instal·lacions actuals, com la previsió d'espais adequats per realitzar classes específiques (gimnàs, sala de música), i la creació d'aulari de diferents mides en funció de les necessitats concretes de les especialitats.

Més enllà d'aquesta consideració, s'ha de valorar positivament l'esforç realitzat en els darrers anys per incrementar els recursos tecnològics a disposició de l'alumnat, sobretot en la dotació de connexió sense fils a la xarxa. Tot i això encara és necessari millorar la relació ordinador/estudiant, així com el nombre d'impressores disponibles, i els horaris de les aules d'informàtica i audiovisuals.

Resultats de l'avaluació

El funcionament i la dotació de llibres de la biblioteca de la facultat són ben valorats per part de la comunitat, per bé que amb el canvi d'ubicació aquesta s'integrarà a la biblioteca del Campus de Cappont. Així mateix, també es valora l'accessibilitat i eficàcia del PAS de la facultat de manera molt favorable.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'administració, empreses i institucions. Ambdós comitès concorden a valorar-les com a satisfactòries.

Resultats de l'avaluació

La facultat té convenis de col·laboració institucional signats amb els Departaments d'Educació i de Benestar Social, l'Institut Municipal d'Educació, els Col·legis Professionals d'Educadors Socials i de Treball Social, la Creu Roja, i presència en institucions de l'àmbit local. Aquestes relacions estan destinades principalment a ampliar la formació, i potenciar l'orientació cap a la inserció laboral de la Facultat.

La mobilitat tant de professorat com d'alumnat és encara millorable, tot i l'augment d'experiències d'estudiants i professors fora de la Facultat. Pel que fa a l'alumnat, el darrer any 11 estudiants de la facultat han estudiat en altres centres, i 13 estudiants de fora de la UdL han estudiat alguna de les especialitats de Mestre. En el cas del professorat, s'han realitzat experiències a nivell europeu i internacional. La satisfacció mostrada en tots els casos d'intercanvi ha estat molt elevada.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. Així, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i retiment de comptes. Ambdós comitès coincideixen a valorar de manera adequada aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

Existeix un pla estratègic que recull les línies principals a seguir per al període 2003-2007, i un Llibre Blanc de Professorat que s'utilitza per a la planificació plurianual dels recursos humans.

A nivell de la coordinació docent, les especialitats de Mestre de la UdL ja fa anys que compten amb la figura del coordinador de titulació, les funcions del qual es concreten sobretot en la coordinació de les pràctiques. En canvi, la participació de l'alumnat en la gestió del centre és insuficient, i els mecanismes de relació entre la Comissió Permanent i la facultat també són susceptibles de millora.

Existeix una guia docent a disposició de l'alumnat, i al web de la facultat es publica la informació referent a horaris, calendari d'exàmens, espais i programes de les assignatures. La informació sobre el programa de les assignatures de la guia és millorable, en el sentit que hauria de detallar una mica més la metodologia a seguir, de cara a cobrir les necessitats de l'EEES. Finalment, caldria millorar els mecanismes pels quals s'obté informació sobre la satisfacció dels agents, ja que es limita de forma pràcticament exclusiva a l'enquesta de satisfacció de l'estudiant.

Propostes de millora

Pel que fa a l'alumnat, cal en primer lloc trobar els mecanismes que permetin incrementar-ne la participació en els òrgans de govern. D'altra banda, es proposa valorar la possibilitat d'implantar cursos inicials d'anivellament o algun mecanisme de selecció, donada la problemàtica amb què es troben algunes de les especialitats, com la falta de coneixements previs per part de l'alumnat.

Pel que fa al professorat, es considera molt necessari disminuir la ràtio estudiants/professor en assignatures que són compartides per diverses especialitats, els grups dels quals arriben a ser de fins a 100 estudiants. També es recomana la posada en marxa d'un programa que permeti augmentar el nombre de doctors a la facultat, i incrementar el reconeixement de la tasca docent del professorat.

A nivell d'infraestructures, donada la situació de provisionalitat, només es proposa mantenir l'increment d'equips informàtics per a l'alumnat, i que les aules d'informàtica i audiovisuals siguin custodiades per personal a temps complet, de manera que se'n puguin millorar els horaris i l'atenció.

Es proposa incrementar la mobilitat, tant de l'alumnat com del professorat, principalment en projectes internacionals. És necessari ampliar els canals de col·laboració internacionals del professorat amb l'objectiu de desenvolupar més projectes d'investigació en l'àmbit de la formació del professorat. També es recomana aprofundir encara més les relacions universitat-empresa, que facilitarien una major aproximació de l'alumnat al món laboral.

Referent a la coordinació, es proposa potenciar la figura del coordinador de titulació com a unificador de criteris pel que fa a la planificació de les assignatures, evitant així duplicitats i superposicions. Finalment, referent a la gestió de la qualitat, es recomana establir mecanismes estables d'assegurament de la qualitat que permetin conèixer el grau de satisfacció de l'alumnat, i incrementar el seguiment que les titulacions fan dels seus graduats.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

En aquest apartat s'avalua el perfil i el programa de formació.

Perfil de formació

Aquest apartat té per objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals i, finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària. La valoració d'ambdós comitès és favorable.

Resultats de l'avaluació

El perfil és adequat a les necessitats del mercat de treball, com ho demostren les dades d'inserció laboral i la satisfacció mostrada pels graduats de les diferents especialitats de Mestre. També hi ha un notable consens entre el professorat sobre l'adequació del perfil pel que fa a les necessitats acadèmiques. Tant sols en les especialitats d'educació musical i d'educació infantil hi ha certa discrepància, ja que per exemple en aquesta segona es troben a faltar referències al perfil docent de professorat especialitzat a atendre infants de 0 a 3 anys.

Els mecanismes utilitzats en el disseny del perfil, i la participació del professorat de les diferents especialitats (i mestres en exercici) en aquest disseny són adequats. De cara a futurs canvis, orientats a una definició més aprofundida de competències genèriques i específiques, cal un important treball previ, comptant amb ocupadors (directors d'escoles, tutors) i graduats, així com referents i experiències de formació docent de nivell internacional.

Programa de formació

Aquest apartat té com a objectiu avaluar si el pla d'estudis és adequat amb relació al perfil de formació i als objectius formatius. En aquest cas el comitè intern en fa una valoració més positiva que l'extern, que el valora com a poc adequat.

Resultats de l'avaluació

L'estructura del pla vigent i el seu nivell d'optativitat, amb relació al perfil professional, genera insatisfacció tant entre l'alumnat com entre el professorat. Si bé l'índex d'optativitat és elevat (35%), l'optativitat real és molt menor, per raó que aquesta és genèrica a totes les especialitats. Junt amb això no s'ofereixen itineraris curriculars, i s'observen algunes incongruències pel que fa a la ubicació d'algunes assignatures al llarg de la carrera. En aquest sentit es qüestiona la ubicació de les pràctiques al final del programa.

Taula 8. El programa de formació de Mestre a la UdL

	Especial	Física	Infantil	Musical	Primària
Publicació al BOE	20 / 12 / 2000			11 / 01 / 2001	
Anys de durada	3	3	3	3	3
Pla d'estudis					
Crèdits troncal i obligatoris	162,5	158	153,5	168,5	165,5
Teoria	83	80	78	87	88
Pràctica	79,5	78	75,5	81,5	77,5
Crèdits optatius (b)	22,5	27	30	13,5	16,5
Crèdits de lliure elecció	21	21	21	21	21
Total	206	206	204,5	203	203
Grau mínim de pràctiques obligatori	48,9%	49,3%	49,2%	48,4%	46,8%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	157	150	154	150	150
Oferta de crèdits optatius propis (a)	nd	nd	nd	nd	nd
Relació d'optativitat (a/b)	nd	nd	nd	nd	nd
Projecte final de carrera / Practicum	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
Pràctiques en empreses	No	No	No	No	No

nd: dada no disponible

Font: Centre avaluat

El projecte final de carrera (Pràctiques)

En aquest apartat s'avalua la naturalesa, organització i el seguiment que es fa de les pràctiques per part de les titulacions. Ambdós comitès han valorat les pràctiques de les especialitats de Mestre com a adequades.

Resultats de l'avaluació

La satisfacció dels diferents actors implicats amb les pràctiques és elevada. L'alumnat en fa una valoració positiva, i l'àmplia xarxa de centres disposats a rebre estudiants en pràctiques així ho demostra. Com ja s'ha comentat, les pràctiques es troben situades al tercer curs, a excepció de l'especialitat d'educació especial, on es reparteixen entre el segon i tercer curs. Aquest cas és molt ben valorat, de manera que es podria estudiar fer-lo extensiu a altres titulacions. Cal destacar també els seminaris d'innovació docent per a la millora de les pràctiques.

Propostes de millora

En referència al perfil de formació, es proposa incrementar les sessions informatives des de les diferents assignatures, i convertir-les en espai per al debat obert sobre la definició del perfil de competències d'acord amb l'EEES.

Pel que fa al programa de formació, cal en primer lloc incrementar l'optativitat real de les especialitats per tal que l'alumnat pugui definir el seu propi itinerari curricular. També cal reestructurar l'esquema dels programes de les assignatures amb l'objectiu que es vagin aproximant als principis dels ECTS, comptant amb la participació d'estudiants i professors.

Finalment, cal incrementar la comunicació entre tutors de centres on es realitzen les pràctiques i tutors de facultat. També es proposa que s'estudiïn les bones pràctiques que es realitzen en algunes especialitats, com per exemple els seminaris postpràctiques, i fer-les extensives a la resta d'especialitats.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

S'avalua en aquest apartat l'organització educativa, la metodologia docent, les tutories i les activitats curriculars complementàries.

Organització educativa

En aquest apartat s'ha valorant l'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència. Tots dos comitès consideren aquest apartat com a poc adequat.

Resultats de l'avaluació

El calendari i horaris s'adeqüen al perfil d'estudiant a temps complet, que és el majoritari a les titulacions avaluades. En canvi la satisfacció amb l'organització docent, tant per part de l'alumnat com per part del professorat, és baixa, principalment a causa de la mida dels grups en assignatures troncal i obligatòries. Això fa que no es puguin desenvolupar mètodes d'ensenyament més participatius. En aquest sentit cal dir que s'han emprès accions per millorar aquest aspecte, com el desdoblament dels grups en classes pràctiques. La figura del coordinador de titulació, valorada com a molt positiva pel comitè extern, hauria de prendre part més activa en la coordinació d'estudis, per tal de millorar l'organització educativa de les titulacions.

Taula 9. Distribució dels estudiants en la titulació de Mestre a la UdL. Curs 2003-2004

	Especial	Física	Infantil	Musical	Primària
Mitjana d'estudiants per grup 1r curs					
Teoria	70	79	75	74	80
Pràctica	nd	nd	nd	nd	nd
Mitjana d'estudiants de nou ingrés 1r curs					
Teoria	61	68	67	61	68
Pràctica	nd	nd	nd	nd	nd
Mitjana d'estudiants per grup 1r cicle					
Teoria	44	47	60	33	49
Pràctica	25	50	51	26	46
Estudiants totals	105	162	166	94	165
Estudiants equivalents a temps complet	90	150	165	90	165

nd: dada no disponible

Font: Centre avaluat

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat. Ambdós comitès valoren que la metodologia és, en general, adequada.

Resultats de l'avaluació

Malgrat que es constata una discrepància entre professors i estudiants amb grau de satisfacció amb la

metodologia docent, s'estan realitzant esforços importants per implantar metodologies innovadores. L'alumnat per la seva part considera que encara hi predominen les classes magistrals, i troben a faltar la utilització de l'anàlisi de casos com a metodologia docent. Pel que fa al coneixement i l'ús dels recursos dels serveis bibliotecaris, tots dos comitès creuen que cal aprofitar millor la biblioteca del centre, així com també continuar incrementant l'ús de les noves tecnologies, per tal de poder desenvolupar mètodes docents més autònoms per part de l'alumnat.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Finalment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants). L'avaluació ha detectat que aquesta dimensió és adequada.

Resultats de l'avaluació

Des del curs 2004-2005 la facultat compta amb el Pla d'Acció Tutorial (PAT), a banda de les moltes accions d'orientació i suport a l'alumnat: orientació a la matrícula, sessions d'informació sobre mobilitat, sessions periòdiques de coordinació, etc. Tot i la diversitat d'accions, i la participació de professorat de totes les especialitats en aquestes, l'ús que en fa l'alumnat és escàs, degut sobretot a la proximitat i accessibilitat que tenen amb el professorat en tot moment.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat. L'avaluació d'aquest apartat ha estat favorable.

Resultats de l'avaluació

Ambdós comitès valoren positivament la gran oferta de cursos de lliure elecció, tot i que en determinats casos les assignatures no es corresponen amb el perfil formatiu docent. A banda de la lliure elecció, la facultat organitza activitats divulgatives i formatives que també són ben valorades tant pel professorat com per l'alumnat. Cal apuntar que la facultat no compta amb suficients recursos per atendre estudiants amb necessitats educatives especials, tot i que aquest sigui un tema que sobrepassa les responsabilitats del centre.

Propostes de millora

Pel que fa a l'organització educativa, es proposa establir un únic grup per curs i especialitat, de manera que sobretot en els crèdits pràctics d'assignatures troncales es puguin desenvolupar noves metodologies docents. També es proposa millorar la coordinació entre professorat, per tal d'evitar possibles superposicions, i acordar metodologies comunes, centrades en anàlisis de casos, problemes i simulacions.

Resultats de l'avaluació

Per altra banda cal aprofundir en l'ús de les noves tecnologies en l'ensenyament, i potenciar la utilització dels recursos de la biblioteca com a suport per al treball autònom.

Pel que fa a l'acció tutorial i d'orientació, caldria redefinir els objectius del PAT per aconseguir un ús més ampli del servei per part de l'alumnat.

Finalment, es proposa una anàlisi més acurada de l'oferta de lliure elecció, per tal d'assegurar que s'adapta al perfil formatiu docent.

QUALITAT DELS RESULTATS

En aquest darrer apartat es valoren les estratègies d'avaluació i la qualitat dels resultats acadèmics, d'inserció laboral i personals de l'alumnat.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge. Ambdós comitès coincideixen que tant les estratègies d'avaluació com la qualitat dels resultats són adequats.

Resultats de l'avaluació

En general, estudiants i professors manifesten una valoració positiva de les formes d'avaluació. S'han fet esforços per dur a terme processos d'avaluació continua, encara que faria falta acabar de generalitzar aquestes pràctiques a la resta de professorat que encara no l'aplica. Manca també una major coordinació entre el professorat a l'hora d'establir els criteris d'avaluació de les competències transversals.

Pel que fa a la qualitat dels resultats acadèmics, tant el comitè intern com l'extern valoren molt positivament les taxes d'èxit i de rendiment. Es pot dir que les especialitats de Mestre tenen una posició estratègica favorable en relació amb l'índex de titulats (entre un 41% i un 75% es graduen en el temps previst). La taxa d'abandonament és també molt baixa, tot i que caldria una anàlisi més aprofundida de les causes d'aquest abandonament, per especialitats. En relació al nivell d'exigència, el comitè extern apunta que la percepció entre alguns sectors del professorat i l'alumnat és que hi ha una certa facilitat per aprovar, malgrat no disposar de dades suficients sobre la càrrega de treball dels estudiants.

Taula 10. Resultats acadèmics en la titulació de Mestre a la UdL. Curs 2003-2004

	Especial	Física	Infantil	Musical	Primària
Taxa d'èxit. 1r curs					
1a convocatòria	63%	64%	66%	63%	64%
Taxa d'èxit en el 1r cicle					
1a convocatòria	86%	89%	90%	89%	90%
Taxa d'èxit ensenyament					
1a convocatòria	73%	76%	78%	75%	76%
Taxa de rendiment acadèmic					
1r curs	72%	72%	73%	69%	72%
1r cicle	80%	86%	86%	87%	88%
Ensenyament	75%	78%	78%	77%	79%
Mitjana d'estudiants titulats (2001-2004)	25,7	46	61,2	25,2	43,2
Taxa de graduació (2003-2004)	0,69	0,71	0,86	0,69	0,73

Font: Centre avaluat

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. Tots dos aspectes han estat valorats com a satisfactoris per part dels dos comitès. També s'ha considerat el grau de satisfacció dels graduats.

Els resultats professionals són molt satisfactoris, tant pel que fa a les taxes d'inserció com al grau de satisfacció amb el treball. Cal tenir en compte la influència de les convocatòries d'oposicions a Mestres en aquests resultats. L'avaluació no ha comptat amb dades suficients per valorar els resultats dels graduats en avaluacions externes (per exemple, d'accés a la funció pública), ni l'opinió dels ocupadors sobre els titulats.

Resultats de l'avaluació

Ambdós comitès coincideixen que les enquestes d'inserció laboral impulsades per AQU Catalunya i les universitats catalanes són una font de resultats clau per valorar els resultats professionals dels titulats. L'anàlisi dels resultats i la configuració del Pla de Seguiment dels Graduats es valoren positivament, si bé caldria millorar la difusió d'aquests resultats entre l'alumnat. També es troba a faltar la participació dels ocupadors, principalment de l'administració educativa i responsables d'escoles privades i concertades.

Taula 11. Dades d'inserció laboral de les especialitats de Mestre. Resultats professionals

	Enquestats	Ocupats	Ocupats abans d'acabar	Contracte fix en el moment de l'enquesta	Satisfacció amb la feina actual (1-7)	Percentatge funcions específiques de la titulació	Percentatge funcions universitàries
Mestre esp. d'educació especial, UdL	22	20	13,6%	12,5%	6,16	86,36%	4,55%
Mestre esp. d'educació física, UdL	33	30	36,36%	21,21%	5,93	72,73%	6,06%
Mestre esp. d'educació infantil, UdL	45	45	20%	33,33%	6,02	88,89%	2,22%
Mestre esp. d'educació musical, UdL	24	22	33,33%	33,33%	5,59	66,67%	8,33%
Mestre esp. d'educació primària, UdL	25	25	32%	36%	6,08	60%	12%

Font: Enquesta inserció laboral 2005 d'AQU Catalunya (promoció 2001)

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals

Aquest apartat ha tingut en compte tant les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants com la satisfacció dels graduats amb relació a les seves capacitats per resoldre problemes i planificar treballs, la capacitat de treballar en equip o la seva iniciativa personal. Ambdós comitès han valorat positivament els resultats obtinguts, però negativament les estratègies d'avaluació d'aquests resultats.

Resultats de l'Avaluació

L'avaluació ha posat de relleu la inexistència d'estratègies sòlides per avaluar els resultats personals dels titulats. Tant sols es compta amb l'opinió dels titulats en l'informe elaborat a la universitat arran de l'enquesta d'inserció laboral, i la defensa de les memòries de pràctiques. Això no obstant, els graduats es manifesten satisfets amb la preparació assolida al llarg de la carrera, que els ha permès incorporar-se al món laboral sense grans dificultats.

Taula 12. Dades d'inserció laboral de les especialitats de Mestre. Resultats personals

	Expressió oral (1-7)	Expressió escrita (1-7)	Treball en equip (1-7)	Lideratge (1-7)	Gestió (1-7)
Mestre esp. d'educació especial, UdL	3,86	4,36	5,68	3,76	3,86
Mestre esp. d'educació física, UdL	4,12	4,55	5,42	3,78	3,75
Mestre esp. d'educació infantil, UdL	4,20	4,53	5,44	3,75	3,70
Mestre esp. d'educació musical, UdL	4,17	4,63	5,43	3,54	3,83
Mestre esp. d'educació primària, UdL	4,84	5,16	6,08	3,92	4,72

Font: Enquesta inserció laboral 2005 d'AQU Catalunya (promoció 2001)

Propostes de millora

Pel que fa als resultats acadèmics, es proposa millorar la coordinació entre el professorat a l'hora d'establir els criteris d'avaluació de les competències transversals, i a la vegada fer públiques per cada assignatura les competències a assolir i tasques d'aprenentatge a realitzar. D'aquesta manera es poden analitzar les càrregues de treball i ajustar el nivell d'exigència de les assignatures. També es proposa promoure la mobilitat dels estudiants de tercer a universitats europees.

Referent als resultats professionals, és necessària una major difusió dels resultats dels estudis sobre la inserció dels titulats, i aprofundir les relacions de la facultat amb els centres de pràctiques i ocupadors per conèixer la valoració que fan de la qualitat dels resultats d'inserció. També cal comptar amb l'opinió dels estudiants ja graduats, amb vista al disseny dels nous títols centrats en competències del perfil professional docent.

Finalment, en l'apartat de resultats personals es proposa avançar en la línia de definir competències genèriques i específiques en els plans d'estudis, que permetin conèixer millor l'abast dels resultats personals obtinguts al llarg de la carrera.

Publicitat i Relacions Públiques a la Universitat Autònoma de Barcelona

INTRODUCCIÓ

L'avaluació de l'ensenyament de Publicitat i Relacions Públiques de la UAB (Llicenciatura de Publicitat i Relacions Públiques) forma part del programa d'avaluacions de 2005. El Comitè d'Avaluació Interna de la universitat, format per cinc professors, dos estudiants i dos membres del PAS, ha finalitzat la fase d'avaluació interna el juny de 2005, mentre que el Comitè d'Avaluació Externa, constituït per dos professors, un professional del camp de la publicitat i un expert en avaluació, va lliurar el seu informe el juliol de 2006.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha dut a terme de manera satisfactòria, tant el procés intern com l'extern. Ambdós comitès hi han donat una valoració de Molt Positiu. S'ha seguit la metodologia d'avaluació d'AQU Catalunya que, en síntesi, revisa la seqüència "recursos, accions desenvolupades i resultats assolits" a partir d'una forta base d'evidències.

Cal dir que el procés d'avaluació coincideix amb la realització de la prova pilot d'adaptació de l'ensenyament a l'Espai europeu d'educació superior (EEES), la qual cosa s'ha valorat favorablement. Per contra, el retard a efectuar l'avaluació externa s'ha de considerar com el punt dèbil del procés d'avaluació.

Taula 1. Evolució dels estudis de Publicitat i Relacions Públiques a les universitats públiques catalanes

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	165	165	165	165
Estudiants de nou ingrés	181	197	183	208
Matriculats totals	503	594	673	769

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 2. Evolució dels estudis de Publicitat i Relacions Públiques a la UAB

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	85	85	85	85
Estudiants de nou ingrés	100	103	91	99
Matriculats totals	422	422	416	429

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

La posició estratègica de l'ensenyament de Publicitat i Relacions Públiques es valora, des del punt de vista intern, en relació al centre i a la universitat a la qual pertany. S'ha valorat en relació al nombre d'estudiants i al grau de suport institucional que rep. Des d'un punt de vista extern es considera la posició de l'ensenyament en un entorn més ampli: en relació a la demanda acadèmica i laboral dels estudis.

Resultats de l'avaluació

Certament l'ensenyament compta amb una demanda important d'estudiants que suposa la presència de *numerus clausus*, i per tant, l'entrada d'estudiants amb notes d'accés elevades és important.

Tot i que la titulació es troba en una facultat liderada per l'ensenyament de Periodisme, l'avaluació subratlla de forma positiva que s'hagi pres, amb el recolzament de l'equip del deganat, la iniciativa en l'adaptació a l'EEES.

Des del punt de vista extern, és evident que la situació d'alta demanda que propiciava estudiants amb notes d'entrada molt elevades pot veure's alterada per la posada en funcionament de nous ensenyaments semblants en les altres universitats. L'expansió que han tingut aquests estudis a Catalunya ha conduït a que en l'actualitat 9 universitats que ofereixen l'ensenyament, amb una oferta de 700 places de nou accés anuals. Això tindrà efectes sobre el mercat de treball que podria arribar a saturar-se.

Dit això, l'avaluació constata que la manca de referents internacionals clars per a l'ensenyament i la indefinició sobre els nous estudis produeixen una certa paràlisi a l'hora de fer nous plantejaments docents.

Taula 3. Dades generals de la Universitat Autònoma de Barcelona. Curs 2004-2005

	Publicitat i Relacions Públiques, UAB		
	Dones	Homes	Total
Estudiants totals a l'ensenyament	331	98	429
Estudiants de l'ensenyament a tot Catalunya	569	200	769
Estudiants totals matriculat a la universitat	19.640	12.372	32.012
Estudiants de primer i segon cicle a la universitat	15.060	9.446	24.506
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la universitat	1,7%	0,8%	1,3%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de primer i segon cicle de la universitat	2,2%	1,0%	1,8%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la titulació a Catalunya	58,2%	49%	47,6%

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Propostes de millora

En aquest apartat a banda de les accions per superar les mancances detectades anteriorment, l'avaluació externa recomana una reflexió sobre com aprofitar la potència derivada de captar alguns dels millors expedients de secundària en benefici del desenvolupament acadèmic i de recerca de l'ensenyament.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per cinc elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, les relacions externes, i la planificació i la gestió de la qualitat. En general aquesta dimensió es valora positivament, tot i que hi ha aspectes vinculats a l'estructura de professorat i a elements relacionats amb la infraestructura que caldria millorar sensiblement.

Estudiants

Com ja s'ha comentat la qualitat dels estudiants és elevada, i no només per les notes d'entrada a l'ensenyament sinó també per l'alta motivació que mostren.

Un element important respecte de la qualitat dels estudiants, i vinculat al perfil de formació de l'ensenyament, fa referència a la necessitat de reforçar les competències transversals dels estudiants de nou accés. El cas de l'anglès és exemplar, donat que un baix coneixement d'aquesta llengua representa una limitació important per a l'aprenentatge i desenvolupament professional.

Taula 4. Notes de tall de Publicitat i Relacions Públiques a la UAB. Evolució 2000-2005

	Via d'accés PAU				
	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Nota de tall	5,91	5,81	5,64	5,83	5,95
Nota de tall equivalent*	7,88	7,81	7,81	7,83	7,53

* El valor de la nota de tall equivalent s'obté d'assignar la mateixa oferta de places a tots els centres (prenent com a referència el centre que té una oferta menor), i calcular posteriorment una nova nota de tall d'accés en funció d'aquesta oferta hipotètica. Aquest indicador ens permet identificar la potència de la demanda sense condicionar-la a l'oferta.

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 5. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2004-2005

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/ oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
Publicitat i Relacions Públiques, UAB	85	217	255,3%	193	24	86

Demanda en 1a opció a Catalunya: 330

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 6. Distribució dels estudiants de 1r curs per notes i vies d'accés

Via d'accés PAU									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Publicitat i Relacions Públiques, UAB	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %

Via d'accés FP									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Publicitat i Relacions Públiques, UAB	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Professorat

Aquest apartat valora si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i característiques de la titulació.

Resultats de l'avaluació

El professorat, juntament amb la renovació del pla d'estudis, constitueix l'element clau per a la millora de la qualitat de l'ensenyament. El canvi de paradigma docent que planteja l'EEES requereix d'una adequada política de contractació, formació i avaluació de professorat.

L'avaluació constata que l'estructura de professorat en l'àrea de Publicitat presenta, per la joventut de la majoria de professorat, dificultats per renovar algunes càtedres.

D'altra banda, el caràcter professionalitzador de l'ensenyament no queda reflectit adequadament en la plantilla de professorat amb la presència d'associats que vinguin del camp empresarial.

La joventut del professorat, que té aspectes positius per a la titulació, hauria de ser complementada amb una política més decidida per tal que aquest professorat tingués més oportunitats per abordar projectes de recerca i de desenvolupament professional. D'altra banda, la ràpida transformació tecnològica i de gestió que experimenta el sector fa necessari un major contacte entre professorat i sectors professionals. Aquest contacte hauria d'afectar també als plantejaments docents.

Si conceptualment es valora positivament la presència de professorat d'altres àrees, amb la posada en funcionament del pla d'adaptació a l'esquema de Bolonya, sembla recomanable establir mecanismes d'integració i coordinació del professorat.

Taula 7. Plantilla de l'ensenyament de Publicitat i Relacions Públiques a la UAB (% de participació en la docència per categories). Curs 2000-2001

	CU	TU	Lector	TEU	CoHab.	Associat	Ajudants	Altres
1r curs	3,5%	40,26%	-	-	2,83%	40,25%	12,76%	-
1r cicle	4,06%	35,79%	0,37%	-	2,58%	42,44%	12,92%	1,85%
2n cicle	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	2,1%	42,55%	0,19%	0,85%	4,74%	41,42%	7,21%	0,95%

Font: Centre avaluat

Infraestructura

L'aulari, els espais per fer pràctiques, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. Tanmateix, també s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions, i els serveis generals.

Resultats de l'avaluació

El centre s'ha dotat de noves infraestructures, especialment destacable és l'adaptació tecnològica de les aules. Així mateix, la facultat s'ha dotat de connexions informàtiques sense fils, que ha rebut una excel·lent valoració per part dels estudiants. De totes maneres, l'avaluació posa de manifest que el canvi de model d'ensenyament que s'obre amb la implantació dels nous ensenyaments demana canvis importants en els espais docents de la facultat. Així mateix, és important que l'ensenyament rebi una consideració particular en l'apartat d'infraestructura, tenint en compte la realització de pràctiques amb un ús intensiu de recursos tecnològics cars, especialment de fotografia, vídeo i cinema.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'administració, empreses i institucions. Ambdós comitès concorden de valorar-les com a satisfactòries.

Resultats de l'avaluació

Els contactes que l'ensenyament manté amb el món professional faciliten l'existència d'una oferta interessant de pràctiques externes en empreses. També s'ha constatat que els estudiants perceben com a bona l'oferta d'intercanvis internacionals. En qualsevol cas les evidències sobre el nivell de relacions internacionals que manté l'ensenyament no han estat suficientment explícites durant l'avaluació.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. Així, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i retiment de comptes. El comitè intern valora aquest apartat com a adequat, mentre que el comitè extern el qualifica com a poc adequat.

Resultats de l'avaluació

Un dels aspectes més ben valorats en aquest apartat ha estat la determinació de l'ensenyament d'adaptar-se als requeriments de l'Espai europeu d'educació superior a través de la participació en la prova pilot d'adaptació. Malgrat que els avenços han estat importants, l'avaluació posa de manifest que el procés presenta debilitats, en el sentit que l'esforç realitzat pel professorat no ha estat suficientment acompanyat per instàncies superiors. En qualsevol cas aquest procés posa de manifest la necessitat que la facultat es plantegi noves formes de planificació i gestió de la qualitat.

La prova pilot no detecta handicaps importants en la implantació de noves estratègies però si constata la necessitat de reforçar els mecanismes de coordinació docent degut a una participació més activa de l'estudiant.

Finalment, és important que en aquesta titulació on el canvi tecnològic i de gestió és tan important l'ensenyament es doti d'unes eines útils per fer possible l'adaptació ràpida de continguts i actualització de matèries.

Propostes de millora

La titulació hauria de ser conscient que la possibilitat de comptar amb estudiants amb notes altes i motivats ha d'anar acompanyada forçosament d'un plantejament docent atractiu i engrescador, d'altra manera pot passar que a mesura que els estudiants avancen en els seus estudis es produeixi un cert desencantament. Així es proposa adequar l'estructura de matèries per respondre millor a l'orientació dels ensenyaments i a les expectatives dels estudiants. També se suggereix millorar els sistemes de formació de professorat i de reconeixement de la seva tasca docent.

En l'àmbit de les relacions externes l'avaluació recomana millorar els contactes amb d'altres universitats europees que afavoreixin els intercanvis des d'un punt de vista quantitatiu i qualitatiu.

Finalment en l'àmbit de la planificació l'avaluació recomana avançar en la implantació de mecanismes de garantia de la qualitat.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

El programa de formació es defineix per dos elements: el perfil de formació i el programa de formació.

Perfil de formació

Aquest apartat té com objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals i, finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària.

Resultats de l'avaluació

Aquesta dimensió ha estat valorada com a poc adequada pels comitès intern i extern d'avaluació.

L'avaluació assenyalava positivament que els responsables de l'ensenyament, a través de la Prova Pilot d'Adaptació de les titulacions a l'Espai europeu d'educació superior, han fet una proposta de nous perfils de formació que s'aplicaran quan es defineixin els nous programes oficials. Tot i aquest plantejament, l'avaluació externa constata que el perfil de la titulació encara està condicionat per un pla d'estudis de 1992.

D'altra banda, es valora la introducció d'una menció al títol de graduat vinculada al coneixement de l'anglès. També s'obre la necessitat d'articular millor les possibilitats d'intercanvis internacionals a partir d'un millor ajust curricular del pla d'estudis.

Dit això, el Comitè d'Avaluació Externa (CAE) recomana una visió més ample de la formació que segueixi l'evolució de les possibilitats professionals en el futur, més enllà de les clàssiques figures ja establertes. El CAE també constata la necessitat d'obrir una reflexió sobre el paper de la matèria de les Relacions Públiques en el programa de formació, per ella mateixa i en relació a la disciplina de la publicitat.

Alhora es recomana una major exposició dels estudiants al camp de la recerca que permeti complementar el seu perfil pràctic enfocat a integrar-se en el camp professional amb un perfil més acadèmic que els faciliti la seva possible continuïtat en estudis de postgrau acadèmics.

Finalment, el CAE suggereix la implantació d'un mecanisme periòdic de revisió de continguts.

Programa de formació

Resultats de l'avaluació

Malgrat que la titulació es troba realitzant una adaptació de l'ensenyament a l'EEES i s'han reformulat els perfils de formació, el CAE conclou que hi ha un cert desajust entre la denominació del títol de Publicitat i Relacions Públiques i el programa de formació que s'ofereix. Es constata una escassa presència de les matèries referides a l'àmbit de les Relacions Públiques en el programa, la qual cosa fa que l'ensenyament, tenint present l'actual situació, s'acosti més a una hipotètica titulació de "Publicitat i Comunicació" que no pas a una de Publicitat i Relacions Publicacions. El Comitè d'Avaluació Interna (CAI) considera que s'ha de donar una major presència de matèries relacionades amb les Relacions Públiques.

D'altra banda, el fet que l'actual pla de formació tingui una obligatorietat elevada dificulta la mobilitat dels estudiants a través dels programes d'intercanvi amb d'altres universitats estrangeres.

Taula 8. El programa de formació de Publicitat i Relacions Públiques a la UAB

Publicació al BOE	28/01/1993
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncats i obligatoris	276
Teoria	145
Pràctica	131
Crèdits optatius (b)	12
Crèdits de lliure elecció	32
Total	320
Grau mínim de practicitat obligatòria	40,93%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	21
Oferta de crèdits optatius propis (a)	110
Relació d'optativitat (a/b)	9,2
Projecte final de carrera / Pràcticum	No/No
Pràctiques en empreses	Sí
Font: Centre avaluat	

Propostes de millora

Per part de l'avaluació externa es recomana avançar amb la incorporació de noves tecnologies en el programa i acostar el pla de formació al que s'ofereix en d'altres països europeus. Així mateix es recomana que l'estratègia iniciada per fomentar l'anglès s'ampliï tot integrant aquesta llengua en els plantejaments docents i en el treball dels estudiants.

El CAE també recomana la possibilitat d'establir itineraris recomanats i d'introduir algunes matèries instrumentals en els primers cursos. L'establiment d'itineraris hauria d'anar acompanyat d'una anàlisi que corregís superposicions de continguts sobrers.

El CAI proposa aprofitar l'experiència de la Prova pilot per reconsiderar el nombre d'assignatures per semestre, la cadència de les mateixes i la seva adequació als perfils de formació. També opina que és recomanable millorar la coordinació entre les diferents assignatures i la planificació de la càrrega docent segons les necessitats i capacitats de cada una de les matèries.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

La posada en funcionament de la Prova pilot d'adaptació ha significat un canvi en els modes docents. Tot i això es constata que el grau d'implantació d'aquestes noves estratègies està limitat pels recursos disponibles (d'espais, però també metodològics), i per una certa indefinició de com s'estructuraran els nous ensenyaments oficials.

Positivament es destaca l'organització de les pràctiques externes, per bé que la creixent competència d'altres universitats que ofereixen la mateixa titulació acabi saturant l'oferta de places per realitzar aquestes pràctiques.

Caldria una anàlisi sobre com organitzar activitats de recerca en què puguin participar els estudiants. Així mateix caldria contemplar millor la formació dels estudiants en coneixements pràctics que són necessaris per a la realització de les pràctiques. Finalment l'avaluació suggereix la necessitat d'articular una millor coordinació entre professorat i els tècnics de gestió de les instal·lacions per fer les pràctiques.

Taula 9. Distribució dels estudiants en la titulació de Publicitat i Relacions Públiques a la UAB. Curs 2003-2004

Mitjana d'estudiants per grup 1r curs	
Teoria	70
Pràctica	39
Mitjana d'estudiants de nou ingrés 1r curs	
Teoria	64
Pràctica	36
Mitjana d'estudiants per grup 1r cicle	
Teoria	85
Pràctica	38
Mitjana d'estudiants per grup 2n cicle	
Teoria	90
Pràctica	52
Estudiants totals	416
Estudiants equivalents a temps complet	373
Font: Centre avaluat	

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat. Ambdós comitès valoren que la metodologia és, en general, adequada al desenvolupament de la docència.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació constata que l'adaptació metodològica a les directrius establertes a l'EEES s'està duent a terme amb una elevada implicació del professorat i dels estudiants. Si es mesura l'èxit de l'adaptació amb el grau d'interactivitat entre professor i estudiant, i amb el nivell d'implantació de l'avaluació continuada i de desenvolupament de competències per part de l'estudiant, el resultat és positiu.

Aquesta situació positiva, detecta la necessitat de dotar-se de mecanismes de coordinació i seguiment, així com d'eines metodològiques i eines que ajudin al professorat en la seva tasca docent.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Finalment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants).

Resultats de l'avaluació

La titulació ha posat en funcionament sistemes més ràpids i àgils de comunicació entre estudiants, professorat i coordinació de l'ensenyament. Si bé la interacció entre estudiants i professors és bona, l'avaluació detecta la necessitat d'ampliar l'orientació professional dels estudiants.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat. Aquest apartat ha estat valorat favorablement per part de l'avaluació interna i poc favorablement per part de l'externa.

Resultats de l'avaluació

La titulació disposa d'una oferta àmplia d'activitats extra-curriculum, encara que s'observa una manca de coordinació entre aquestes i el programa de formació proposat, tant des del punt de vista de continguts com d'horaris. De fet, les característiques de l'ensenyament fan molt aconsellable aquest tipus d'activitats que complementen el currículum formal. L'estudiant hauria de rebre un estímul adequat, tenint en compte que el món de la publicitat està en permanent canvi i el seguiment de tendències hauria de formar part de l'activitat normal d'un professional del camp.

Propostes de millora

L'avaluació proposa millorar la coordinació entre assignatures. També recomana avançar decididament en l'acció tutorial.

Així mateix es proposa impulsar la implementació de tecnologies avançades per a la millora de la docència, tant en els laboratoris com en les aules convencionals.

Es proposa reforçar les figures de coordinació de l'ensenyament i el seguiment del desenvolupament de la titulació.

La millora informativa, la millora de la planificació de les activitats extracurriculars, i l'assessorament als nous estudiants i als que són a punt de graduar-se també ha estat recomanada per l'avaluació.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge.

Resultats de l'avaluació

La implantació de la Prova pilot ha introduït canvis en l'avaluació dels estudiants. Els exàmens d'elecció múltiple han donat pas a la introducció d'una avaluació continuada que es valora positivament. En qualsevol cas el fet d'usar treballs per avaluar els estudiants requereix d'una coordinació acadèmica que no sempre es posa en pràctica. En aquest àmbit els estudiants manifesten una sobrecàrrega en les pràctiques.

Finalment es detecta que la convivència entre avaluació continuada i exàmens finals crea disfuncions des del punt de visat de metodologia docent.

Taula 10. Resultats acadèmics de Publicitat i Relacions Pùbliques a la UAB. Curs 2003-2004

Taxa d'èxit en el 1r curs	
1a convocatòria	90%
2a convocatòria	84%
Taxa d'èxit en el 1r cicle	
1a convocatòria	87%
2a convocatòria	80%
Taxa d'èxit en el 2n cicle	
1a convocatòria	91%
2a convocatòria	93%
Taxa de rendiment acadèmic	
1r curs	88%
1r cicle	89%
2n cicle	94%
Mitjana d'estudiants titulats (1999-2000/2003-2004)	78,8
Taxa de graduació (cohort 1999-2000)	78,3%

Font: Centre avaluat

Els resultats acadèmics són bons i sembla que augmenten amb la implantació de la Prova pilot.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. També s'han considerat el grau de satisfacció dels graduats i les opinions de les empreses que els contracten.

Resultats de l'avaluació

La titulació compta amb alguns mecanismes per conèixer l'avaluació dels resultats professionals, de totes formes la informació hauria de millorar-se i ser emprada en la planificació futura de l'ensenyament.

La percepció general és que la preparació dels graduats per a l'àmbit professional és bona.

Taula 11. Dades d'inserció laboral de Publicitat i Relacions Públiques. Resultats professionals

	Enquestats	Ocupats	Ocupats abans d'acabar	Contracte fix en el moment de l'enquesta	Satisfacció amb la feina actual (1-7)	Percentatge funcions específiques de la titulació	Percentatge funcions universitàries
Publicitat i Relacions Públiques, UAB	49	48	nd	nd	5,27	43,90%	nd

nd: no disponible

Font: Enquesta inserció laboral 2005 d'AQU Catalunya (promoció 2001)

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals

No existeixen dades concloents sobre l'assoliment de resultats personals dels graduats. L'entrada d'estudiants amb notes elevades i motivats pels estudis, provoca una autoexigència elevada que acaba generant un cert grau d'insatisfacció per sobre del que seria raonable.

Propostes de millora

L'avaluació recomana establir mecanismes que afavoreixin el debat i la coordinació entre professors en l'àmbit de l'avaluació dels estudiants. Caldria també millorar el contacte amb les empreses del sector, i sistematitzar el seguiment de graduats.

Taula 12. Dades d'inserció laboral de Publicitat i Relacions Públiques. Resultats personals

	Expressió oral (1-7)	Expressió escrita (1-7)	Treball en equip (1-7)	Lideratge (1-7)	Gestió (1-7)
Publicitat i Relacions Públiques, UAB	4,67	4,65	5,96	4,02	4,52

Font: Enquesta inserció laboral 2005 d'AQU Catalunya (promoció 2001)

**AVALUACIÓ D'ENSENYAMENTS
DE PRIMER I SEGON CICLE**

Àrea de Ciències de la Salut

Ciència i Tecnologia dels Aliments a la Universitat Autònoma de Barcelona

INTRODUCCIÓ

L'avaluació de l'ensenyament de 2n cicle de Ciència i Tecnologia dels Aliments (CTA) de la UAB pertany al programa d'avaluació de 2004 d'AQU Catalunya. L'ensenyament, implantat el curs 1996-1997, s'imparteix a la Facultat de Veterinària, juntament amb la llicenciatura de Veterinària.

L'avaluació interna es va dur a terme al llarg de l'any 2005, i l'externa, durant el segon trimestre de 2006. El comitè intern estava format per set persones (la coordinadora de la titulació, tres professors, un tècnic de gestió i dos estudiants), i va rebre el suport de la Unitat Tècnica de la UAB. El comitè extern va estar conformat per dos acadèmics, un professional i una experta en metodologies d'avaluació.

El procés d'avaluació es considera, en el seu conjunt, positiu, tant en el procés d'avaluació intern com en l'extern. L'autoinforme es valora molt positivament, i es reconeix l'esforç realitzat en detectar les evidències que sustenten els judicis valoratius, així com els canvis en el quinquenni. D'altra banda, el comitè extern creu que el procés d'avaluació ha afavorit el fet de donar a conèixer a la comunitat acadèmica menys implicada amb la titulació i, d'aquesta manera, afavorir una major integració. Cal destacar l'alt grau de concordança entre els judicis dels comitès d'avaluació intern i extern. Per tal com la titulació viu moments de canvi —se'n plantejava la transformació de postgrau a grau— l'avaluació es va orientar cap a aquest futur probable.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

La posició estratègica de Ciència i Tecnologia dels Aliments es valora, des del punt de vista intern, en

relació al nombre d'estudiants i al grau de suport institucional que rep el centre. Des d'un punt de vista extern, es valora la posició de l'ensenyament en un entorn més ampli: en relació a la demanda acadèmica i laboral dels estudis. En ambdós casos l'avaluació és favorable.

Resultats de l'avaluació

Des del punt de vista intern, la posició estratègica de la titulació presenta un baix pes específic respecte a la Facultat de Veterinària i a la UAB pel que fa al nombre d'estudiants matriculats (vegeu taules 1, 2 i 3). No obstant, mostra una situació de fortalesa interna, probablement una posició superior a la que li correspondria per nombre d'estudiants, fet que és degut, d'una banda, que el professorat imparteix docència en els dos ensenyaments de la facultat, i de l'altra, de la consciència del pes estratègic d'aquest àmbit —salut i alimentació— a la UAB. A més a més, l'aprovació com a titulació de grau facilitarà el procés de consolidació interna.

Existeixen alguns aspectes que incideixen desfavorablement en la posició estratègica externa de la titulació, com són la manca d'un col·legi professional i el desconeixement de la titulació per part de moltes empreses alimentàries. Tot i això, el fet que la titulació passi a ser de grau ajudarà a consolidar la seva posició i afavorirà el reconeixement extern dels seus graduats. D'altra banda, la titulació presenta una bona inserció laboral dels graduats. Finalment, cal destacar que la titulació ha sabut desenvolupar unes bones relacions amb el sector alimentari de Barcelona i que es materialitzen, bàsicament, a través de la Planta pilot¹ de pràctiques en empresa, així com la implicació del professorat associat.

¹ El Centre Especial de Recerca Planta de Tecnologia dels Aliments (CER) és un centre especial d'investigació de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), entre les principals funcions del qual destaquen el desenvolupament de la qualitat i la transferència de tecnologia a empreses de l'àmbit alimentari. Tanmateix, dona servei als estudiants de veterinària, de ciència i tecnologia dels aliments i estudiants de tercer cicle per a la realització de pràctiques docents.

Taula 1. Evolució dels estudis de Ciència i Tecnologia dels Aliments a les universitats públiques catalanes

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	200	190*	190*	190*
Estudiants de nou ingrés	175	161	155	151
Matriculats totals	420	430	442	436

* Valor que es correspon a la suma de les places ofertes per la UB, UAB, UdG i UdL. La UVic no presenta límit de places per aquesta titulació.

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 2. Evolució dels estudis de Ciència i Tecnologia dels Aliments a la UAB

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	60	60	60	60
Estudiants de nou ingrés	62	53	62	61
Matriculats	160	155	168	165

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 3. Dades generals Universitat Autònoma de Barcelona 2004-2005

	Ciència i Tecnologia dels Aliments, UAB		
	Dones	Homes	Total
Estudiants totals a l'ensenyament	117	48	165
Estudiants de l'ensenyament a tot Catalunya	330	106	436
Estudiants totals matriculats a la universitat	19.640	12.372	32.012
Estudiants de segon cicle a la universitat	1.117	584	1.701
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la universitat	0,6%	0,4%	0,5%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de segon cicle de la universitat	10,5%	8,2%	9,7%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la titulació a Catalunya	35,4%	45,3%	37,8%

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per cinc elements: les característiques dels estudiants i professorat, les infraestructures i els recursos, les relacions externes, i la planificació i la gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil de l'estudiant de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament. Les valoracions (externa i interna) que es realitzen sobre la dimensió d'estudiants són adients.

Resultats de l'avaluació

En termes generals, el perfil dels estudiants que accedeixen a aquesta titulació es valora com a positiu. Les vies d'accés a aquesta titulació de 2n cicle són diverses: llicenciats de carreres de cicle llarg, primer cicle d'aquests estudis, diplomats o enginyers tècnics. Aquesta gran diversitat de perfils genera nombroses complicacions per tal d'assegurar que tots ells reuneixin els requisits mínims per seguir el programa formatiu. Molts dels estudiants combinen estudis i feina, l'existència del campus virtual, i les reduïdes dimensions de la titulació que faciliten el contacte entre professors i estudiants ajuden a superar les dificultats associades a aquesta situació.

L'alumnat és molt conscient tant de l'elecció de la titulació, com de la universitat on volen cursar-la, i segons va constatar el comitè extern, la titulació compleix les seves expectatives relatives a l'orientació aplicada dels estudis, així com la disponibilitat i preparació del professorat.

Finalment, cal indicar que en tractar-se d'una titulació de segon cicle, fa que els estudiants estiguin poc temps d'estada a la facultat, i conseqüentment presenten una baixa implicació en les activitats d'aquesta.

Professorat

Aquest apartat analitza si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i les característiques de la titulació. El comitè extern el valora entre adequat i molt adequat.

Resultats de l'avaluació

El 64% de la docència és impartida per titulars d'universitat, un 4% per catedràtics d'universitat i un 24% per professors associats (vegeu la taula 4). La implicació del professorat del departament de Ciència dels Aliments en activitats de transferència tecnològica i d'investigació contribueix a la bona percepció dels estudiants respecte a la dinàmica de la titulació (contactes amb el món professional), i assegura l'actualització científica del programa acadèmic.

Com a punts febles, s'assenyala que el volum de professorat és insuficient, en especial per al departament més implicat en la titulació (Departament de Ciència Animal i dels Aliments). D'altra banda, l'avaluació ha posat de manifest que és necessari millorar el coneixement de la titulació entre els professors que pertanyen a d'altres centres i, d'aquesta manera, incrementar-ne la motivació pel que fa a la docència que hi imparteixen.

Taula 4. Plantilla de l'ensenyament de Ciència i Tecnologia dels Aliments a la UAB (% de participació en la docència per categories). Curs 2003-2004

	CU	TU	CEU	TEU Doctor	TEU no Doctor	Ajudants	Associats	Altres
2n cicle	3,3	64,0	0	0	0	2,5	24,6	5,6

Font: Centre avaluat

Infraestructura

L'aulari, els espais per fer pràctiques, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. Tanmateix, també s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions, i els serveis generals.

Resultats de l'avaluació

La valoració de l'avaluació externa corresponent a infraestructures i recursos s'ha establert com a poc adequada (en discrepància amb la valoració interna, que l'estableix com a adequada).

Les aules estan molt ben equipades i les àrees comunes de la facultat disposen de connexió sense fils a Internet. Es destaca la transformació de la Secretaria com un espai obert on els estudiants poden seure davant del personal que els atén.

Les noves tecnologies aplicades a la docència mereixen una valoració molt positiva, fet al qual segurament hi contribueix el Servei d'Informàtica i Multimèdia (SIMU) que facilita la incorporació de material en xarxa i la formació al professorat. La biblioteca està ben valorada, tot i que existeixen carències d'espais de treball per als estudiants.

No obstant, hi ha mancances molt importants relacionades amb els despatxos per al professorat i laboratoris docents. Els darrers són deficitaris en capacitat i equipament.

Cal dir que, en general, els estudiants escullen cursar aquesta titulació en aquest centre per la possibilitat de poder fer pràctiques a la Planta pilot i, si bé els graduats estan satisfets amb el treball realitzat en aquesta instal·lació, l'espai actualment ha quedat petit, tenint en compte la necessitat d'instal·lació de màquines de laboratori.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i la qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'administració, les empreses i les institucions.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa coincideix amb la interna a considerar aquesta dimensió de manera satisfactòria, ja que la titulació manté bones relacions amb la indústria alimentària. A més a més, la facultat va participar en el procés d'elaboració del Llibre Blanc de la titulació en col·laboració amb la resta d'universitats espanyoles. Finalment, dir que la titulació forma part de la xarxa ISEKI-Food² des de la seva fundació.

En canvi, les dades de mobilitat d'estudiants (cinc intercanvis amb universitats estrangeres, especialment amb beques Erasmus, en el curs 2003-2004) i del professorat —atribuïda a la reduïda plantilla per fer front a l'encàrrec docent— són menys satisfactòries.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i d'estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. S'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i retiment de comptes.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa coincideix amb l'interna a valorar aquesta dimensió com a adequada. La titulació disposa d'una guia molt detallada sobre els aspectes d'aquesta. El seguiment del programa formatiu es discuteix a nivell de la coordinadora de la titulació i de la Comissió de docència de Ciència i Tecnologia dels Aliments.

La figura del coordinador exigeix un gran esforç, donada la gran activitat que implica l'organització i coordinació del professorat, estudiants i pràctiques externes, etc. Es considera molt positiu que la titulació tingui una comissió de docència pròpia i que al final de cada semestre es realitzin reunions d'avaluació i coordinació entre els professors i estudiants de la titulació.

Propostes de millora

Quant als estudiants, es proposen dues línies d'acció: d'una banda, millorar l'orientació dels nous estudiants a fi d'homogeneïtzar-ne els perfils; i de l'altra, promoure la participació dels estudiants tant en òrgans de govern com en diferents associacions. Cal dir que els aspectes negatius de l'alumnat (diferències en la formació i manca d'implicació en el dia a dia de la facultat) s'atenuaran quan la titulació sigui de grau.

En relació al professorat, se suggereix dotar el Departament de més professors per millorar la distribució d'activitat docent dels implicats en la titulació i assumir, dintre del Departament de Ciència Animal i dels Aliments, les assignatures impartides per professors d'altres centres poc implicats en la titulació.

Respecte les infraestructures, cal fer esforços per tal de millorar els laboratoris de pràctiques, tant pel que fa a dotacions d'equipament científic com a les mesures de seguretat; també es recomana resoldre les debilitats detectades pel que fa als espais de la Planta pilot i dels espais per poder realitzar treballs en grup i despatxos pel professorat.

Les relacions externes es podrien millorar promovent la mobilitat del professorat, tot i que per això es fa necessari incrementar la plantilla docent, i animar als estudiants a realitzar intercanvis a través de programes existents.

Finalment, se suggereix reforçar la coordinació de la titulació i considerar adequadament la càrrega que suposen les tasques de gestió, planificació i de coordinació.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

El perfil de formació i l'adequació al programa establert en el programa de formació són les dimensions que s'avaluen en aquest apartat.

² ISEKI-Food és una organització europea que es va crear l'any 2005 amb més de 50 participants (universitats, centres de recerca, entre d'altres) de 24 països.

Perfil de formació

Aquest apartat té com a objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa valora adequadament el perfil de formació d'aquest ensenyament, tal i com estableix l'avaluació interna. El perfil de formació de CTA està perfectament definit en el Llibre Blanc. Durant l'avaluació es va posar de manifest la "personalitat" pròpia de CTA dintre de l'oferta formativa de Catalunya (orientació tecnològica, així com l'especialització en aliments animals).

L'adequació del perfil s'observa per l'alt grau d'inserció i adequació; i la capacitat que mostren els graduats per desenvolupar tasques professionals en diferents àmbits (empreses i investigació) i en diferents sectors.

No obstant, s'observen dues mancances importants: la formació insuficient en el camp de la tecnologia dels productes vegetals, i el sistema de convalidacions que, tot i ser de caràcter general de la UAB, condueix a una reducció inadequada de les matèries formatives que cursen els estudiants. Això pot incidir desfavorablement en la formació global dels graduats.

Programa de formació

El programa de formació s'ha analitzat tenint en compte els indicadors que fan referència a la seva funcionalitat (ciclicitat, o optativitat i obligatorietat). També s'observen la seqüència dels estudis, el nivell d'actualització dels programes i la definició i la difusió d'aquests programes.

Resultats de l'avaluació

Ciència i Tecnologia dels Aliments és una carrera de segon cicle de 150 crèdits que s'estructura en dos cursos (vegeu la taula 5). Cada curs es divideix en dos períodes quadrimestrals. L'estudiant, optativament, pot escollir fer "Estades a la Indústria I" o II, amb 4,5 o 9 crèdits respectivament.

La valoració externa que es realitza d'aquest apartat és de poc adequat, reduint la valoració realitzada pel comitè intern. La principal problemàtica del programa de formació és haver de desenvolupar-se amb perfils d'entrada diferents, el que provoca disfuncions en les aules a causa de l'heterogeneïtat de l'alumnat. D'altra banda, el comitè extern assenyalava que el programa té un excessiu biaix teòric que, donada la vocació tecnològica de la titulació, caldria equilibrar.

Taula 5. El programa de formació de Ciència i Tecnologia dels Aliments a la UAB

Publicació al BOE	13/10/1994
Anys de durada	2
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	94,5
Teoria	63
Pràctica	31,5
Crèdits optatius (b)	40,5
Crèdits de lliure elecció	15
Total	150
Grau mínim de practicitat obligatòria	33%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	14
Oferta de crèdits optatius propis (a)	75
Relació d'optativitat (a/b)	1,8
Projecte final de carrera / Pràcticum	nd/nd
Pràctiques en empreses	Sí
nd: dada no disponible	
Font: Centre avaluat	

Propostes de millora

En relació al perfil de formació, es posa de manifest la necessitat de conèixer amb major detall la inserció dels graduats (realitat geogràfica i social). A més a més, la inclusió en el programa de la formació d'aspectes com la tecnologia de productes vegetals podria millorar el perfil de formació de la titulació. Finalment, es recomana el replantejament dels processos de convalidació i valorar la implantació d'un sistema de substitució que no redueixi el currículum (oferint matèries alternatives en la llicenciatura per a aquelles que en formin part però que hagin estat cursades pels estudiants en els primers cicles).

Quant al programa de formació, se suggereix a la UAB augmentar el recolzament al nou centre tecnològic, que constituirà una millora substancial en la formació pràctica. El CER està integrat en dues xarxes: el "Centre de Referència de Tecnologia dels Aliments-CeRTA" i la "Xarxa de Centres de Suport a la Innovació" (Xarxa de Centres de Recolzament a la Innovació), que pertanyen a la Generalitat de Catalunya.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Els elements que constitueixen el desenvolupament de l'ensenyament són: l'organització educativa, la metodologia docent, l'acció tutorial i d'orientació, i les activitats curriculars complementàries.

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa coincideix amb la interna a considerar aquesta dimensió com a adequada.

L'organització és complexa degut a les convalidacions i els complements de formació, que impliquen perfils de matrícula molt diversos. No obstant, aquesta problemàtica desapareixerà amb la conversió del títol a un títol de grau.

En relació a la mida dels grups, s'ha detectat que el nombre d'estudiants per grup de pràctiques és molt alt, a excepció de pràctiques a la planta pilot (vegeu la taula 6). Tot i això, la titulació segueix la normativa general de la UAB. La millora, ja recomanada anteriorment, en laboratoris de pràctiques i professorat permetria superar aquesta debilitat. Per últim, indicar l'alta satisfacció dels estudiants amb l'organització de les pràctiques de l'assignatura optativa "Estades a la Indústria". La Facultat, mitjançant la Coordinadora de la Titulació, és l'encarregada d'oferir places el mes de maig per fer pràctiques en diferents indústries.

Taula 6. Distribució dels estudiants en la titulació de Ciència i Tecnologia dels Aliments a la UAB. Curs 2003-2004

Mitjana d'estudiants per grup (truncals i obligatòries)	
Teoria	48
Pràctica	23
Mitjana d'estudiants per grup (optatives)	
Teoria	39
Pràctica	32
Estudiants totals	168
Estudiants equivalents a temps complet	100
Font: Centre avaluat	

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat.

Resultats de l'avaluació

Ambdós comitès valoren que la metodologia és, en general, adequada al desenvolupament de la docència. Els professors són conscients del canvi de metodologia que implica l'Espai europeu d'educació superior (EEES), i tenen una capacitat d'adaptació demostrada, per tal com a Veterinària ja hi ha en marxa una experiència pilot.

La realització de molts treballs en equip i la seva defensa pública són valorades com a activitats formatives de gran valor, tant per als estudiants com per als graduats. Com s'ha assenyalat més amunt, també es valora positivament l'ús de les noves tecnologies.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Posteriorment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants).

Resultats de l'avaluació

L'avaluació externa valora l'acció tutorial i d'orientació entre molt adequada i adequada.

La titulació presenta dos tipus de tutories: les acadèmiques institucionals i les individualitzades. El primer tipus es valora com un instrument útil per a la millora contínua de la gestió acadèmica, mentre que el segon es troba infrutilitzat i els professors-tutors veuen poques vegades els estudiants, funcionant millor el sistema de "falsos tutors". Aquesta infrutilització s'atribueix al fet que es tracta d'estudiants més madurs i en una titulació "de pas", curta, que no afavoreix l'establiment d'una relació de seguiment duradora. De totes maneres, per assegurar la tutoria en la matrícula, actualment s'assigna un tutor als preinscrits. Cal

destacar favorablement que les relacions estudiants-professorat són molt properes i fluides.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

Les activitats curriculars complementàries es troben valorades deficientment en l'avaluació externa en discrepància amb l'avaluació interna que les situa com a positives. Si bé l'oferta de formació transversal és molt important a la UAB, el comitè extern considera escassa l'oferta d'activitats curriculars complementàries a la titulació; probablement, aquesta situació pot estar influïda per l'absència d'una associació d'estudiants que promogui l'organització d'esdeveniments d'interès.

Propostes de millora

Les propostes de millora que es presenten s'emmarquen en les activitats curriculars complementàries. Concretament se suggereix habilitar un mecanisme de visites curtes a indústries i es recomana l'organització de conferències i *workshops*, i altres activitats a desenvolupar en el propi centre.

QUALITAT DELS RESULTATS

La qualitat dels resultats es defineix per l'anàlisi dels següents elements: estratègies d'avaluació dels resultats acadèmics, resultats acadèmics, estratègies d'avaluació dels resultats professionals, resultats professionals, estratègies d'avaluació dels resultats personals, i resultats personals.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica en el procés d'aprenentatge, com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge.

Resultats de l'avaluació

Les estratègies d'avaluació són adequades, tant pel que fa a la tipologia (combinació de l'avaluació continuada dels treballs i pràctiques amb una avaluació final), com pel que fa al nivell d'exigència. Per la seva banda, els resultats acadèmics es valoren molt positivament, augmentant la valoració interna, que els havia valorat com a satisfactoris.

Tant la taxa de rendiment (crèdits aprovats sobre els matriculats) com la taxa d'èxit (crèdits aprovats sobre presentats) són elevades (vegeu la taula 7). La taxa de graduació (graduats en el temps previst o bé en un any més) oscil·la entre el 63 i 70%, i l'abandonament al voltant del 12% (cohort 2000-01 i 2001-02). Considerant la tipologia d'estudiants, es considera que els resultats són senyal d'un sistema d'avaluació adient.

Taula 7. Resultats acadèmics de les assignatures obligatòries en Ciència i Tecnologia dels Aliments a la UAB. Curs 2003-2004

Taxa d'èxit en l'ensenyament	
1a convocatòria	88%
2a convocatòria	87%
Rendiment acadèmic	
2n cicle	86%
Mitjana d'estudiants titulats (1999-2004)	44
Font: Centre avaluat	

La mitjana d'estudiants titulats és de 44 pel període comprès entre els anys 1999 i 2004; cal destacar que la mitjana d'estudiants titulats ha anat incrementant-se curs rere curs, així el curs 1999-2000 es varen titular 32 estudiants, xifra que s'incrementa fins a un total de 54 estudiants pel curs 2003-2004.

La mitjana corresponent a la durada dels estudis per titulat s'ha establert en 2,7 anys (per als cursos 1999-2004). El fet que els estudiants triguin més a acabar aquesta titulació de segon cycle pot ser perquè molts dels estudiants treballen mentre estan cursant els estudis.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

En aquest apartat s'han avaluat les estratègies per conèixer el grau d'assoliment dels resultats professionals i els resultats d'inserció laboral obtinguts.

Resultats de l'avaluació

Les estratègies d'avaluació dels resultats professionals es valoren com a adequades. La UAB disposa d'un observatori d'inserció laboral que serveix per comprovar el grau de consecució dels resultats professionals dels graduats. A més a més, des del Consell Social de la UAB es promouen estudis d'inserció laboral conjunts entre totes les universitats públiques catalanes, fet que possibilita que la titulació disposi de referents a nivell de Catalunya.

La valoració externa situa els resultats professionals com a molt satisfactoris, valoració superior a l'establerta per l'avaluació interna, que valora aquests resultats com a satisfactoris. L'estudi d'inserció de 2005 (vegeu la taula 8) d'AQU Catalunya mostra que el 90% dels graduats de CTA de la UAB estaven ocupats, el 94% dels quals ocupen llocs pels quals se'ls va exigir la titulació de CTA, i les funcions que realitzen són les pròpies de CTA (percentatge superior a la mitjana de Catalunya que se situa en el 71%). Els llocs de treball es distribueixen en diferents sectors, encara que el valor que compta amb una major freqüència en la distribució de les dades se situa en el de Producció alimentària (32%).

Taula 8. Dades d'inserció laboral dels llicenciats en Ciència i Tecnologia dels Aliments. Resultats professionals

	Enquestats	Ocupats	Ocupats abans d'acabar	Contracte fix en el moment de l'enquesta	Satisfacció amb la feina actual (1-7)	Percentatge funcions específiques de la titulació	Percentatge funcions universitàries
CTA, UAB	31 (de 40)	90,3%	nd	nd	5,6	93,8%	100%

nd: dada no disponible

Font: Enquesta inserció laboral 2005 d'AQU Catalunya (promoció 2001)

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals

Aquest punt té en compte les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants, com ara la satisfacció dels graduats amb relació a les seves capacitats per resoldre problemes i planificar treballs, la capacitat de treballar en equip o la seva iniciativa personal.

Resultats de l'avaluació

La valoració externa coincideix amb l'interna i valoren les estratègies d'avaluació dels resultats personals com a adequats. Les dades aconseguides mitjançant aquestes estratègies han estat valorades pel comitè extern i intern com a satisfactòries. Tal com es pot observar a la taula 9, la satisfacció dels graduats de CTA de la UAB en el grau de desenvolupament de competències interpersonals està per sobre de l'aprovat (situat al 3,5), a excepció del lideratge.

Taula 9. Dades d'inserció laboral dels graduats en Ciència i Tecnologia dels Aliments. Resultats personals

	Expressió oral (1-7)	Expressió escrita (1-7)	Treball en equip (1-7)	Lideratge (1-7)	Gestió (1-7)
CTA, UAB	4,1	4,0	5,5	3,1	4,5

Font: Enquesta inserció laboral 2005 d'AQU Catalunya (promoció 2001)

Fisioteràpia

a l'Escola Universitària d'Infermeria

i Fisioteràpia Gimbernàt (centre adscrit

a la Universitat Autònoma de Barcelona)

INTRODUCCIÓ

L'ensenyament de Fisioteràpia s'imparteix a l'Escola Universitària d'Infermeria i Fisioteràpia Gimbernàt. Es tracta d'un centre adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona i ubicat a Sant Cugat del Vallès. A l'escola també s'imparteixen les diplomatures d'Infermeria i les Enginyeries Tècniques en Informàtica de Gestió i el graduat en Multimèdia.

L'avaluació de Fisioteràpia s'ha dut a terme en el marc del programa 2005 d'avaluacions d'AQU Catalunya, seguint la metodologia d'avaluació, que revisa aspectes referits a inputs, processos i resultats a partir d'una forta base d'evidències. Cal tenir present que, pel fet de tractar-se d'un centre adscrit, no ha estat possible disposar de tota la informació dels indicadors per elaborar els referents conjunts del sistema universitari: per aquesta raó manquen les taules habituals als informes d'AQU Catalunya. En el mateix programa d'avaluació ha estat avaluada l'Escola de Fisioteràpia de la Fundació Universitària del Bages, a Manresa, que també és un centre adscrit a la UAB. Ambdues escoles comparteixen el mateix pla d'estudis, aprovat per la UAB. Així, i per raons de coherència, el comitè extern va ser compartit per les dues escoles raó per la qual molts comentaris i recomanacions són compartits per a ambdós centres.

L'avaluació interna es va dur a terme entre els mesos de març i juliol de 2005. El comitè d'avaluació estava constituït per vuit membres (cinc acadèmics, dos estudiants i un membre del PAS). La visita del Comitè d'Avaluació Externa es va dur a terme el mes de març de 2006 i va lliurar l'informe el mes de maig del mateix any. El comitè extern estava constituït per dos acadèmics experts en l'àmbit d'avaluació, una fisioterapeuta representant del món professional, un estudiant de l'àmbit dels ensenyaments sanitaris i un expert en processos d'avaluació.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha dut a terme de manera satisfactòria. Així, tant el comitè intern com l'extern han disposat d'informació, i la col·laboració dels òrgans de govern i el grau de coincidència en el diagnòstic ha estat considerable.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

La posició estratègica de Fisioteràpia es valora, des del punt de vista intern, en relació al centre i a la universitat a la qual pertany. S'ha valorat en relació al nombre d'estudiants i al grau de suport institucional que rep. Des d'un punt de vista extern es valora la posició de l'ensenyament en un entorn més ampli: en relació a la demanda acadèmica i laboral dels estudis. Ambdós comitès han coincidit a valorar favorablement la posició estratègica interna i externa.

Resultats de l'avaluació

L'Escola, creada el curs 1985-1986, recull la tradició de l'antiga escola d'infermeria, i en el seu dia va ser la primera escola de Fisioteràpia que hi va haver a Catalunya i la segona de l'Estat espanyol. Si bé no es disposa del nombre total d'estudiants matriculats a tots els ensenyaments que s'imparteixen a l'escola, els estudiants de Fisioteràpia, després dels d'Infermeria, representen el col·lectiu més nombrós. Així, cada any comencen els estudis al voltant de 250 estudiants aproximadament, i se'n graduen una mitjana de 210 (mitjana graduació 2000-2004). L'oferta de places es cobreix amb la demanda en primera opció.

L'avaluació valora favorablement el context intern tant pel volum d'estudiants i professors de fisioteràpia (molts d'ells, especialistes professionals en fisioteràpia) com pel nivell de suport per part de l'equip de govern.

Des del punt de vista extern, i degut a la manca d'evidències suficients, no s'ha pogut comparar l'Escola amb el conjunt d'escoles de Fisioteràpia de Catalunya. Així, el cas dels estudis de Fisioteràpia és força particular atès que hi ha un únic centre públic (Universitat Rovira i Virgili) i la resta (6 centres) són centres adscrits o escoles d'universitats privades que ofereixen cada any més de 800 places de nou accés a tot Catalunya. En aquest sentit, i d'acord amb els graduats, s'intueix un cert esgotament de les sortides professionals, per la qual cosa l'avaluació ha destacat la necessitat de fer un estudi d'ampli abast sobre les sortides professionals. Ara bé, d'acord amb les enquestes que ha fet la pròpia escola respecte dels seus graduats, les dades demostren que més del 90% dels graduats treballa com a fisioterapeuta.

Propostes de millora

En aquest apartat l'avaluació recomana fer estudis d'inserció laboral específics per als diplomats en fisioteràpia de tot Catalunya per conèixer amb més detall l'evolució de les sortides professionals.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per cinc elements: les característiques dels estudiants, del professorat, les infraestructures, la planificació i la gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament. Ambdós comitès coincideixen a valorar favorablement el perfil dels estudiants.

Resultats de l'avaluació

En general, els estudiants provenen de les PAU (60%) i d'FP (30%). Es tracta d'un col·lectiu majoritàriament femení (70%), com en la major part d'estudis de l'àmbit de Ciències de la Salut, i amb bones notes d'accés (per al curs 2001-2002 i per la via d'accés de PAU, gairebé el 40% estava per sobre de 6,5; per la via d'FP, de nota superior a 7,5, el percentatge és del 60%).

Per part dels professors es destaca que els estudiants de primer curs presenten mancances formatives de comprensió i expressió oral i escrita, i mancances en matèries bàsiques com química o matemàtiques. Ara bé, també comenten que es tracta d'un col·lectiu motivat pels estudis, les expectatives del qual milloren a mesura que progressa.

L'escola disposa d'una política de captació i acollida de nous estudiants, que es concreta en campanyes informatives a instituts, publicitat, jornades de portes obertes i participació en els salons divulgatius.

Professorat

Aquest apartat analitza si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i característiques de la titulació. Ambdós comitès han coincidit a valorar-ho com a adequat.

Resultats de l'avaluació

En línies generals, el perfil i el volum de professorat és l'adequat per al desenvolupament de l'ensenyament. Els estudis compten amb un total de 65 professors (6 doctors, 23 llicenciats, 36 diplomats) dels quals el 17% són a temps complet; la resta són col·laboradors contractats, majoritàriament professionals de ciències de la salut (fisioterapeutes) que realitzen tasques assistencials. Sorprèn, però, que amb l'elevat nombre d'estudiants (800 aproximadament) únicament hi hagi 7 professors titulars.

D'acord amb l'avaluació, el professorat representa un dels principals actius de l'Escola. Així, els estudiants destaquen la dedicació docent i el tracte que reben.

Taula 1. Plantilla de l'ensenyament de Fisioteràpia a l'EU d'Infermeria i Fisioteràpia Gimbernat de la UAB (% de participació en la docència per categories). Curs 2003-2004

	CU	TU	CEU	TEU Doctor	TEU no Doctor	Associat Doctor	Associat no Doctor	Altres
1r curs	-	-	-	21,5	29,9	10,4	38,2	-
1r cicle	-	-	-	14,4	32,6	5,2	47,8	-

Font: Centre avaluat

El comitè extern valora positivament la personalitat jurídica pròpia de l'escola (centre adscrit) atès que permet un elevat grau d'autonomia en els processos selecció de nou professorat. Amb tot, i per tal d'acomplir els estàndards europeus de qualitat, caldria donar publicitat als criteris de selecció i contractació.

L'escola disposa de mecanismes per avaluar l'activitat docent del professorat, però aquests estan basats exclusivament en les enquestes als estudiants. En aquest sentit, l'avaluació recomana desenvolupar una política d'avaluació docent que incorpori més fonts d'evidència, com l'autoinforme del professor, els informes dels responsables acadèmics, etc.

Infraestructura

En aquest apartat es valora l'adequació de les infraestructures específiques i generals a les característiques de la titulació. Globalment, ambdós comitès valoren favorablement les instal·lacions.

Resultats de l'avaluació

El curs 1992-1993 es va inaugurar una nova seu; les instal·lacions, doncs, són noves, i l'edifici és lluminós, en perfecte estat de conservació i amb sistemes de seguretat. Les aules de docència i les d'ordinadors són adequades. Amb tot, l'avaluació ha destacat la necessitat de millorar les aules pràctiques quant al manteniment i característiques del mobiliari. Així, es considera que caldria ampliar el nombre de lliteres hidràuliques.

La biblioteca respon de manera adequada a les necessitats de la titulació. Amb tot, seria convenient ampliar l'horari d'obertura, especialment en època d'exàmens.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'administració, empreses i institucions. Ambdós comitès les consideren satisfactòries.

Resultats de l'avaluació

L'escola manté un contacte constant i participatiu amb la xarxa europea d'estudis en fisioteràpia, i té signats convenis de col·laboració amb altres escoles de l'Estat en l'elaboració de projectes i estudis relatius a la disciplina. Quant als programes d'intercanvi d'estudiants i professors, els resultats no són molt favorables atès que les dificultats derivades del desconeixement de llengües estrangeres (especialment l'anglès) com del pocs ajuts econòmics desincentiven la participació. Per al curs 2003-2004, tres estudiants de l'escola han participat en programes d'intercanvi, mentre que l'escola n'ha acollit deu.

D'altra banda, el professorat participa en els programes de formació continuada d'altres escoles, sobretot d'àmbit català.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. Així, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitzen la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i retiment de comptes. El comitè intern els considera satisfactoris, però el comitè extern en fa una valoració menys favorable, considerant-los poc adequats.

Resultats de l'avaluació

L'escola no disposa d'un sistema d'assegurament de la qualitat formalitzat ni de cap comissió específica per abordar la política de qualitat. Això no obstant, existeixen mecanismes de recollida d'informació (enquestes, reunions amb professors) que orienten la presa de decisions.

En aquest sentit, el comitè extern recomana desenvolupar i documentar els diferents mecanismes d'assegurament de la qualitat, d'acord amb el referent dels estàndards europeus elaborats per l'ENQA (Associació Europea d'Agències d'Assegurament de la Qualitat).

Propostes de millora

Respecte dels estudiants, es recomana fer un estudi per millorar el coneixement del perfil d'accés dels estudiants que n'inclouï l'origen geogràfic. Així mateix, cal emprendre accions per augmentar la participació de l'alumnat que inclogui no sols enquestes d'opinió, sinó també promoure una major participació dels estudiants en la política d'assegurament de la qualitat.

Tot i les limitacions de la disciplina, l'avaluació posa de manifest que cal impulsar un pla de formació del professorat tant pel que fa al perfil de recerca, i així fomentar el doctorat, com pel que fa a l'aprofitament de l'oferta formativa de la pròpia UAB quant a capacitat pedagògica. D'altra banda, l'avaluació destaca la necessitat d'establir mecanismes per gestionar les queixes i reclamacions dels estudiants.

L'escola disposa de mecanismes per avaluar l'activitat docent del professorat, però aquests estan basats exclusivament en les enquestes als estudiants. L'avaluació recomana desenvolupar una política d'avaluació docent que incorpori més fonts d'evidència, com l'autoinforme del professor, els informes dels responsables acadèmics, etc.

Pel que fa a les instal·lacions, caldria millorar les aules de pràctiques, els vestidors i la dotació de lliteres hidràuliques.

Respecte de les relacions externes, es recomana augmentar la participació en els programes Erasmus i millorar el suport econòmic i logístic. D'altra banda, l'avaluació destaca la necessitat de reforçar el nivell de coneixement d'idiomes dels estudiants.

Quant a la planificació i gestió de la qualitat, es recomana adoptar els estàndards europeus pel que fa a política i procediments de garantia de qualitat, aprovació, control i revisió dels programes, avaluació dels estudiants, garantia de qualitat del personal docent, recursos d'aprenentatge i suport als estudiants, sistemes d'informació i, finalment, informació pública.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Aquest apartat es defineix per tres elements: el perfil de formació, el programa de formació i les pràctiques clíniques.

Perfil de formació

Aquest apartat té per objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals i, finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària. La valoració d'ambdós comitès és favorable.

Resultats de l'avaluació

El perfil de formació s'ajusta a les necessitats acadèmiques i professionals que han de tenir els futurs graduats. En el disseny del perfil s'han considerat referents de caràcter nacional i internacional. L'existència d'un pràcticum permet un assoliment de les competències professionals i prepara els estudiants per a la pràctica professional.

D'altra banda, es constata un important grau de consens de la comunitat universitària amb aquest perfil. Així mateix, el comitè extern valora positivament la coherència global del programa.

Programa de formació

El pla d'estudis segueix les directrius generals del Ministeri, ha estat aprovat per la UAB i és el mateix que el de l'Escola de Fisioteràpia de la Fundació Universitària del Bages. Consta de 207 crèdits repartits en tres cursos acadèmics. Així, en el primer curs s'incideix en una base teòrica àmplia, en el segon curs en les patologies medicoquirúrgiques i l'inici de les estades clíniques, i en el tercer s'aprofundeix en les tècniques específiques i les estades clíniques.

Resultats de l'avaluació

Tant el comitè intern com el comitè extern valoren favorablement la coherència del programa i la de la progressió que l'alumnat assoleix. Així, no existeixen problemes d'exigència en la demanda del treball als estudiants amb dedicació a temps complet. Ara bé, el comitè extern destaca que cal millorar la coherència de l'assignació del contingut de determinades assignatures, ja que existeixen unitats temàtiques molt disperses que generen dificultats a l'hora de fer les avaluacions.

En relació a la informació que recull la Guia docent, es constata la necessitat d'assegurar que de cada assignatura hi hagi present i s'actualitzi tota la informació relativa als objectius, la metodologia de treball, criteris d'avaluació, etc.

Taula 2. El programa de formació de Fisioteràpia a l'EU d'Infermeria i Fisioteràpia Gimbernat de la UAB

Publicació al BOE	30/01/1987
Publicació darrera modificació al BOE	23/08/1999
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncats i obligatoris	171
Teoria	73,5
Pràctica	97,5
Crèdits optatius (b)	15
Crèdits de lliure elecció	21
Total	207
Grau mínim de practicitat obligatòria	57%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	17
Oferta de crèdits optatius propis (a)	85,5
Relació d'optativitat (a/b)	5,7
Projecte final de carrera / Pràcticum	Sí/Sí
Pràctiques en empreses	No
Font: Centre avaluat	

Els continguts de les assignatures s'actualitzen de manera periòdica, especialment d'aquelles assignatures més específiques. Estudiants i professors coincideixen a fer una valoració positiva del pla, per bé que consideren que caldria incrementar el nombre d'hores de les matèries pràctiques.

Pràctiques clíniques

Aquest apartat s'ha analitzat a partir de la informació recollida durant la visita externa, atès que no formava part del protocol d'avaluació interna, i ha estat valorat com a adequat pel comitè extern.

Resultats de l'avaluació

L'escola ha fet un gran esforç per tal de disposar d'una important xarxa de centres clínics en els quals els estudiants puguin fer les pràctiques. Així, i d'acord amb el conveni que l'escola estableix amb els centres de pràctiques, els estudiants posen en pràctica els coneixements teòrics i les habilitats treballades a les aules pràctiques. Ara bé, el gran nombre de centres i la seva heterogeneïtat reclamen que es reforcin els mecanismes existents que assegurin la coordinació amb l'escola i la uniformitat de l'ensenyament en aquesta etapa del pla de formació. Així, els estudiants

apunten que l'especialització generalitzada dels centres els impedeix realitzar pràctiques més extenses en diferents especialitats. El comitè extern fa una valoració poc favorable del sistema d'avaluació de les pràctiques, atès que caldria eliminar els factors de subjectivitat presents i planteja la necessitat d'incorporar sistemes innovadors com ara proves OSCE (Objective Structured Clinical Examination), dossiers, etc.

L'altre repte és assegurar que, en finalitzar les pràctiques, tots els estudiants hagin assolit les competències fixades al pla.

Propostes de millora

El comitè extern destaca la necessitat de revisar en profunditat els continguts i les unitats temàtiques de les assignatures, per tal d'integrar els continguts de l'ensenyament d'una manera més coherent. Així s'assegurarà una major coherència en els processos d'avaluació. La imminent adaptació a l'Espai europeu d'educació superior representa una bona ocasió en aquest sentit.

Es destaca la necessitat de millorar la informació disponible per als estudiants (Guia docent) de manera que tota la informació necessària estigui permanentment actualitzada i disponible.

Respecte de les pràctiques clíniques, es posa èmfasi en la necessitat de millorar els mecanismes de coordinació i uniformitat de l'ensenyament en aquest període de manera que tots els estudiants puguin posar en pràctica totes les habilitats previstes. D'altra banda, caldria iniciar els treballs per desenvolupar mecanismes d'acreditació dels centres de pràctiques de manera que s'asseguri la idoneïtat dels centres en què els estudiants fan les pràctiques. Cal aprofundir en els mecanismes que assegurin que l'avaluació que realitzen els tutors de pràctiques és el més objectiva possible.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Aquest apartat conté l'avaluació de l'organització educativa, la metodologia docent, l'acció tutorial i les activitats curriculars complementàries.

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat. Ambdós comitès valoren aquest apartat com a adequat.

Resultats de l'avaluació

L'organització de l'ensenyament segueix el calendari general de la UAB i es considera adequada. Pel que fa a la mida dels grups teòrics i de pràctiques, no ha estat possible disposar-ne de dades. Amb tot, l'avaluació externa assenyala un nombre excessiu d'estudiants per grup de pràctica i ràtio professors/estudiants.

També s'ha destacat la necessitat de fixar amb antelació suficient les dates dels exàmens amb caràcter definitiu.

Taula 3. Distribució dels estudiants en la titulació de Fisioteràpia a l'EU d'Infermeria i Fisioteràpia Gimbernat de la UAB. Curs 2003-2004

Mitjana d'estudiants per grup primer curs	
Teoria	nd
Pràctica	nd
Mitjana d'estudiants de nou ingrés primer curs	
Teoria	nd
Pràctica	nd
Mitjana d'estudiants per grup 1r cicle	
Teoria	nd
Pràctica	nd
Estudiants totals	1.048
Estudiants equivalents a temps complet	nd
nd: dada no disponible	
Font: Centre avaluat	

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat. En els darrers anys, l'escola ha anat incorporant l'ús de les tecnologies de la informació a les classes. Ambdós comitès valoren com a adequada la metodologia docent.

Resultats de l'avaluació

La principal estratègia docent per a les classes teòriques és la classe magistral combinada amb altres en què s'utilitza el seminari, treballs, exposicions, etc. En termes generals, els estudiants i el professors mostren un elevat grau de satisfacció, per bé que els professors consideren que caldria potenciar més la consulta bibliogràfica, ja que s'observa una menor predisposició per part dels estudiants a treballar amb bibliografia.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Finalment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants). L'avaluació destaca divergència d'opinió entre els comitès.

Resultats de l'avaluació

Així, el comitè intern considera que les accions de tutoria i orientació són adequades, però el comitè extern fa una valoració menys favorable atès que no hi ha formalitzat cap pla d'atenció tutorial amb objectius definits i accions programades. Això no obstant, els estudiants gaudeixen d'atenció tutorial al llarg del curs quan ho sol·liciten; segons els professors, els estudiants en fan poc ús.

L'acció tutorial és desenvolupada pels coordinadors de curs. A més, el fet que l'escola tingui una dimensió reduïda facilita la proximitat estudiant-professor. Això no obstant, en opinió del comitè extern, caldria desenvolupar un pla formal d'atenció. Així, si bé la proximitat i el bon tracte que en general reben els estudiants són un punt fort del centre, cal fer un pas vers la seva formalització.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat. L'avaluació d'aquest apartat ha donat un resultat positiu.

Resultats de l'avaluació

L'escola planifica activitats complementàries a partir de les aportacions dels professors i dels estudiants. Així, entre d'altres s'ofereixen activitats per reforçar el coneixement d'idiomes, ús de noves tecnologies aplicades a la fisioteràpia i continguts més específics. D'altra banda, l'oferta d'activitat de la UAB és a disposició dels estudiants i és molt ben valorada malgrat les dificultats per matricular-s'hi, per no disposar del programa informàtic que gestiona la matrícula global a la UAB.

Propostes de millora

Pel que fa a la metodologia, es destaca la necessitat d'aprofundir en la incorporació de les noves tecnologies i reforçar la formació pedagògica del professorat per tal d'implementar les noves metodologies. Així, d'acord amb el comitè extern, l'adaptació a l'EEES representa la millor oportunitat per adoptar estratègies més participatives.

Quant a l'atenció tutorial, es proposa concretar en un pla formal l'actual sistema d'orientació i atenció existent a l'escola de manera que resulti motivador per als estudiants. Finalment, caldria poder optimitzar l'oferta d'activitats curriculars complementàries que ofereix la UAB.

QUALITAT DELS RESULTATS

La qualitat dels resultats es defineix per Estratègies d'avaluació dels resultats acadèmics, Resultats acadèmics, Estratègies d'avaluació dels resultats professionals, Resultats professionals, Estratègies d'avaluació dels resultats personals i Resultats personals. En ser una informació que va més enllà dels estudis, i atès les poques promocions que s'han fet, manquen dades de caire longitudinal de major abast.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge. Ambdós comitès coincideixen que les estratègies d'avaluació són adequades i que els resultats acadèmics són entre molt satisfactoris i satisfactoris.

Resultats de l'avaluació

El sistema d'avaluació de cada assignatura es troba detallat en l'apartat corresponent de la guia de l'estudiant. L'avaluació externa ha posat en evidència que el sistema d'avaluació de les assignatures teòriques és complex, ja que es fa una única prova final per a cadascuna de les unitats temàtiques o mòduls que s'avaluen per separat amb la qual cosa existeix el risc que els criteris d'avaluació no siguin homogenis. Els estudiants han destacat negativament l'excessiva parcialització de les proves dins d'un mateix examen. Cal, doncs, un mecanisme formal que asseguri la coordinació i el bon funcionament de les estratègies d'avaluació. Així mateix, els estudiants reclamen una millora del procediment de revisió d'exàmens.

Quant a les estades clíniques, l'avaluació es fonamenta en el control d'assistència i les valoracions diàries dels supervisors. D'acord amb el comitè extern, caldria incorporar estratègies que assegurin que l'avaluació és el més objectiva possible.

Els resultats acadèmics han estat valorats com a molt favorables pels dos comitès. Ara bé, la informació disponible a les taules 8 i 9 no és del tot completa, especialment la informació relativa a les taxes de rendiment i progressió de les cohorts. Així mateix, per a la l'avaluació no ha estat disponible la informació relativa a la qualificació mitjana i durada mitjana dels estudis, raó per la qual el comitè extern reclama la necessitat d'aportar tota aquesta informació en posteriors processos d'avaluació. Això no obstant, la taxa d'abandonament és baixa (33 de 829 matriculats per al curs 2001-2002) i la taxa de graduació oscil·la entre uns valors de 0,85 i 0,80 per a les cohorts de 1988-1999 i 1999-2000 respectivament, amb la qual cosa s'evidencia que els resultats són satisfactoris.

Taula 4. Resultats acadèmics de Fisioteràpia a l'EU d'Infermeria i Fisioteràpia Gimbernat de la UAB. Curs 2003-2004

Taxa d'èxit primer curs	
1a convocatòria	66,9%
2a convocatòria	73,5%
Taxa d'èxit en el 1r cicle	
1a convocatòria	nd
2a convocatòria	nd
Taxa d'èxit ensenyament	
1a convocatòria	70,9%
2a convocatòria	78,8%
Taxa de rendiment acadèmic	
1r curs	nd
1r cicle	nd
Ensenyament	nd
Mitjana d'estudiants titulats (1999-2004)	209
Taxa de graduació (1999-2000)	0,8
nd: dada no disponible	
Font: Centre avaluat	

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. També s'han considerat el grau de satisfacció dels graduats i les opinions de les empreses que els contracten. Pel que fa al primer aspecte, l'avaluació ha detectat que les estratègies existents i els resultats són adequats.

Resultats de l'avaluació

Les principals ocupacions dels diplomats i diplomades són l'exercici lliure de la professió, la geriatria i altres activitats relacionades amb la prevenció i l'educació per a la salut.

No existeix un pla específic per a l'avaluació i comprovació dels resultats professionals dels estudiants. Ara bé, aprofitant el procés d'avaluació, l'escola ha realitzat una enquesta d'inserció laboral dels graduats del curs 2000-2001 amb un alt percentatge de resposta. D'acord amb l'estudi, la taxa d'inserció supera el 80% i els graduats puntuen, en una escala que va de 0 a 10, en 7,2 la satisfacció amb el seu treball. El comitè extern ha valorat satisfactòriament aquesta iniciativa i recomana incorporar-la de manera regular en els mecanismes existents a l'escola per assegurar-ne la qualitat. Així mateix, plantegen la possibilitat d'incorporar el punt de vista dels ocupadors en els processos d'enquesta.

Si bé l'escola no té un mecanisme específic per conèixer el parer dels centres o institucions que contracten els graduats, la seva opinió és coneguda a través dels contactes de la direcció amb els centres i els cursos de formació continuada als quals assisteixen ocupadors i graduats.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals

Aquest punt ha tingut en compte tant les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants, com la satisfacció dels graduats en relació a les seves capacitats per resoldre problemes i planificar treballs, la capacitat de treballar en equip o la seva iniciativa personal.

Resultats de l'avaluació

No existeixen estratègies específicament orientades a l'avaluació dels resultats personals. De fet, el procés d'avaluació ha servit de punt de partida per desenvolupar aquesta dimensió. Això no obstant, del tracte amb els estudiants i els graduats es dedueix una valoració favorable d'aquesta dimensió.

Propostes de millora

Pel que fa a les estratègies, cal assegurar l'homogeneïtat dels criteris i dels instruments d'avaluació, així com la necessitat d'avançar progressivament altres mètodes d'avaluació més enllà dels exàmens. Així, cal millorar la comunicació i la informació per part del professorat vers l'equip d'estudis respecte dels criteris.

Quant als resultats professionals, es recomana mantenir els mecanismes que s'han posat en marxa (enquestes als graduats) i es planteja la necessitat d'impulsar un estudi a nivell català sobre les sortides professionals, atès que hi ha símptomes d'esgotament de les sortides professionals.

Fisioteràpia

a l'Escola Universitària de Ciències de la Salut de Manresa (centre adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona)

INTRODUCCIÓ

L'ensenyament de Fisioteràpia s'imparteix a l'Escola Universitària de Ciències de la Salut de Manresa, que pertany a la Fundació Universitària del Bages (FUB). La FUB és una fundació privada amb voluntat de servei públic on hi ha present una mostra representativa i plural de la societat manresana. L'escola està adscrita a la Universitat Autònoma de Barcelona des de 1990 i també imparteix les diplomatures de Podologia i Logopèdia, a més dels estudis d'Empresarials. L'escola disposa d'una clínica universitària que permet integrar en un mateix espai la funció docent, l'assistencial i la de recerca.

L'avaluació de Fisioteràpia s'ha dut a terme en el marc del programa 2005 d'avaluacions d'AQU Catalunya, seguint la metodologia d'avaluació, que revisa aspectes referits a inputs, processos i resultats a partir d'una forta base d'evidències. Cal tenir present que, pel fet de tractar-se d'un centre adscrit, no ha estat possible disposar de tota la informació dels indicadors per elaborar els referents conjunts del sistema universitari. Per aquesta raó manquen les taules habituals als informes d'AQU Catalunya. En el mateix programa d'avaluació ha estat avaluada l'Escola de Fisioteràpia de l'Escola Universitària de Fisioteràpia Gimbernat, a Sant Cugat del Vallès, que també és un centre adscrit a la UAB. Ambdues escoles comparteixen el mateix Pla d'estudis, aprovat per la UAB. Així, i per raons de coherència, el comitè extern va ser compartit per les dues escoles, raó per la qual molts comentaris i recomanacions són compartits als dos centres.

L'avaluació interna es va dur a terme entre els mesos d'abril i juliol de 2005. El Comitè d'Avaluació Interna estava constituït per vuit membres (cinc acadèmics, dos estudiants i un membre del PAS). La visita del Comitè d'Avaluació Externa es va dur a terme el mes de gener de 2006, i el comitè va lliurar l'informe extern el mes de març del mateix any. El comitè extern estava constituït per dos acadèmics experts en l'àmbit d'avaluació, una fisioterapeuta representant del món professional i un expert en processos d'avaluació.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha dut a terme de manera satisfactòria. Així, tant el comitè intern com l'extern han disposat de tota la informació necessària, i la col·laboració dels òrgans de govern i el grau de coincidència en el diagnòstic ha estat considerable.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

La posició estratègica de Fisioteràpia es valora, des del punt de vista intern, en relació al centre i a la universitat a la qual pertany. S'ha valorat en relació al nombre d'estudiants i al grau de suport institucional que rep. Des d'un punt de vista extern, es valora la posició de l'ensenyament en un entorn més ampli: en relació a la demanda acadèmica i laboral dels estudis. Ambdós comitès han coincidit a valorar de manera molt favorable la posició estratègica interna. Quant a la posició externa, el comitè intern la considera favorable, mentre que el comitè extern la valora entre favorable i poc favorable.

Resultats de l'avaluació

Per al curs 2004-2005, l'Escola compta amb 973 estudiants, distribuïts en les 5 diplomatures que s'hi imparteixen, dels quals 471 (48%) corresponen a l'ensenyament de Fisioteràpia. A més, hi porta tendència d'augmentar, un cop implantada la segona línia de tarda. Per tant, per volum d'estudiants, qualificacions d'accés i perfil vocacional, aquest ensenyament té una posició molt favorable a l'escola atès que rep un alt grau de suport per part de la direcció de l'escola. El volum de professorat vinculat a Fisioteràpia és, doncs, el més nombrós de l'escola.

A l'ensenyament cada any hi accedeixen al voltant de 110 nous estudiants (dades 1999-2004) i se'n graduen uns 65 (mitjana de graduació entre 2001-2004). Amb tot, a partir del curs 2005-2006 s'ha ampliat la oferta de places de nou accés fins a 160.

Des del punt de vista extern i degut a la manca d'evidències suficients, no s'ha pogut comparar l'Escola amb el conjunt d'escoles de Fisioteràpia de Catalunya. Així, el cas dels estudis de Fisioteràpia és força particular atès que hi ha un únic centre públic (Universitat Rovira i Virgili) i la resta (sis) són centres adscrits o d'universitats privades que ofereixen cada any més de 800 places de nou accés a tot Catalunya. En aquest sentit, i d'acord amb els graduats, s'intueix un cert esgotament de les sortides professionals, per la qual cosa l'avaluació ha destacat la necessitat de fer un estudi d'ampli abast sobre les sortides professionals. Ara bé, d'acord amb les enquestes que ha fet la pròpia escola respecte dels seus graduats, les dades demostren que més del 90% dels graduats treballa com a fisioterapeuta.

Propostes de millora

En aquest apartat l'avaluació recomana fer estudis d'inserció laboral específics per als diplomats en fisioteràpia de tot Catalunya per conèixer amb més detall l'evolució de les sortides professionals. L'avaluació externa destaca la necessitat d'ajustar l'oferta de places, considerant la demanda així com les capacitats del centre.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per cinc elements: les característiques dels estudiants, del professorat, les infraestructures, les relacions externes i la planificació i gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament. Ambdós comitès coincideixen a valorar favorablement el perfil dels estudiants.

Resultats de l'avaluació

En general, els estudiants provenen de les PAU (60%) i d'FP (20%). Es tracta d'un col·lectiu majoritàriament femení (63%) com en la major part d'estudis de l'àmbit de Ciències de la Salut, i amb unes notes d'accés compreses majoritàriament en l'interval (5-6) (cap al 75%). Així mateix, i d'acord amb l'estudi d'inserció laboral, 3/4 parts dels estudiants són a temps complet en el moment de cursar els estudis. Aquesta dada, comuna en l'àmbit de les titulacions de salut contrasta amb la realitat de la resta d'àmbits del conjunt del sistema universitari, en què la majoria d'estudiants (el 60% d'acord amb l'estudi d'inserció laboral d'AQU Catalunya) compagina estudis i feina.

L'avaluació ha destacat que l'alt component vocacional dels estudiants, així com el caràcter professionalitzador dels estudis, assegura l'interès i la motivació dels estudiants. Així mateix, aquests destaquen favorablement el tracte personalitzat que reben al centre, així com l'adequació dels estudis a les expectatives. Finalment, es tracta d'un col·lectiu conscient del preu de la matrícula que ha pagat.

L'escola disposa d'una política de captació i acollida de nous estudiants. Els documents divulgatius i les accions que es duen a terme a secundària i FP es consideren adequades.

Professorat

Aquest apartat analitza si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i característiques de la titulació. Ambdós comitès han coincidit a fer una valoració adequada i a destacar aspectes que poden millorar.

Resultats de l'avaluació

En línies generals, el perfil i el volum de professorat és l'adequat per al desenvolupament de l'ensenyament. Els estudis compten amb un total de 67 professors, dels quals 11 són a temps complet i assumeixen funcions de coordinació de curs i de les estades clíniques; la resta són contractats col·laboradors majoritàriament professionals de ciències de la salut (fisioterapeutes) que realitzen tasques assistencials. Els estudiants valoren favorablement el perfil d'aquest col·lectiu professional col·laborador per la seva joventut, atès que facilita la interacció i transmet interès per la professió. Això no obstant, l'elevat nombre de col·laboradors fa que hi hagi poca implicació amb el projecte més enllà de les hores de docència, a més de la complexitat organitzativa i de control.

El comitè extern valora positivament la personalitat jurídica pròpia de l'escola (centre adscrit) atès que permet un elevat grau d'autonomia en els processos de selecció de nou professorat. Amb tot, i per tal d'acomplir els estàndards europeus de qualitat, caldria donar publicitat als criteris de selecció i contractació.

L'escola disposa de mecanismes per avaluar l'activitat docent del professorat, però aquests estan basats exclusivament en les enquestes als estudiants. En aquest sentit, l'avaluació recomana desenvolupar una política d'avaluació docent que incorpori més fonts d'evidència, com l'autoinforme del professor, els informes dels responsables acadèmics, etc.

Infraestructura

En aquest apartat es valora l'adequació de les infraestructures específiques i generals a les característiques de la titulació. Globalment, ambdós comitès valoren favorablement les instal·lacions.

Resultats de l'avaluació

La seu del centre és un edifici de nova planta, lluminós i en perfecte estat de conservació, molt ben dotat de mitjans tecnològics i amb sistemes de seguretat. Les aules de docència i les d'ordinadors són adequades, però les aules pràctiques i tallers, amb el desdoblament del grup de tarda, presenten una concentració excessiva de lliteres. En aquest sentit, l'avaluació externa destaca la necessitat de disposar d'un major nombre de lliteres hidràuliques.

La biblioteca està situada en un altre edifici que és gestionat per la Universitat Politècnica de Catalunya car, en el mateix campus, hi ha titulacions d'Enginyeria. Es tracta d'un edifici rehabilitat, ben conservat i que disposa d'un important fons bibliogràfic. Els punts de lectura són adequats a les necessitats de la titulació. En canvi, l'avaluació destaca la necessitat de disposar d'una sala d'estudi.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'administració, empreses i institucions. El comitè intern les considera satisfactòries, però el comitè extern en fa una valoració menys favorable.

Resultats de l'avaluació

Si bé l'escola no disposa d'un servei de relacions internacionals propi, a través del servei de la UAB ha posat recentment en marxa un programa d'intercanvi d'estudiants amb escoles d'universitats escandinaves. Amb tot, la participació d'estudiants és molt limitada degut a les dificultats de coordinar els currículums, les despeses econòmiques i la limitació de l'import de les beques, però especialment, pel baix nivell d'anglès. Aquest aspecte és, d'acord amb el comitè extern, un dels principals punts febles del sistema universitari català.

D'altra banda, el professorat participa en els programes de formació continuada d'altres escoles, sobretot d'àmbit català.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. Així, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i retiment de comptes. El comitè intern les considera satisfactòries, però el comitè extern en fa una valoració menys favorable.

Resultats de l'avaluació

Es valora molt positivament el fet que l'escola disposi d'un Pla Estratègic al qual caldrà incorporar els resultats que es derivin de l'avaluació. Així mateix, existeix una comissió responsable de la política de qualitat que ha treballat en l'establiment d'un sistema d'informació intern. El repte és aprofitar aquesta bona estructura per desenvolupar i documentar els diferents mecanismes d'assegurament de la qualitat, d'acord amb el referent dels estàndards europeus elaborats per la ENQA (Associació Europea d'Agències d'Assegurament de la Qualitat).

Propostes de millora

Respecte dels estudiants, es recomana millorar la política d'informació que reben sobre les característiques de l'ensenyament, recursos, ajuts, etc. atès que si bé la informació existeix, destaquen que no els arriba de manera òptima. Així mateix, cal emprendre accions per augmentar la participació de l'alumnat que inclogui no sols enquestes d'opinió, sinó també promoure una major participació dels estudiants en la política d'assegurament de la qualitat.

L'avaluació posa de manifest que cal reforçar la formació pedagògica, especialment del col·lectiu de professors més joves. D'altra banda, i per la tradició disciplinària, existeix la necessitat de reforçar el perfil investigador.

L'escola disposa de mecanismes per avaluar l'activitat docent del professorat, però aquests estan basats exclusivament en les enquestes als estudiants. L'avaluació recomana desenvolupar una política d'avaluació docent que incorpori més fonts d'evidència, com l'autoinforme del professor, els informes dels responsables acadèmics, etc.

En relació amb les instal·lacions, l'avaluació assenyala la necessitat de fer una reflexió en relació a la matrícula d'estudiants i la capacitat del centre.

Es recomana adequar les actuals bases de què disposa l'escola als estàndards europeus pel que fa a política i procediments de garantia de qualitat, aprovació, control i revisió dels programes, avaluació dels estudiants, garantia de qualitat del personal docent, recursos d'aprenentatge i suport als estudiants, sistemes d'informació, i finalment, informació pública.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Aquest apartat revisa tres elements: el perfil de formació, el programa de formació i les pràctiques clíniques.

Perfil de formació

Aquest apartat té per objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals, i finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària. La valoració d'ambdós comitès és favorable.

Resultats de l'avaluació

El perfil de formació s'ajusta a les necessitats acadèmiques i professionals en què s'aposta clarament pel component professionalitzador. S'aposta per un perfil professional molt polivalent amb coneixements de molts camps específics de la fisioteràpia. En la seva construcció s'ha considerat com a referent el document de competències professionals elaborat pel Col·legi de Fisioterapeutes de Catalunya. D'altra banda, es constata un important grau de consens de la comunitat universitària amb aquest perfil.

Programa de formació

El Pla d'estudis segueix les directrius generals del Ministeri, ha estat aprovat per la UAB i és el mateix que el de l'Escola Gimbernà. Consta de 207 crèdits repartits en tres cursos acadèmics. Així, en el primer curs s'incideix en una base teòrica àmplia, en el segon curs en les patologies medicoquirúrgiques i l'inici de les estades clíniques, i en el tercer s'aprofundeix en les tècniques específiques i les estades clíniques.

Resultats de l'avaluació

El comitè extern valora favorablement la coherència del programa i la de la progressió que l'alumnat assoleix. Ara bé, s'ha destacat que cal millorar la coherència de l'assignació del contingut de determinades assignatures, ja que existeixen unitats temàtiques molt disperses que generen dificultats a l'hora de fer les avaluacions.

L'avaluació constata l'existència de la guia docent en format electrònic, actualitzada anualment i a disposició de tota la comunitat. Ara bé, la informació disponible pel que fa als sistemes i criteris d'avaluació es pot millorar.

Taula 1. El programa de formació de Fisioteràpia a l'EU de Ciències de la Salut a Manresa de la UAB

Publicació al BOE	15/09/1999
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncats i obligatoris	171
Teoria	73,5
Pràctica	97,5
Crèdits optatius (b)	15
Crèdits de lliure elecció	21
Total	207
Grau mínim de practicitat obligatòria	57%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	16
Oferta de crèdits optatius propis (a)	81
Relació d'optativitat (a/b)	5,4
Projecte final de carrera / Pràcticum	Sí/Sí
Pràctiques en empreses	No
Font: Centre avaluat	

Quant a la coordinació entre professors, s'ha destacat que cal millorar la comunicació entre els professors dels grups de matí i de tarda per assegurar que s'imparteixen tots els continguts previstos i que, finalment, no existeixen diferències en els processos d'avaluació.

Pràctiques clíniques

Aquest apartat s'ha analitzat a partir de la informació recollida durant la visita externa, atès que no formava part del protocol d'avaluació interna, i ha estat valorat com a adequat pel comitè extern.

Resultats de l'avaluació

L'escola ha fet un gran esforç per tal de disposar d'una important xarxa de centres clínics en els quals els estudiants puguin fer les pràctiques. Així, i d'acord amb el conveni que l'escola estableix amb els centres de pràctiques, els estudiants posen en pràctica els coneixements teòrics i les habilitats treballades a les aules pràctiques. L'escola ha fet una important tasca per controlar els resultats dels aprenentatges amb reunions amb els coordinadors de pràctiques, i introducció del portafolis de docència, atès que aquest és un dels aspectes crítics del programa de formació: assegurar que els estudiants han assolit les habilitats pràctiques tot i que es considera que el control de l'assoliment dels objectius i dels aprenentatges no ha assolit el nivell òptim.

Propostes de millora

El comitè extern destaca la necessitat d'aprofitar l'elevat grau de maniobra de què disposa la Direcció dels estudis per revisar els continguts de les assignatures i aprofundir en els mecanismes de coordinació entre els professors. Així, s'assegurarà una major coherència en els processos d'avaluació i una visió holística del procés d'atenció en fisioteràpia per part dels diplomats.

Per bé que existeixen mecanismes interns de revisió dels programes, l'avaluació externa apunta la possibilitat d'incorporar contrast extern, ja sigui d'acadèmics, graduats o ocupadors. Finalment, i en el context d'adaptació a l'EEES, l'avaluació recomana iniciar accions d'adaptació en aquesta direcció.

Respecte de les pràctiques clíniques, es fa èmfasi en la necessitat de millorar els mecanismes de coordinació i uniformitat de l'ensenyament en aquest període de manera que tots els estudiants puguin posar en pràctica totes les habilitats previstes. D'altra banda, caldria iniciar els treballs per desenvolupar mecanismes d'acreditació dels centres de pràctiques de manera que s'asseguri la idoneïtat dels centres en què els estudiants fan les pràctiques. Cal aprofundir en els mecanismes que assegurin que l'avaluació que realitzen els tutors de pràctiques és el més objectiva possible. Finalment, l'avaluació externa planteja la necessitat de revisar els criteris existents d'assignació de places als centres de pràctiques.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Aquest apartat conté l'avaluació de l'organització educativa, la metodologia docent, l'acció tutorial i les activitats curriculars complementàries.

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat. Ambdós comitès valoren aquest apartat com a adequat.

Resultats de l'avaluació

L'organització de l'ensenyament segueix el calendari general de la UAB i es considera adequada. Quant a la mida dels grups, en general es valora positivament encara, que hi ha moments en què són massa nombrosos, especialment en les sessions als tallers pràctics en què com a referent s'apunta la quinzena d'estudiants per professor. També es constata que els estudiants tenen dificultats per compaginar l'horari de les classes teòriques amb les estades clíniques, ja que hi ha casos en què coincideixen.

L'organització pot millorar si, com ja s'ha comentat anteriorment, es fa una revisió dels programes de les assignatures i s'augmenta el grau de coordinació entre els grups de matí i de tarda.

Taula 2. Distribució dels estudiants en la titulació de Fisioteràpia a l'EU de Ciències de la Salut a Manresa de la UAB. Curs 2003-2004

Mitjana d'estudiants per grup primer curs	
Teoria	97
Pràctica	32
Mitjana d'estudiants de nou ingrés primer curs	
Teoria	93
Pràctica	31
Mitjana d'estudiants per grup 1r cicle	
Teoria	89
Pràctica	29
Estudiants totals	405
Estudiants equivalents a temps complet	294

Font: Centre avaluat

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat. Ambdós comitès valoren com a adequada la metodologia docent.

Resultats de l'avaluació

La principal estratègia docent per a les classes teòriques és la classe magistral. Amb tot, l'escola ha anat incorporant les noves tecnologies (campus virtual). Per a les classes pràctiques, molt habituals en aquest ensenyament, la metodologia s'adapta de manera adequada a les necessitats. S'ha destacat negativament la poca predisposició a participar activament a les classes quan els professors plantegen estratègies més participatives.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Finalment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants). L'avaluació destaca divergència d'opinió entre els comitès.

Resultats de l'avaluació

L'acció tutorial és desenvolupada pels coordinadors de curs. A més, el fet que l'escola tingui una dimensió reduïda facilita la relació estudiant-professor, raó per la qual el comitè intern considera que les accions de tutoria i orientació són adequades. Això no obstant, en opinió del comitè extern, caldria desenvolupar un pla formal d'atenció. Així, si bé la proximitat i el bon tracte que en general reben els estudiants són un punt fort del centre, cal fer un pas vers a la seva formalització.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat. L'avaluació d'aquest apartat ha estat favorable.

Resultats de l'avaluació

L'escola ha posat en marxa una oferta d'assignatures de caràcter transversal que contribueix a una formació integral dels estudiants. D'altra banda, s'ofereix la possibilitat que els estudiants que estiguin interessats puguin assistir a intervencions quirúrgiques de traumatologia i fer sessions pràctiques d'anatomia patològica i, en tercer curs, assistir a pràctiques de dissecció.

Propostes de millora

Pel que fa a la metodologia, es destaca la necessitat d'aprofundir en la incorporació de les noves tecnologies i reforçar la formació pedagògica del professorat per tal d'implementar les noves metodologies.

Quant a l'atenció tutorial, es proposa concretar en un pla formal l'actual sistema d'orientació i atenció existent a l'escola.

QUALITAT DELS RESULTATS

La qualitat dels resultats es defineix per Estratègies d'avaluació dels resultats acadèmics, Resultats acadèmics, Estratègies d'avaluació dels resultats professionals, Resultats professionals, Estratègies d'avaluació dels resultats personals i Resultats personals. En ser una informació que va més enllà dels estudis i atès les poques promocions que se n'han fet, manquen dades de caire longitudinal de major abast.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge. Ambdós comitès coincideixen que les estratègies d'avaluació són adequades i que els resultats acadèmics són molt favorables.

Resultats de l'avaluació

Les estratègies d'avaluació són valorades positivament. Tota la informació al respecte està explicitada. Es destaca favorablement la implantació del portafolis o dossier de docència com a instrument d'avaluació innovador i que pot contribuir especialment a la millora de l'avaluació de les pràctiques clíniques. D'altra banda, l'avaluació externa ha destacat la necessitat d'unificar els criteris i les proves d'avaluació entre les mateixes assignatures que s'imparteixen a grups diferents. Calen, doncs, uns mecanismes formals que assegurin la coordinació entre professors més enllà dels acords dels professors.

Els resultats acadèmics són molt bons. Així, les dades de les taules 8 i 9 demostren que les taxes d'èxit (aprovat/presentats) milloren a mesura que avancen els cursos fins arribar a valors del 85%. Les taxes de rendiment (aprovat/matriculats) són també molt favorables. D'altra banda, la taxa d'abandonament és insignificant i la durada mitjana dels estudis és de 3,38 anys.

Taula 3. Resultats acadèmics de Fisioteràpia a l'EU de Ciències de la Salut a Manresa de la UAB. Curs 2003-2004

Taxa d'èxit primer curs	
1a convocatòria	48,55
2a convocatòria	67,82
Taxa d'èxit en el 1r cicle	
1a convocatòria	78,23
2a convocatòria	94,22
Taxa d'èxit ensenyament	
1a convocatòria	68,69
2a convocatòria	85,08
Taxa de rendiment acadèmic	
Primer curs	41,37
1r cicle	73,63
Ensenyament	69,23
Mitjana d'estudiants titulats (2001-2004)	63
Taxa de graduació	59,38

Font: Centre avaluat

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. També s'han considerat el grau de satisfacció dels graduats i les opinions de les empreses que els contracten. Pel que fa al primer aspecte, l'avaluació ha detectat que les estratègies existents i els resultats són adequats.

Resultats de l'avaluació

Les principals ocupacions dels diplomats i diplomades són l'exercici lliure de la professió, la geriatría i altres activitats relacionades amb la prevenció i l'educació per a la salut. D'acord amb l'enquesta que la pròpia escola va elaborar amb motiu de l'avaluació respecte les promocions de 2001-2002, les dades mostren que més del 90% treballava com a fisioterapeuta i que el 80% va trobar feina dins dels primers 3 mesos posteriors a la graduació. El comitè extern ha valorat molt favorablement aquesta iniciativa i recomana incorporar-la de manera regular en els mecanismes existents a l'escola per assegurar-ne la qualitat. Així mateix, plantegen la possibilitat d'incorporar el punt de vista dels ocupadors en els processos d'enquesta.

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals

Aquest punt ha tingut en compte tant les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants, com la satisfacció dels graduats amb relació a les seves capacitats per resoldre problemes i planificar treballs, la capacitat de treballar en equip o la seva iniciativa personal.

Resultats de l'avaluació

No existeixen estratègies específicament orientades a l'avaluació dels resultats personals. Ara bé, del tracte amb els estudiants i els graduats es dedueix una valoració favorable d'aquesta dimensió. En el programa formatiu del centre es fa èmfasi en aspectes com l'ètica professional, el treball en equip, etc.

Propostes de millora

Pel que fa a les estratègies, cal assegurar la homogeneïtat dels criteris i dels instruments d'avaluació, així com la necessitat d'avançar progressivament cap a altres mètodes d'avaluació més enllà dels exàmens. S'ha destacat l'existència de taxes d'èxit del 100% en determinades assignatures. També es considera necessari que en la construcció dels referents sobre resultats acadèmics del sistema universitari s'incorpori la informació provinent dels centres adscrits.

Quant als resultats professionals, es recomana mantenir els mecanismes que s'han posat en marxa (enquestes als graduats) i es planteja la necessitat d'impulsar un estudi a nivell català sobre les sortides professionals, atès que hi ha símptomes d'esgotament de les sortides professionals.

Infermeria a la Universitat de Lleida

INTRODUCCIÓ

L'avaluació de l'ensenyament d'Infermeria de la UdL forma part del programa d'avaluacions de 2005. El Comitè d'Avaluació Interna de la universitat, format per la directora de l'escola, la cap d'estudis, dues professores, dues estudiantes i un representant del PAS, ha finalitzat la fase d'avaluació interna la tardor de 2006, mentre que el Comitè d'Avaluació Externa, constituït per tres professores, una professional del camp avaluat i una experta en avaluació, va lliurar el seu informe el març de 2007.

El procés d'avaluació representa el compromís de la titulació amb el procés de millora. Així mateix es constata la implicació de la unitat tècnica de qualitat de la universitat en la preparació de l'avaluació. Com a elements a millorar, es detecta la necessitat d'augmentar significativament la implicació de la comunitat acadèmica en el processos de garantia de la qualitat.

La titulació disposa d'un Pla estratègic que està desenvolupant. Probablement hauria estat més adequat fer una avaluació de la titulació centrada en el desenvolupament d'aquest pla i no pas aquesta avaluació, donat que l'avaluació d'aquest ensenyament ja havia estat feta anteriorment.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

La posició estratègica de l'ensenyament d'Infermeria es valora, des del punt de vista intern, en relació al centre i a la universitat a la qual pertany. S'ha valorat en relació al nombre d'estudiants i al grau de suport institucional que rep. Des d'un punt de vista extern, es considera la posició de l'ensenyament en un entorn més ampli: en relació a la demanda acadèmica i laboral dels estudis. Aquesta dimensió ha estat valorada com a favorable pels comitès d'avaluació.

Taula 1. Evolució dels estudis d'Infermeria a les universitats públiques catalanes

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	530	535	535	535
Estudiants de nou ingrés	571	580	568	579
Matriculats totals	1.746	1.870	1.921	1.984

No es contenen els centres adscrits.

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 2. Evolució dels estudis d'Infermeria a la UdL

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	70	75	75	75
Estudiants de nou ingrés	78	84	81	86
Matriculats totals	224	235	247	251

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Resultats de l'avaluació

La titulació d'infermeria és manté, fins ara, com una titulació amb una alta demanda i l'alumnat que hi accedeix ho fa amb notes de tall altes. Així, l'alumnat que ha accedit a la titulació com a primera opció és elevat, situant-se entre el 75% i el 88%.

En segon lloc es constata que el recolzament que rep l'ensenyament per part dels òrgans centrals de la Universitat de Lleida és una realitat.

Com a punts febles, l'avaluació constata l'existència d'interrogants lligats al procés d'adaptació de l'ensenyament a l'EEES, i especialment a l'estructura de títols oficials que s'establirà per als ensenyaments d'infermeria.

Des del punt de vista extern, l'ensenyament avaluat té una bona posició en el context de les universitats catalanes. També és activa la seva participació en projectes d'innovació docent i de disseny de nous plans d'estudi.

Des del punt de vista intern, l'avaluació destaca l'establiment de cursos de formació de professorat associat, i l'existència d'un marc afavoridor en la realització de tesis doctorals per part del professorat.

Taula 3. Dades generals Universitat de Lleida. Curs 2004-2005

	Infermeria, UdL		
	Dones	Homes	Total
Estudiants totals a l'ensenyament	227	24	251
Estudiants de l'ensenyament a tot Catalunya	1.724	260	1.984
Estudiants totals matriculats a la universitat	4.198	3.597	7.795
Estudiants de primer cicle a la universitat	2.289	2.086	4.375
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la universitat	5,4%	0,7%	3,2%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de primer cicle de la universitat	9,9%	1,2%	5,7%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la titulació a Catalunya	13,2%	9,2%	12,6%

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Propostes de millora

L'escola podria millorar la seva projecció social mitjançant l'establiment de contactes amb associacions de malalts per a oferir-los la seva col·laboració en tasques d'assessorament i formació.

La direcció de la titulació hauria de desenvolupar estratègies per a augmentar la implicació del professorat associat. Aquestes estratègies estaran dirigides a: 1) fomentar el reconeixement per part del Sistema Sanitari Català del paper que desenvolupa aquest professorat en la formació dels nous professionals d'infermeria i la necessitat de la seva implicació, i així facilitar la compatibilitat de la tasca

docent i assistencial; 2) fomentar la participació del professorat associat en reunions professionals i científiques mitjançant un pla d'ajuts econòmics; 3) fomentar la integració del professorat associat amb el professorat titular fent-los participar en els projectes d'investigació que es desenvolupen, i potenciant la seva participació en les reunions científiques on es presenten resultats.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per quatre elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, i la planificació i gestió de la qualitat. Aquesta dimensió ha estat valorada com a adequada excepte en el cas de les relacions externes, que presenten alguns punts no adequats.

Estudiants

L'ensenyament rep més demanda que places ofereix. Això implica que l'alumnat tingui notes de PAU majoritàriament situades en l'interval 6-7. Per al curs 2003-2004, l'accés d'estudiants a Infermeria de la UdL representa el 13,8% del total de noves matrícules d'Infermeria en conjunt d'universitats públiques. La qualitat dels estudiants segons la seva nota d'accés no divergeix significativament del que es produeix en la mitjana dels ensenyaments d'infermeria de centres públics de Catalunya.

Una dada a tenir en compte és que, de cada quatre matriculats, un prové de l'FP, situació que tampoc difereix quan comparem l'ensenyament amb els altres homòlegs a Catalunya.

Si bé la qualitat dels nous estudiants ve assegurada per l'existència de *numerus clausus*, l'avaluació externa percep que l'alumnat s'integra poc en els modes de treball propis de la UdL. Aquesta percepció suposa la necessitat de reflexionar i de ser crítics sobre el procés d'aprenentatge i transmissió de valors que s'adrecen a l'alumnat.

Taula 4. Notes de tall d'Infermeria a la UdL. Evolució 2000-2005

	Via d'accés PAU				
	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Nota de tall	6,19	5,97	5,91	5,96	5,50
Nota de tall equivalent*	6,01	5,77	5,86	5,83	5,54

* El valor de la nota de tall equivalent s'obté d'assignar la mateixa oferta de places a tots els centres (prenent com a referència el centre que té una oferta menor), i calcular posteriorment una nova nota de tall d'accés en funció d'aquesta oferta hipotètica. Aquest indicador ens permet identificar la potència de la demanda sense condicionar-la a l'oferta.

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 5. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2004-2005

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
Infermeria, UdL	75	94	125,3%	54	40	71

Demanda en 1a opció a Catalunya: 807

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 6. Distribució dels estudiants de 1r curs per notes i vies d'accés

Via d'accés PAU									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Infermeria, UdL	17 %	75,5 %	7,5 %	18,4 %	67,3 %	14,3 %	40,8 %	55,1 %	4,1 %
Via d'accés FP									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Infermeria, UdL	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Professorat

Aquest apartat valora si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i característiques de la titulació.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació constata a través de documentació i de les entrevistes durant l'avaluació externa que el perfil del professorat és adequat a les característiques i necessitats de la titulació.

El professorat sembla ajustat a les necessitats de la titulació i la ràtio professorat/estudiant és raonable (en pràctiques de laboratori, 1 professor per cada 10 o 12 estudiants, i a les pràctiques clíniques, 1 per cada 5 estudiants). Tot i això, l'avaluació externa recomana analitzar la política d'avaluació i reconeixement del professorat, tenint en compte elements com la innovació docent o l'activitat de recerca. En aquest sentit, s'observa la manca de dades que documentin, per exemple, l'activitat de recerca duta a terme per part del professorat.

L'alumnat destaca la proximitat del professorat i, en general, la qualitat del treball que realitza, indicant però que existeixen situacions de millora que afecten a la qualitat docent que no troben la solució adequada.

El personal d'administració i serveis destaca l'operativitat del professorat i especialment de la direcció de la titulació, la qual cosa facilita la seva tasca de gestió.

Així mateix, es detecta una participació positiva del professorat vers la millora de la qualitat docent i el procés d'adaptació de l'ensenyament als requeriments europeus de qualitat.

Sobre la coordinació del grup de professorat que participa en cadascuna de les assignatures, especialment les que tenen un component pràctic, l'alumnat identifica algun cas en què es podria millorar. D'altra banda s'observa una desvinculació del professorat associat que participa en la docència pràctica, amb l'ensenyament i els seus objectius de formació.

Finalment, es constata una manca de definició del perfil de professorat associat, així com dels seus criteris de selecció.

Taula 7. Plantilla de l'ensenyament d'Infermeria a la UdL (% de participació en la docència per categories). Curs 2000-2001

	Professorat amb títol de Dr. (TU+CEU+DEU)	TEU (sense títol de Dr.)	Associats
Núm. de Crèdits	22,5	114	93,5
(%)	(9,78%)	(49,56%)	(40,65%)

Font: Centre avaluat

Infraestructura

L'aulari, els espais per a fer pràctiques, les sales d'estudi i la biblioteca han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. Tanmateix, també s'han considerat les noves tecnologies, la seguretat i la conservació de les instal·lacions, i els serveis generals

Resultats de l'avaluació

Aquest aspecte és especialment favorable. Totes les aules estan equipades amb aparells informàtics. Les aules d'Informàtica disposen d'equipament nou. I a les aules de simulació hi ha tot el material necessari.

Les instal·lacions de la biblioteca del campus i els serveis que s'ofereixen a tota la comunitat educativa són molt ben valorats.

En aquests moments el centre disposa de xarxa informàtica d'accés sense fils. L'existència de vitrines informatives i murals per tot l'edifici és un canal de comunicació evident entre professorat-alumnat i entre alumnat-alumnat.

Respecte a d'altres serveis lligats a l'ensenyament, es constata que l'alumnat no disposa d'un espai on poder descansar entre classes o entre la jornada de matí i vespre, ni tampoc d'un lloc adient per a dinar si cal.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'Administració, empreses i institucions. Ambdós comitès concorden a valorar-les com a satisfactòries.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació recomana ampliar les relacions externes del centre, especialment pel que fa a la relació amb els països de la Unió Europea.

També es detecta l'existència de dificultats per a la mobilitat del professorat i l'alumnat identificat dues possibles causes: una, l'obstacle de l'idioma; i l'altra, la repercussió que pot tenir per a l'alumnat aquesta mobilitat en termes de la despesa que genera per a la família i l'endarreriment en l'obtenció del títol.

L'avaluació externa considera que l'ensenyament es troba en una situació de canvi i que l'establiment de l'Espai europeu d'educació superior facilitarà la mobilitat interuniversitària amb diferents països.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. Així, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i retiment de comptes.

Resultats de l'avaluació

La titulació disposa d'un Pla estratègic que està desenvolupant. L'avaluació interna, els objectius, la planificació de la titulació i els instruments per a la seva avaluació es consideren adequats.

En aquests moments, la titulació disposa de la figura d'una coordinadora de la titulació i ha activat un pla d'acció tutorial.

Es detecta que el curs comença tot i que el procés de matrícula no es troba tancat. D'altra banda, a l'autoinforme és fa palesa la manca d'informatització de processos com la gestió d'aules, necessària donat que hi ha espais que són compartits per les titulacions del campus.

Així mateix l'avaluació constata el descontent, tant per part de l'alumnat com del professorat, envers les polítiques i mecanismes d'avaluació del professorat. El professorat considera que el procediment de recollida d'enquestes és feble, i l'alumnat opina que l'esforç per a emplenar-les i l'interès que hi posen no es veu compensat per la no repercussió dels resultats en canvis en la docència.

Propostes de millora

Possibilitar una matrícula de matèries més flexibles i coordinada a través del Pla d'Acció Tutorial.

Disposar de millor informació sobre el perfil dels estudiants.

Posar en funcionament estratègies de foment de la participació activa de l'estudiant en la vida universitària.

Valorar l'esforç d'innovació docent que es dugui a terme per part del professorat. I en general, millorar els processos d'avaluació de professorat.

Reforçar la formació del professorat en relació al desenvolupament del paradigma docent associat als nous ensenyaments de base europea.

Estudiar la necessitat d'espais i aules d'acord amb els plantejaments d'ensenyament-aprenentatge associats als nous ensenyaments de base europea.

Estudiar la implantació de mesures que afavoreixin la mobilitat de l'alumnat.

Analitzar la formació del personal d'administració i serveis en relació al procés de transformació dels ensenyaments a l'Espai Europeu.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té per objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació, i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per a definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals, i finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària.

Resultats de l'avaluació

Atenent a l'avaluació interna, la titulació està treballant des de l'any 2005 en la revisió del perfil, tenint com a referent el llibre blanc de la infermeria per al disseny del nou títol de grau. L'avaluació externa constata l'interès i la motivació que té la titulació per a desenvolupar aquest perfil.

Programa de formació

Resultats de l'avaluació

De les dades aportades i de les diferents entrevistes dutes a terme amb graduades, estudiants i professorat, es considera que el pla d'estudis establert és adequat al perfil i objectius formatius. Malgrat això, cal assenyalar algunes observacions importants. En primer lloc cal difondre el programa i totes les seves dimensions entre l'alumnat.

La seqüenciació dels coneixements sembla adient, però tant l'alumnat com el professorat ens indiquen que per a la realització de pràctiques a primer curs caldria haver cursat alguns continguts que està previst treballar en segon curs.

L'alumnat reconeix que en general el professorat actualitza els continguts de les assignatures, encara que no es pot dir que aquesta pràctica arribi a la totalitat. Tanmateix ressalten amb insistència la càrrega de treball d'algunes assignatures. En algun cas aquesta càrrega de treball en una assignatura va en contra de la dedicació de l'alumnat a la resta d'assignatures del curs.

El professorat, en general, està satisfet amb el programa de formació, però manifesta que cal ajustar els programes per a evitar buits o repeticions de continguts, i ajustar les càrregues de treball de les diferents assignatures a les possibilitats de l'alumnat.

La càrrega d'ensenyament pràctic és d'un 65,73%, superior a la mitjana que es dona en els ensenyaments d'infermeria d'altres universitats, que se situa al voltant del 50%. Sobre aquesta càrrega pràctica que cal, inicialment, valorar positivament, hauria de fer-se un seguiment força acurat per a evitar que es transformi en una mera estada en els centres. L'estada de pràctiques es treballa en els seminaris des d'una perspectiva d'anàlisi crític, la qual cosa ajuda a aconseguir el màxim aprofitament d'aquesta càrrega. En contraposició, cal posar de manifest que l'alumnat manifesta que cal una millora en el contingut de les pràctiques als centres. En aquest sentit, caldria abordar d'una manera més intensa el fet d'aprendre a fer i estar.

Taula 8. El programa de formació d'Infermeria a la UdL

Publicació al BOE	19/12/2000
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncats i obligatoris	189
Teoria	95,5
Pràctica	93,5
Crèdits optatius (b)	18
Crèdits de lliure elecció	23
Total	230
Grau mínim de practicitat obligatòria	49,5%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	32
Oferta de crèdits optatius propis (a)	144
Relació d'optativitat (a/b)	8
Projecte final de carrera / Pràcticum	Sí/Sí
Pràctiques en empreses	Sí
Font: Centre avaluat	

Propostes de millora

Millorar l'ajustament de càrregues de les diferents matèries, evitant descompensacions,

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació constata la satisfacció de l'alumnat amb el pràcticum. Tot i això, l'avaluació recomana una anàlisi dels objectius i avaluació del pràcticum, i recollir l'opinió dels ocupadors sobre l'impacte del pràcticum. Així mateix es recomana continuar amb el desenvolupament de mecanismes de supervisió d'aquest.

L'organització del pla de tutories és valorada positivament tant per l'alumnat com pel professorat. L'alumnat considera que, tot i que té facilitat d'accés al professorat, el compromís d'assistir a la tutoria li permet reflexionar més sobre el procés d'aprenentatge en què es troba.

Respecte de la mida dels grups, tant de teoria com de pràctica, l'avaluació considera que és adequada i que està adaptada a les metodologies docents utilitzades.

Tant per part de l'alumnat com del professorat, es dona per bona l'organització de l'ensenyament, cosa que ens fa pensar que aquesta organització s'ajusta a la tipologia de l'alumnat i és adequada respecte de la naturalesa de les activitats d'ensenyament i aprenentatge.

Taula 9. Distribució dels estudiants en la titulació d'Infermeria a la UdL. Curs 2003-04

Mitjana d'estudiants per grup primer curs	
Teoria	81
Pràctica	21
Mitjana d'estudiants de nou ingrés de 1r curs	
Teoria	75
Pràctica	20
Mitjana d'estudiants per grup 1r cicle	
Teoria	80
Pràctica	12
Estudiants totals	247
Estudiants equivalents a temps complet	nd
nd: dada no disponible	
Font: Centre avaluat	

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació, i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat. Ambdós comitès valoren que la metodologia és, en general, adequada al desenvolupament de la docència.

Resultats de l'avaluació

La metodologia docent d'ús majoritari continua essent la classe magistral. L'alumnat utilitza preferentment els apunts per a preparar els exàmens, i assegura que el seu contingut és suficient per a superar les matèries.

Pel que fa a les metodologies d'avaluació, els resultats dels exàmens són, en tots els casos, determinants per a la superació de les matèries.

Complementàriament a la classe magistral, hi ha algunes experiències sobre pràctica reflexiva i sobre aprenentatge basat en problemes (APB).

Totes les assignatures han incorporat alguna de les variants de les noves tecnologies com a suport, bàsicament, a la classe magistral.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Finalment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants).

Resultats de l'avaluació

El Pla d'Acció Tutorial està molt ben valorat per tots els col·lectius implicats, però l'avaluació no disposa de dades per poder respondre a la pregunta plantejada, ja que no s'han recollit resultats d'aquest pla.

De les opinions recollides en l'avaluació externa és constata que la iniciativa és positiva, i es proposa ampliar-la a tots els cursos de la diplomatura.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat. Aquest apartat ha estat valorat favorablement per part de l'avaluació interna i poc favorablement per part de l'externa.

Resultats de l'avaluació

Les informacions recollides durant l'avaluació externa apunten a una valoració positiva de les activitats curriculars complementàries.

El mecanisme de compensació de mancances de l'actual pla d'estudis mitjançant la lliure elecció es considera una bona proposta.

L'avaluació no ha pogut identificar evidències respecte de l'adquisició de competències interpersonals i de comunicació. Caldrà objectivar aquest aspecte per tal de tenir-lo en compte en el desenvolupament del nou pla d'estudis de grau, que es fonamentarà en l'adquisició de competències.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge.

Resultats de l'avaluació

Es constata l'existència d'un format comú en els programes de les assignatures publicats en la Guia. En aquesta guia s'especifiquen clarament els criteris d'avaluació, i el professorat informa al principi del curs dels criteris d'avaluació que s'utilitzaran.

L'avaluació constata l'existència d'una Comissió de Seguiment Curricular fruit de les propostes de millora de l'avaluació del 1999-2000, i que és una acció derivada del Pla estratègic de la titulació.

L'avaluació també observa l'existència d'una certa varietat en les formes d'avaluar els aprenentatges i la tipologia de criteris d'avaluació, de manera que es fan servir exàmens tipus test i algun examen amb preguntes obertes de tipus assaig.

L'avaluació de les pràctiques és un punt feble i poc coordinat, segons s'ha fet constar a les audiències dutes a terme en l'avaluació externa. Tot i que la titulació disposa de protocol estandarditzat, es produeixen diferències quant a la seva utilització segons el lloc de pràctiques. L'avaluació ha pogut accedir als protocols d'avaluació de les pràctiques i semblen adequats, tanmateix caldrà normalitzar-ne i controlar-ne la utilització per a evitar les diferències que s'han evidenciat.

Les dades recollides mostren uns resultats acadèmics satisfactoris amb una taxa de rendiment molt alta. En aquest, sentit el professorat coincideix a valorar que els estudis d'Infermeria no són difícils, però sí que exigeixen constància i dedicació, encara que és possible combinar estudis amb algun tipus de feina típica d'estudiants. Entre el grup d'alumnat que ingressa per la via d'FP és freqüent compatibilitzar l'ocupació de llocs de treball, relacionats amb la titulació de formació professional, amb els estudis.

El percentatge d'estudiants que decideix abandonar els estudis és molt baix, i en alguns cursos gairebé inexistent.

Els estudiants solen finalitzar els estudis en el temps previst, amb excepcions que suposen endarrerir mig any. El percentatge de graduats amb estades a l'estranger és reduït.

Taula 10. Resultats acadèmics d'Infermeria a la UdL. Curs 2003-2004

Taxa d'èxit en el 1r curs	
1a convocatòria	87%
2a convocatòria	76%
Taxa d'èxit en el 1r cicle	
1a convocatòria	88%
2a convocatòria	79%
Taxa de rendiment acadèmic	
1r curs	91%
1r cicle	94%
Mitjana d'estudiants titulats (1998-1999/2002-2003)	70
Taxa de graduació	0,86
Font: Centre avaluat	

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. També s'han considerat el grau de satisfacció dels graduats i les opinions de les empreses que els contracten.

Resultats de l'avaluació

Els dos estudis d'inserció engegats per AQU Catalunya permeten tenir una visió global de la inserció d'Infermeria a tot Catalunya, i en particular a la UdL. Tota aquesta informació garanteix tenir una visió global del resultat professional dels graduats en Infermeria. Ara bé, seria bo complementar aquests estudis globals amb d'altres més propers a la titulació.

L'avaluació valora positivament les Jornades que faciliten un intercanvi extern o amb graduats, tot i que aquesta relació s'hauria d'enfortir per tal de crear un lligam més estret amb els graduats.

Tal com s'ha assenyalat en apartats anteriors, la taxa de graduació de la titulació d'Infermeria és alta i amb una durada gairebé ajustada a la durada teòrica dels estudis. Un altre aspecte és la qualitat d'aquesta inserció, tenint en compte el grau de més o menys precarietat laboral del sector i dels graduats.

Es constata un procés llarg de transició a un treball qualificat en la titulació d'infermeria, situació que reflexa la realitat de la resta d'escoles universitàries catalanes. La formació acadèmica i pràctica rebuda en aquesta Universitat és ben valorada per les seves exalumnes, que tenen un record molt positiu del seu pas per l'escola, tot i que coincideixen amb els seus companys i companyes que estan cursant els estudis en la sobrecàrrega del segon curs.

Respecte a la possibilitat de recollir l'opinió de les empreses i els hospitals que contracten els estudiants d'infermeria de l'entorn, el centre hauria d'aprofitar la creació del nou Observatori de Graduats i realitzar una proposta formal. D'aquesta forma i donat l'entorn proper, es podrien establir canals més directes amb l'escola, cosa que facilitaria la inclusió de professionals totalment externs en determinats fòrums per tal de preparar l'adaptació a la convergència europea.

Taula 11. Dades d'inserció laboral d'Infermeria. Resultats professionals

	Enquestats	Ocupats	Ocupats abans d'acabar	Contracte fix en el moment de l'enquesta	Satisfacció amb la feina actual (1-7)	Percentatge funcions específiques de la titulació	Percentatge funcions universitàries
Infermeria, UdL	51	48	36	46	5,64	92%	4%

Font: Enquesta inserció laboral 2005 d'AQU Catalunya (promoció 2001)

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals

No existeixen dades concloents sobre l'assoliment de resultats personals dels graduats. L'entrada d'estudiants amb notes elevades i motivats pels estudis provoca una autoexigència elevada que acaba generant un cert grau d'insatisfacció per sobre del que seria raonable.

Taula 12. Dades d'inserció laboral d'Infermeria. Resultats personals

	Expressió oral (1-7)	Expressió escrita (1-7)	Treball en equip (1-7)	Lideratge (1-7)	Gestió (1-7)
Infermeria, UdL	4,34	4,18	5,30	4,10	3,94

Font: Enquesta inserció laboral 2005 d'AQU Catalunya (promoció 2001)

AVALUACIÓ D'ENSENYAMENTS DE PRIMER I SEGON CICLE

Àrea Tècnica

Enginyeria Química

a la Universitat Autònoma de Barcelona

INTRODUCCIÓ

Enginyeria Química s'imparteix a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de la UAB, on hi ha sis títols més homologats: Enginyeria Informàtica (la més antiga), Enginyeria Tècnica Industrial especialitat en Química industrial (la més recent), Enginyeria Electrònica, Enginyeria de Materials, Enginyeria Tècnica en Telecomunicació especialitat Sistemes Electrònics i Enginyeria de Telecomunicació (2n cicle).

L'avaluació s'emmarca en el programa 2004 d'avaluacions d'AQU Catalunya. L'avaluació interna es va dur a terme del febrer de 2005 a finals de juny de 2005. El Comitè d'Avaluació Interna estava integrat pel coordinador dels estudis, el delegat dels estudis, cinc acadèmics, dos membres del PAS i dos estudiants. La visita del comitè extern es va realitzar el 23 i 24 de febrer de 2006, i l'informe extern es va trametre un mes després a la titulació i a AQU Catalunya. El comitè extern va estar integrat per dos acadèmics externs al sistema universitari català, un professional del sector, un metodòleg, i per primer cop en un comitè extern, va participar-hi un estudiant de Química procedent d'una altra universitat.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha dut a terme de manera satisfactòria, tant el procés intern com l'extern. L'autoinforme és un document complet, basat en les evidències ofertes. Amb vistes a futurs processos d'avaluació, per tal de millorar la participació en l'audiència pública, es recomana evitar programar-la en períodes d'exàmens. Un altre aspecte a millorar és el de disposar, a tall de contrast, de referents d'altres ensenyaments durant l'avaluació.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

La posició estratègica d'Enginyeria Química es valora, des del punt de vista intern, en relació al nombre d'estudiants i al grau de suport institucional que rep el centre. Des d'un punt de vista extern, es valora la posició de l'ensenyament en un entorn més ampli: en relació a la demanda acadèmica i laboral dels estudis.

Resultats de l'avaluació

La posició estratègica interna ha estat valorada per ambdós comitès com a bastant positiva. L'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria (ETSE) engloba totes les titulacions tècniques de cicle curt i llarg que s'imparteixen actualment a la UAB. Si bé l'oferta de titulacions tècniques és una aposta relativament recent de la UAB (l'ETSE només representa un 6% de l'oferta d'aquesta universitat), es considera que la UAB s'ha esforçat per recolzar les enginyeries. Enginyeria Química és la segona titulació més antiga (1992) de l'escola, i té —dins l'ETSE— un pes específic considerable (el 21% de les places ofertes dins l'àrea tècnica). Ara bé, la creació el curs 2005-2006 de la titulació d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Química Industrial, pot fer variar el patró de la demanda i, per tant, aquesta fortalesa interna.

La posició estratègica de la titulació en relació al seu context extern és valorada de manera favorable. Enginyeria Química es cursa, a més de a la UAB, a tres altres universitats públiques (UB, UPC i URV) i a una universitat privada (URL). En relació a les altres universitats públiques, la UAB representa el 20% tant de l'oferta de places com del total d'estudiants matriculats (vegeu les taules 1, 2 i 3), i les dades sobre l'evolució de la demanda es mostren bastant estables, amb petites oscil·lacions entre cursos (65 estudiants el curs 2000-2001, 68 el curs 2004-2005).

Quant a la demanda laboral dels estudis, els estudis d'inserció laboral mostren una bona acceptació dels professionals (estudis amb la promoció 2001). La titulació manté nombroses relacions amb l'entorn industrial a través de les pràctiques, professorat associat, els projectes finals de carrera... Pel que fa al futur, si bé la deslocalització d'empreses pot afectar negativament el sector, es considera que el sector químic es mantindrà degut al gir ambiental de la indústria química i al potencial de la indústria farmacèutica global.

Taula 1. Evolució dels estudis d'Enginyeria Química a les universitats públiques catalanes

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	285	265	255	255
Estudiants de nou ingrés	291	297	298	287
Matriculats totals	1.558	1.587	1.575	1.518

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 2. Evolució dels estudis d'Enginyeria Química a la UAB

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	60	60	60	60
Estudiants de nou ingrés	71	75	69	68
Matriculats	267	290	295	302

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 3. Dades generals Universitat Autònoma de Barcelona. Curs 2004-2005

	Enginyeria Química, UAB		
	Dones	Homes	Total
Estudiants totals a l'ensenyament	138	164	302
Estudiants de l'ensenyament a tot Catalunya	716	802	1.518
Estudiants totals matriculats a la universitat	19.640	12.372	32.012
Estudiants de primer i segon cicle a la universitat	15.060	9.446	24.506
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la universitat	0,7%	1,3%	0,9%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de primer i segon cicle de la universitat	0,9%	1,7%	1,2%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la titulació a Catalunya	19,3%	20,4%	19,9%

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Propostes de millora

Ambdós comitès coincideixen en la necessitat de dotar als estudis d'Enginyeria Química de la UAB d'un segell diferenciador dels mateixos estudis oferts en d'altres universitats. Així mateix, també caldria clarificar la seva relació amb l'Enginyeria Tècnica Industrial (Química Industrial).

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per cinc elements: les característiques dels estudiants, del professorat, les infraestructures, les relacions externes i la planificació i gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament. Ambdós comitès coincideixen a valorar favorablement aquest perfil.

Resultats de l'avaluació

La via d'accés són les PAU (l'accés des de cicles formatius hauria de fer-se a través d'una Enginyeria Tècnica, i després accedir al segon cicle de la titulació). Els estudiants procedeixen, en la seva majoria, de l'entorn de la universitat (comarques del Vallès), i ho fan en primera opció (90%). La nota de tall és de 5, i al curs 2004-2005, només un 17% tenen una nota d'accés superior a 7.

L'avaluació ha posat de manifest un cert desajust entre el nivell d'arribada dels estudiants amb formació de batxillerat i la universitat, tant pel que fa a continguts de ciències com pel que fa a hàbits de treball. Per afrontar aquesta situació, la UAB ha endegat diverses accions de suport o acollida: oferta de cursos propedèutics per a les assignatures de matemàtiques, matriculació semestral i classes de recuperació gratuïtes, jornades d'acollida i suport abans i durant la matrícula que es valoren com un punt fort de la titulació (vegeu les taules 4, 5 i 6).

Les expectatives dels estudiants sobre els estudis milloren passat el primer cicle, per tal com les assignatures de 2n cicle són més pròpies de l'enginyeria química. El professorat és conscient que les assignatures de primer cicle, eminentment bàsiques, tot i ser necessàries, fan difícil que els estudiants en valorin la utilitat.

Quant a les polítiques de captació, són genèriques a les d'altres estudis de la UAB. Hi ha poca connexió amb la secundària a causa que la titulació cobreix les places.

Taula 4. Notes de tall d'Enginyeria Química a la UAB. Evolució 2000-2005

	Via d'accés PAU				
	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Nota de tall	6,40	6,01	5,00	5,00	5,00
Nota de tall equivalent*	5,67	6,05	5,41	5,03	6,04

* El valor de la nota de tall equivalent s'obté d'assignar la mateixa oferta de places a tots els centres (prenent com a referència el centre que té una oferta menor), i calcular posteriorment una nova nota de tall d'accés en funció d'aquesta oferta hipotètica. Aquest indicador ens permet identificar la potència de la demanda sense condicionar-la a l'oferta.

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 5. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2004-2005

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
Enginyeria Química, UAB	60	65	108,3%	63	2	59

Demanda en 1a opció a Catalunya: 246

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 6. Distribució dels estudiants de 1r curs per notes i vies d'accés

	Via d'accés PAU								
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Enginyeria Química, UAB	51,8 %	28,5 %	19,7 %	50,0 %	25,9 %	24,1 %	49,2 %	33,9 %	16,9 %

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Professorat

Aquest apartat, valorat com a adequat per ambdós comitès, analitza si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i característiques de la titulació.

Resultats de l'avaluació

Quantitativament, la relació d'estudiants per professor es considera molt adequada (9/1). També destaca que els grups de pràctiques són de 30 estudiants, amb dos professors per grup (vegeu la taula 7). Les classes de teoria són impartides bé per professors doctors, bé per professorat associat que, en alguns casos, imparteixen assignatures relacionades a les seves tasques professionals. Es destaca la bona valoració de l'activitat investigadora dels diferents departaments involucrats en l'ensenyament (trams de recerca, projectes competitiu, convenis externs...).

Pel que fa a la tipologia contractual, el percentatge elevat de docència impartida per associats que, en la majoria, no són professionals del sector, es justifica per la necessitat de cobrir substitucions i donar suport a les pràctiques de laboratori.

Les enquestes de valoració docent estan per sota de la mitjana de la UAB, però són similars a les de les altres titulacions de l'àrea tècnica, la qual cosa porta a suggerir al Comitè d'Avaluació Interna (CAI) la necessitat de disposar de plans específics de formació del professorat particularment adaptats a les enginyeries. Tot i això, cal indicar que el professorat del departament d'Enginyeria Química i els professors de la titulació d'altres departaments es troben millor valorats; probablement aquesta visió està relacionada amb la percepció de desvinculació de certes assignatures de primer cicle, assignatures que són valorades pel propi professorat com a molt exigents. Els estudiants consideren que als professors ajudants i associats recentment graduats els manquen habilitats docents.

Taula 7. Plantilla de l'ensenyament d'Enginyeria Química a la UAB (% de participació en la docència per categories). Curs 2003-2004

	CU	TU	Lectors	Ajudants	Associat	Altres
1r curs	22,6	32,7	0,0	7,8	17,2	19,7
1r cicle	16,9	33,4	1,2	12,6	24,9	11,0
2n cicle	11,9	26,6	5,6	13,2	39,9	2,8

Font: Titulació avaluada

Infraestructura

L'aulari, els laboratoris de pràctiques, la biblioteca i les sales d'estudi han configurat els punts principals d'avaluació de les infraestructures. El resultat de la valoració és globalment adequat, si bé destaquen positivament els laboratoris, i s'assenyalen com a millorables els serveis.

Resultats de l'avaluació

Destaquen com a punts forts els laboratoris específics d'Enginyeria Química, ben adaptats a les matèries experimentals, i la presència a tota l'ETSE de la xarxa wireless. En el moment de l'avaluació estava en fase d'acabament un edifici per la recerca en escala pilot que permetrà agrupar en un sol edifici activitats docents i investigadores. L'aulari està ben equipat, si bé hi ha problemes amb la refrigeració en algunes parts de l'edifici. Com a punts febles s'assenyala que la sala d'estudis és insuficient, i que la biblioteca es troba bastant allunyada de l'escola i, segons els estudiants, disposa de poc fons bibliogràfic relacionat amb Enginyeria Química.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'administració, empreses i institucions. Ambdós comitès concorden a valorar-les com a satisfactòries.

Resultats de l'avaluació

La mobilitat dels estudiants és elevada: un de cada quatre graduats es va acollir a algun programa internacional (programa Erasmus); més reduïda és la mobilitat a nivell nacional (programa Seneca-SICUE, 2 estudiants per any). Aquestes experiències són valorades molt positivament pels estudiants, si bé es queixen de la insuficiència del suport econòmic per a dur a terme les estades.

Pel que fa al professorat, pràcticament no hi ha hagut programes de mobilitat, i d'altra banda, seria difícilment assumible considerant l'encàrrec docent actual.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. En aquest apartat la valoració dels dos comitès és d'adequada.

Resultats de l'avaluació

Si bé no es disposa d'un Pla estratègic, l'escola ha elaborat un document, "Acord Intern de planificació de l'ETSE", per al període 2003-2006, que és molt ben valorat i en el qual es recullen quatre objectius prioritaris: convergència europea, reduir l'abandonament, millorar el rendiment acadèmic i fomentar la mobilitat dels estudiants, amb les actuacions corresponents. Un punt fort és l'existència de reunions semestrals entre estudiants i professors de cadascun dels cursos que serveixen per avaluar el desenvolupament i resultats del semestre. Un aspecte millorable és el garantir que es recull, analitza i emprà informació pertinent per a la gestió eficaç dels programes.

Propostes de millora

Pel que fa als estudiants, es recomana reforçar les polítiques locals de captació, considerant que a l'actualitat la majoria provenen de la zona del Vallès. En la mateixa línia d'incrementar la demanda, es recomana facilitar l'accés des del 1r cicle d'altres ensenyaments, possibilitant que en el 2n cicle sigui possible combinar estudis i treball.

Per tal d'augmentar encara més el nombre d'estudiants que opten a programes de mobilitat, es suggereix participar en el Programa Leonardo de pràctiques en empreses europees o programar pràctiques a l'estranger remunerades, promocionar més les sortides professionals internacionals, organitzar sessions amb companys que ja han estat a l'estranger, etc.

Quant al professorat, la principal proposta fa referència a incentivar la formació i innovació docent. Referent a la mobilitat, es recolza la proposta de crear programes de mobilitat que facilitin intercanvis a nivell docent.

Pel que fa als espais, a més de les necessitats detectades es proposa adaptar i/o crear noves sales adaptades a la metodologia de l'EEES.

Finalment, pel que fa als mecanismes d'assegurament de la qualitat, caldria enfortir els sistemes de recollida i anàlisi d'informació, enfortint la implicació del PAS.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té per objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per a definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals i, finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària. La valoració d'ambdós comitès és d'adequada, tot i que el perfil no es troba explicitat.

Resultats de l'avaluació

El pla d'estudis del 1995 es va revisar per tal d'optimitzar la temporalització (es va incrementar a cinc anys) i reorganització d'assignatures (disminuint la càrrega de primer). Tot i els canvis, el comitè extern comparteix l'opinió dels estudiants i graduats que hi ha un cert excés de formació teòrica i una manca de formació pràctica.

La titulació, en el moment de l'avaluació, estava implicada en dos projectes, un a nivell català i un a nivell estatal, en els quals es treballa per a la definició del perfil de formació de l'enginyer químic del segle XXI. A banda d'assegurar la formació de bons enginyers químics generalistes, la titulació té un potencial molt elevat d'oferir itineraris molt rics en biotecnologia i medi ambient, si bé l'elevat grau de troncalitat (73%) limita, de moment, aquesta opció.

Programa de formació

El programa de formació s'ha analitzat tenint en compte els indicadors que fan referència a la seva funcionalitat (ciclicitat, o optativitat i obligatorietat). També s'observen la seqüència dels estudis, el nivell d'actualització dels programes i la definició i la difusió d'aquests programes. Es valora com a adequat.

Resultats de l'avaluació

L'ensenyament té una estructura de 3+2, amb un primer cicle on hi ha les assignatures bàsiques, i un segon cicle amb molta més optativitat, que permet que els estudiants s'especialitzin en tres grans àmbits: aprofundiment en Enginyeria Química (vegeu la taula 8), Enginyeria Bioquímica i Medi Ambient, itineraris que es recomana potenciar per tal de diferenciar aquesta oferta educativa. Un aspecte molt ben valorat és l'oferta addicional per a pal·liar el fracàs en el primer curs (cursos propedèutics i classes addicionals ofertes en les assignatures de major dificultat). Els professors creuen que seria desitjable disposar, a banda del PFC, de moments durant la carrera on poder integrar el coneixent de diferents assignatures i introduir metodologies que permetessin desenvolupar competències com el treball en equip, la comunicació, etc.

L'allargament d'un any del pla d'estudis de 1995 ha permès una millor dosificació de les demandes dels estudiants (la durada mitjana dels estudis és de poc més de cinc anys). La seqüència curricular es valora adequadament, si bé les assignatures de primer cicle —en especial la dimensió pràctica— seria més adequada si el professorat que les imparteix tingués un coneixement més acurat dels mètodes de treball dels enginyers. Com a punts a millorar, s'assenyala la necessitat d'adequar l'orientació de les assignatures optatives, així com estudiar si l'organització de les optatives (lloc i horari) permet que l'optativitat sigui real.

Taula 8. El programa de formació d'Enginyeria Química a la UAB

Publicació al BOE	22/07/2002
Anys de durada	5
Pla d'estudis	
Crèdits troncats i obligatoris	246
Teoria	126
Pràctica	120
Crèdits optatius (b)	57
Crèdits de lliure elecció	34
Total	337
Grau mínim de practicitat obligatòria	35,6%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	24
Oferta de crèdits optatius propis (a)	144
Relació d'optativitat (a/b)	2,5
Projecte final de carrera / Pràcticum	Si/No
Pràctiques en empreses	Si
Font: Centre avaluat	

El Projecte Final de Carrera (PFC)

Aquest apartat ha estat valorat com a molt adequat, constituint un punt fort de la titulació.

Resultats de l'avaluació

El projecte final de carrera té per objectiu realitzar un treball que permeti integrar i aplicar els coneixements assolits en la resta d'assignatures de la titulació, i desenvolupar competències en la concepció i disseny de projectes per a la indústria química. El projecte es desenvolupa en grups de 4 a 6 estudiants, que són supervisats per un tutor i seguits pel professor responsable de l'assignatura. Un cop acabats, se'n presenta una memòria escrita i el grup en fa una defensa pública davant d'una comissió avaluadora. La normativa està publicada, i els projectes són valorats pels estudiants com una experiència molt valuosa. El comitè extern valora molt positivament l'organització del PFC, que impedeix que el temps es dilati excessivament per la seva elaboració, així com el fet que es treballi en grup, per tal com és una forma de treball que serà molt necessària per als estudiants un cop es graduïn.

Propostes de millora

Pel que fa al perfil, s'anima la titulació a continuar els esforços per a definir un perfil propi d'enginyer químic, aprofitant el seu potencial en biotecnologia i medi ambient, així com incloure, de manera explícita, la formació en competències transversals.

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat com a adequats en aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

La mida dels grups tant de teoria com de pràctica es considera adequada, a excepció de les assignatures de primer curs, i es valora l'esforç per tal que els grups de pràctiques de laboratori siguin d'un màxim de 30 estudiants atesos per dos professors. Les pràctiques de laboratori, juntament amb una estada anual en uns laboratoris de planta pilot que es fan a l'escola

d'Enginyeria Química de Toulouse en el marc d'un viatge d'estudis, fan que l'ensenyament pràctic es consideri un punt fort de la titulació (veure taula 9).

El calendari està organitzat en dos quadrimestres i es valora positivament, a excepció de la segona convocatòria d'exàmens del primer semestre, que es fa al mes de juliol. Els cursos propedèutics es fan abans d'iniciar el curs acadèmic, la qual cosa està ben valorada. L'horari, amb classes teòriques al matí i classes pràctiques a la tarda, està pensat per a l'estudiant amb dedicació exclusiva i fa impossible compaginar altres activitats amb l'estudi.

L'organització de les pràctiques externes es valora molt positivament. Aquestes pràctiques, d'una durada de 300 h, són reconegudes com a crèdits de lliure elecció i s'ofereixen, generalment, en períodes d'estiu. Un professor responsable s'encarrega tant de l'oferta de places per fer pràctiques com de la supervisió, assegurant el valor formatiu de l'estada.

Taula 9. Distribució dels estudiants en la titulació d'Enginyeria Química a la UAB. Curs 2003-2004

Mitjana d'estudiants per grup de 1r curs	
Teoria	103
Pràctica	70
Mitjana d'estudiants de nou ingrés de 1r curs	
Teoria	59
Pràctica	43
Mitjana d'estudiants per grup 1r cicle	
Teoria	41
Pràctica	23
Mitjana d'estudiants per grup 2n cicle	
Teoria	60
Pràctica	42
Estudiants totals	295
Estudiants equivalents a temps complet	240
Font: Centre avaluat	

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat. Ambdós comitès valoren que la metodologia és, en general, adequada al desenvolupament de la docència.

Resultats de l'avaluació

L'ensenyament es desenvolupa bàsicament a través de classes magistrals per a la formació teòrica i classes pràctiques de problemes a l'aula i de laboratori. Cal dir que el percentatge de classes magistrals disminueix ostensiblement al 2n cicle. L'avaluació es fa a través

d'exàmens escrits pel que fa als coneixements adquirits a les classes de teoria i problemes, i informes i treballs per a les pràctiques. Aquesta metodologia, tradicional de la universitat a l'Estat, actualment està en fase de transformació degut al procés de convergència europea, que situa l'estudiant com a principal actor de l'aprenentatge complementant les metodologies tradicionals amb d'altres més actives que potencien el treball individual en l'adquisició de coneixement, així com metodologies de treball cooperatiu que permetin el desenvolupament de competències transversals pròpies de la professió d'Enginyeria Química. En aquest sentit, l'avaluació ha posat de manifest la preocupació i interès dels estaments docents per introduir millores, però encara no s'ha traduït en estratègies generals per a fer efectius aquests canvis.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Finalment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants). Aquest apartat ha estat valorat adequadament.

Resultats de l'avaluació

Es troba a faltar un pla integral d'acció tutorial. El coordinador de la titulació és qui assumeix les accions de tutoria i és molt ben valorat. A banda, s'ofereixen als estudiants sessions específiques d'informació (programes d'intercanvi, sessió d'acollida, etc.). Les mancances en tutoria són més agudes a primer —on hi ha major fracàs acadèmic i on es concentra gran part de l'abandonament— i en la fase d'orientació laboral (més enllà de la Borsa de Treball).

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat. L'avaluació d'aquest apartat ha estat de millorable.

Resultats de l'avaluació

No existeix un programa d'activitats curriculars complementàries propi de la titulació pel que fa al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, més enllà de les activitats organitzades en un marc de voluntarisme per alguns professors o grups.

Propostes de millora

La principal línia de millora fa referència a un gir metodològic, coherent amb el procés de convergència europea, que potenciï el treball individual tutelat de l'estudiant, i introduir metodologies que permetin l'adquisició d'habilitats transversals com ara la comunicació, reduint el pes de la classe magistral. També es recomana establir l'avaluació continuada i es proposen proves pilot d'assignatures semipresencials, incentivació de consultes bibliogràfiques presencials. Aquest gir metodològic ha de ser paral·lel a la proposta de l'apartat de professorat referent a la necessitat de formació.

Pel que fa a l'orientació dels estudiants, es proposa reforçar les tutories tècniques dels estudiants de primer curs, i recuperar les jornades universitat-empresa. Finalment, pel que fa a les activitats curriculars complementàries, es plantegen dues propostes: millorar la informació sobre les assignatures de lliure elecció del campus, i plantejar una oferta, a nivell de l'ETSE, d'assignatures que potencien les habilitats transversals dels enginyers.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge. Ambdós comitès coincideixen que tant les estratègies d'avaluació com els resultats acadèmics són adequats.

Resultats de l'avaluació

Hi ha tres grans formes d'avaluació: avaluació final (generalment per preguntes obertes, però també en format test, 41%), avaluació final més treballs, informes entregats durant el curs (36%), i avaluació continuada (18%). Els estudiants opinen que, tot i l'alt nivell d'exigència, l'avaluació és equitativa, però que seria necessari incorporar mètodes d'avaluació que redueixin el pes d'una única prova de coneixement.

Els resultats acadèmics (vegeu la taula 10), es valoren com a satisfactoris en relació a titulacions equivalents, però són millorables, en especial la taxa d'èxit i rendiment a primer. Cal assenyalar, però, que la titulació ha emprès accions per tal de millorar aquestes taxes (cursos propedèutics, assignatures gratuïtes de reforç, etc.). Una dada preocupant és l'augment de l'abandonament en els darrers anys (que arriba al 20%) que, en la seva majoria, es deu a abandonament voluntari, probablement degut per l'augment de l'entrada, que ha permès l'accés d'estudiants menys motivats que decideixen canviar d'estudis en veure'n la dificultat.

Taula 10. Resultats acadèmics d'Enginyeria Química a la UAB. Curs 2003-2004

Taxa d'èxit en el 1r curs	
1a convocatòria	44%
2a convocatòria	31%
Taxa d'èxit en el 1r cicle	
1a convocatòria	71%
2a convocatòria	63%
Taxa d'èxit en el 2n cicle	
1a convocatòria	75%
2a convocatòria	72%
Taxa de rendiment acadèmic	
1r curs	38%
1r cicle	63%
2n cicle	75%
Mitjana d'estudiants titulats (2000-2004)	29
Taxa de graduació	63%
Font: Centre avaluat	

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. Pel que fa al primer aspecte, l'avaluació ha detectat algun aspecte a millorar, mentre que pel que fa als resultats d'inserció professional, l'avaluació és satisfactòria.

Resultats de l'avaluació

L'ensenyament disposa dels estudis d'inserció laboral elaborats per l'Observatori de Graduats (als tres anys de la graduació). A més, a l'any de graduació, la coordinació de la titulació envia una enquesta als graduats per a conèixer-ne la inserció i visió de punts forts i dèbils de la titulació. Es valora com a poc adequat que no hi hagi cap estratègia per a analitzar les necessitats dels ocupadors.

Els resultats professionals són bons, tal com es pot veure a la taula 11, tant pel que fa al percentatge d'inserció com pel que fa a la seva qualitat.

Taula 11. Dades d'inserció laboral dels graduats en Enginyeria Química. Resultats professionals

	Enquestats	Ocupats	Satisfacció amb la feina actual (1-7)	Percentatge de funcions específiques	Percentatge de funcions universitàries
Enginyeria Química, UAB	22 (de 25)	90,9%	5,2	81,8%	90,9%
Font: Enquesta inserció laboral 2005 d'AQU Catalunya (promoció 2001)					

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals

Aquest punt ha tingut en compte tant les estratègies seguides per avaluar els resultats personals dels estudiants, com la satisfacció dels graduats en relació a les seves capacitats per a resoldre problemes i planificar treballs, la capacitat de treballar en equip o la seva iniciativa personal, i s'ha valorat com a millorable.

Resultats de l'avaluació

No existeixen estratègies d'avaluació de resultats personals, més enllà dels ítems referits a les competències transversals dels estudis d'inserció laboral. Les dades de la darrera enquesta, sobre la promoció de 2001, mostren un valoració de notable pel que fa al treball en equip i habilitats de gestió, i per sobre l'aprobat en la resta a excepció del lideratge (vegeu la taula 12).

Taula 12. Dades d'inserció laboral dels graduats en Enginyeria Química. Resultats personals

	Expressió oral (1-7)	Expressió escrita (1-7)	Treball en equip (1-7)	Lideratge (1-7)	Gestió (1-7)
Enginyeria Química, UAB	3,35	4,20	5,35	2,80	4,85

Font: Enquesta inserció laboral 2005 d'AQU Catalunya (promoció 2001)

Propostes de millora

L'aplicació de moltes de les accions de millora anteriorment descrites, en especial les referides a canvis en la metodologia docent, avaluació i tutories, contribuirien de manera efectiva a millorar els resultats acadèmics.

Pel que fa als resultats professionals i personals, es recomana crear una associació d'exalumnes per tal d'establir un contacte més qualitatiu amb aquest col·lectiu i incrementar la participació dels agents externs pel que fa la identificació de necessitats professionals.

Enginyeria Tècnica en Topografia a la Universitat Politècnica de Catalunya

INTRODUCCIÓ

L'ensenyament d'Enginyeria Tècnica en Topografia s'imparteix a l'Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona (EPSEB) de la Universitat Politècnica de Catalunya. Al mateix centre s'imparteixen els ensenyaments d'Arquitectura Tècnica (1r cicle), Enginyeria d'Organització Industrial, orientació a l'Edificació (2n cicle), i Graduat Superior en Gestió de l'Edificació (2n cicle, semipresencial).

L'avaluació d'Enginyeria Tècnica en Topografia s'ha dut a terme en el marc del programa 2006 d'avaluacions d'AQU Catalunya, seguint la metodologia d'avaluació, que revisa aspectes referits a inputs, processos i resultats a partir d'una forta base d'evidències.

L'avaluació interna es va dur a terme entre els mesos de setembre de 2004 i octubre de 2005. El Comitè d'Avaluació Interna estava constituït per sis membres (quatre acadèmics, un estudiant i un membre del PAS). La visita del Comitè d'Avaluació Externa es va dur a terme el mes de gener de 2006 i va lliurar l'informe extern el mes de març del mateix any. El comitè extern estava constituït per dos acadèmics experts en l'àmbit avaluat, un enginyer tècnic en topografia representant del món professional i un expert en processos d'avaluació.

Globalment, el procés d'avaluació s'ha dut a terme de manera satisfactòria. Així, tant el comitè intern com l'extern han disposat de tota la informació necessària, i la col·laboració dels òrgans de govern i el grau de coincidència en el diagnòstic ha estat considerable. Ara bé, el principal repte és augmentar la participació de la comunitat avaluada ja que, si bé s'han posat en marxa els mecanismes formals per a afavorir la participació, els resultats assolits han estat pobres.

POSICIÓ ESTRATÈGICA DE LA TITULACIÓ

La posició estratègica d'Enginyeria Tècnica en Topografia s'avalua, des del punt de vista intern, en relació al centre i a la universitat a la qual pertany. S'ha valorat en relació al nombre d'estudiants i al grau de suport institucional que rep. Des d'un punt de vista extern, es considera la posició de l'ensenyament en un entorn més ampli: en relació a la demanda acadèmica i laboral dels estudis. Ambdós comitès han coincidit a valorar de manera poc favorable la posició estratègica.

Resultats de l'avaluació

Per al curs 2002-2003, l'escola compta amb 2.706 estudiants, distribuïts en les quatre titulacions que s'hi imparteixen, dels quals 280 (10%) corresponen a l'ensenyament de Topografia. A l'ensenyament cada any hi accedeixen al voltant de 70 nous estudiants, i se'n graduen uns 40 (mitjana de graduació entre 1998-2004).

La titulació de Topografia és l'única oferta d'aquests estudis a Catalunya, amb la qual cosa la demanda d'estudiants es manté estable (en els darrers cinc anys sempre s'han cobert les places). Ara bé, com hem vist més amunt, a l'escola l'ensenyament dominant és el d'Arquitectura Tècnica, amb un clar desequilibri en nombre de professors (200, dels quals sols 22 imparteixen docència a Topografia) i d'estudiants. D'altra banda, la situació de Topografia en una escola més orientada a l'Arquitectura que a l'Enginyeria Civil provoca un cert aïllament disciplinari.

Taula 1. Evolució dels estudis d'Enginyeria Tècnica en Topografia a la UPC

	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Oferta de places	65	65	65	65
Estudiants de nou ingrés	65	75	64	62
Matriculats totals	246	280	301	301

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 2. Dades generals Universitat Politècnica de Catalunya. Curs 2004-2005

	Enginyeria Tècnica en Topografia, UPC		
	Dones	Homes	Total
Estudiants totals a l'ensenyament	94	207	301
Estudiants de l'ensenyament a tot Catalunya	94	207	301
Estudiants totals matriculats a la universitat	7.495	20.412	27.907
Estudiants de primer cicle a la universitat	2.902	8.383	11.285
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la universitat	1,3%	1,0%	1,1%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de primer cicle de la universitat	3,2%	2,5%	2,7%
Percentatge d'estudiants de la titulació respecte al total d'estudiants de la titulació a Catalunya	100%	100%	100%

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Des del punt de vista extern, la inserció professional dels graduats és un dels principals punts forts atès que els graduats accedeixen sense cap dificultat al mercat laboral, especialment pel que fa a l'especialitat de topografia d'obra, fins i tot abans d'acabar els estudis. D'altra banda, estudis de demanda realitzats per l'escola confirmen les bones perspectives. En contra, però, es destaca el baix coneixement que la societat té de les funcions i competències professionals dels topògrafs. Tractant-se de l'única titulació a Catalunya, no és possible la comparació amb estudis similars.

Propostes de millora

Es suggereix la participació activa en iniciatives innovadores i amb transcendència més enllà de la pròpia titulació amb vista a fomentar i promoure el perfil propi de l'ensenyament.

CAPACITAT DEL SISTEMA

La capacitat del sistema es defineix per quatre elements: les característiques dels estudiants i del professorat, les infraestructures, i la planificació i gestió de la qualitat.

Estudiants

En aquest apartat es valora si el perfil dels estudiants de l'ensenyament, pel que fa a la formació, la capacitat i la dedicació a l'estudi, respon a les característiques de l'ensenyament. Ambdós comitès coincideixen a valorar favorablement aquest perfil, un cop superada la fase selectiva, per bé que el comitè intern és més crític.

Resultats de l'avaluació

Efectivament, per part del comitè intern es destaca com a punt feble els coneixements previs amb què arriben els nous estudiants, així com la poca cultura de treball i esforç personal, que contribueixen negativament al seu rendiment acadèmic. En aquest sentit, la formació inicial dels nous estudiants no és homogènia, car hi accedeixen estudiants provinents de

les PAU, FP, amb perfils de formació diferents. Així, es proposa la definició d'un perfil tipus d'estudiant de nou accés que caldria difondre. Això no obstant, cal tenir present que majoritàriament els estudiants són de 1a opció, amb la qual cosa tenen una alta motivació inicial. D'altra banda, el comitè extern ha destacat com un factor de responsabilitat afegida el fet que molts estudiants compaginen els estudis amb una feina (segons l'estudi d'inserció laboral d'AQU Catalunya per a la promoció de 2001, més del 50% dels estudiants compaginava els estudis amb una activitat professional).

Taula 3 . Notes de tall d'Enginyeria Tècnica en Topografia a la UPC. Evolució 2000-2005

	Via d'accés PAU				
	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Nota de tall	5,93	5,34	5,12	5,61	5,66
Nota de tall equivalent*	5,17	5,15	5,04	5,50	5,38

* El valor de la nota de tall equivalent s'obté d'assignar la mateixa oferta de places a tots els centres (prenent com a referència el centre que té una oferta menor), i calcular posteriorment una nova nota de tall d'accés en funció d'aquesta oferta hipotètica. Aquest indicador ens permet identificar la potència de la demanda sense condicionar-la a l'oferta.

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Des de l'escola s'organitzen sessions informatives i de portes obertes per a captar nous estudiants; també existeixen contactes regulars amb centres de secundària per a donar a conèixer els estudis.

S'ha destacat com un punt fort l'alta implicació dels estudiants de topografia en la delegació d'estudiants del centre, així com la seva participació en associacions (p. ex. Geòmetres Sense Fronteres).

Taula 4. Demanda d'accés a la titulació. Curs 2004-2005

	Places ofertes	Demanda global	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda global satisfeta (matrícula)
				PAU	Altres	
Enginyeria Tècnica en Topografia, UPC	65	70	107,7%	48	22	62

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Taula 5. Distribució dels estudiants de 1r curs per notes i vies d'accés

Via d'accés PAU									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
	Enginyeria Tècnica en Topografia, UPC	74,5 %	23,6 %	1,8 %	67,4 %	23,9 %	8,7 %	63,6 %	27,2 %

Via d'accés FP									
	Curs 2002-2003			Curs 2003-2004			Curs 2004-2005		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
	Enginyeria Tècnica en Topografia, UPC	5,3 %	36,8 %	57,8 %	0 %	66,7 %	33,3 %	0 %	60 %

Font: Comissionat per a Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya.

Professorat

Aquest apartat analitza si el perfil del professorat de l'ensenyament s'ajusta a les necessitats i característiques de la titulació. Ambdós comitès han coincidit a valorar-ho com a poc adequat.

Resultats de l'avaluació

Les raons d'aquesta valoració rauen en les dificultats per a la millora de les habilitats pedagògiques, així com per al foment del doctorat dels professors, atès que assumeixen una alta tasca docent que els limita pel que fa al temps que haurien de dedicar-hi. Així, si bé el perfil de professorat és indicat per a les necessitats de la titulació, es destaca que més del 70% del professorat pertany a un únic departament (Enginyeria del terreny, cartogràfica i geofísica) i es constata que compta amb un escàs nombre de professors doctors (15%). Aquest fet condiona la possibilitat de participar en projectes de recerca i en la transferència de coneixements. D'acord amb les dades de la taula 6, s'observa que gairebé el 90% de la docència és impartida per professorat no doctor.

Taula 6. Plantilla de l'ensenyament d'Enginyeria Tècnica en Topografia a la UPC (% de participació en la docència per categories). Curs 2003-2004

UAB	CU	TU	CEU	TEU Doctor	TEU no Doctor	Associat Doctor	Associat no Doctor	Altres
1r curs	0	9,2	19,7	0	26,1	0	45	0
1r cicle	0	5,6	7,9	1	44,9	0	40,6	0

Font: Centre avaluat

Un punt fort és que estudiants i graduats coincideixen, d'acord amb el comitè extern, a valorar positivament el seu professorat, especialment pel coneixement i l'experiència amb el món professional.

L'avaluació ha destacat que el nombre de professors és molt ajustat per a les necessitats docents, amb la qual cosa els grups de pràctiques tenen una mida alta. També es destaca el fet que la plantilla de professors és molt compacta pel que fa a l'edat, amb la qual cosa no es garanteix la renovació generacional de manera fluida.

Infraestructura

En aquest apartat es valora l'adequació de les infraestructures específiques i generals a les característiques de la titulació. Globalment, el comitè intern les ha considerat com a adequades, mentre que el comitè extern en té una opinió menys favorable.

Resultats de l'avaluació

En primer lloc, i pel que fa a les instal·lacions i infraestructures específiques, s'han valorat molt favorablement les aules, que estan totes preparades per a l'ús de les noves tecnologies si bé en algunes aules cal instal·lar-hi aire condicionat. Així mateix, les aules d'ordinadors responen a les necessitats dels estudiants, per bé que seria desitjable un increment dels punts de connexió. En canvi, els laboratoris presenten una situació menys favorable atès que són petits i amb una dotació limitada i obsoleta tant d'instrumental com, especialment, de l'equip humà que els mantingui permanentment actualitzats. Això representa que, a l'hora de fer pràctiques, els estudiants han de compartir els punts de treball.

S'ha valorat favorablement la biblioteca de l'Escola tant pel que fa als serveis que ofereix com, especialment, als fons específics de l'ensenyament. Amb tot, l'horari es considera reduït, especialment en època d'exàmens.

Relacions externes

En aquest apartat es valora la quantitat i qualitat de relacions externes de la titulació amb altres universitats, l'administració, empreses i institucions. Ambdós comitès concorden de valorar-les com a poc satisfactòries.

Resultats de l'avaluació

Si bé l'ensenyament és present a les xarxes temàtiques a nivell europeu i internacional, el cert és que el nivell de relacions és molt baix. Així, molt pocs professors han participat en programes d'intercanvi o han fet estades, en part degut al fet que és complicat trobar substituïts però també per la limitada tasca investigadora. Pel que fa als estudiants, la situació és també poc satisfactòria: en el darrer quinquenni, cap estudiant no ha fet estades internacionals, i únicament dos estudiants europeus han estat rebuts per l'ensenyament. Amb tot, la ONG "Geòmetres Sense Fronteres" manté un alt nivell de relacions internacionals degut al desenvolupament dels seus projectes.

Planificació de la titulació i gestió de la qualitat

Aquest apartat té en compte l'existència i el desenvolupament d'una sèrie d'eines i estratègies destinades a assegurar la qualitat de l'ensenyament. Així, es considera tant l'existència de plans estratègics o plans de qualitat com l'estat de procediments destinats a conèixer la satisfacció dels diferents agents o la consecució d'objectius marcats. També s'analitza la coordinació docent de la titulació, el disseny de procediments de gestió o la participació dels diferents col·lectius en la gestió del centre. Finalment, es considera la presència de sistemes d'informació i retiment de comptes. Ambdós comitès coincideixen a valorar com a adequat aquest apartat.

Resultats de l'avaluació

Existeix un pla estratègic a nivell de centre que està en consonància amb el de la pròpia UPC. Amb periodicitat anual se'n fan el seguiment i la revisió oportuna. D'altra banda, existeix una estructura administrativa eficient que disposa, entre d'altres, de manuals de procediments per a aquelles tasques administratives més comunes.

D'altra banda, en el marc d'adaptació a l'EEES la titulació ha participat en el procés d'elaboració del llibre blanc de la nova titulació. Ara bé, d'acord amb l'avaluació no existeix un mecanisme explícit per a assegurar la qualitat de la titulació que permeti disposar d'evidències dels processos interns de coordinació o de disseny de procediments de gestió. En aquest sentit, cal destacar que els mecanismes existents per a conèixer la satisfacció dels estudiants (les enquestes) no són satisfactoris. Així, la petita dimensió del centre permet que de manera informal es gestionin les queixes i reclamacions, però no permet disposar de registres de les accions de millora iniciades ni, posteriorment, avaluar-ne l'impacte.

Propostes de millora

Pel que fa als estudiants, es recomana l'establiment d'un perfil tipus d'estudiant per a aquest tipus d'estudis, que s'hauria de donar a conèixer als centres de secundària. D'altra banda, també es proposa la posada en marxa de cursos inicials d'anivellament, especialment d'aquelles matèries de fonaments (matemàtiques, física, etc.).

Quant al professorat, es destaca prioritàriament la posada en marxa d'un programa que permeti augmentar el nombre de doctors, que contribuirà a pal·liar la sensació existent d'una certa desmotivació per part del col·lectiu de professors. Així, caldrà preveure mesures que permetin alliberar temps de dedicació docent per poder-lo invertir en formació. En aquest sentit, es destaca la necessitat de dissenyar els programes de doctorat més orientats al seu perfil.

També es recomana la posada en marxa de mecanismes que permetin la contractació d'associats "reals" que aportin experiència i coneixements recents del món professional.

Es recomana millorar els recursos docents, especialment els laboratoris de pràctiques, per a situar-los, com a mínim, al mateix nivell que altres titulacions de Topografia de la resta d'universitats de l'Estat.

Pel que fa a la mobilitat, l'avaluació recomana posar en marxa accions que l'afavoreixin, com per exemple projectes de recerca que impliquin intercanvis, aprofitar els programes Socrates i Erasmus, signar convenis amb institucions, etc.

Finalment, referent a la gestió de la qualitat, es recomana establir mecanismes estables d'assegurament de la qualitat que permetin conèixer el grau de satisfacció dels estudiants, així com pel que fa a la coordinació de la titulació.

PROGRAMA DE FORMACIÓ

Perfil de formació

Aquest apartat té per objectiu veure quin és l'estat de definició del perfil de formació i quins són els elements interns i externs que s'utilitzen per a definir-lo (ús de referents acadèmics i professionals, i participació de diferents agents). També es determina el grau d'adequació del perfil a les necessitats acadèmiques i professionals i, finalment, s'analitza fins a quin punt aquest perfil és conegut i acceptat per la comunitat universitària. La valoració d'ambdós comitès sobre això és favorable.

Resultats de l'avaluació

A grans trets es considera que el perfil és adequat en relació a la seva definició i adequació a les necessitats del mercat de treball. La participació en la redacció del llibre blanc del futur títol d'Enginyeria en Geomàtica i Topografia ha permès una reflexió sobre l'actual disseny. Això no obstant, i d'acord amb el comitè extern, existeixen àmbits que cal reforçar, com per exemple els relatius al cadastre o a la programació informàtica. D'altra banda, les actuals línies d'intensificació del currículum (Topografia i Aplicacions a l'enginyeria, Sistemes de Posicionament i Navegació, Cartografia i Sistemes d'Informació, Fotogrametria i Teledetecció) resulten excessivament especialitzades per a les necessitats del mercat de treball. A més a més, hi ha continguts específics d'aquests línies que s'haurien de poder oferir als estudiants de totes les intensificacions.

Programa de formació

Resultats de l'avaluació

El pla d'estudis s'estructura en un únic cicle de 225 crèdits amb títol terminal. Consta de tres cursos, i cadascun consta de dos quadrimestres de 15 setmanes lectives. A la UPC els plans d'estudis inclouen una **fase selectiva**, avaluada globalment, de manera que l'estudiant ha d'obtenir una qualificació global d'apte en un termini màxim del doble de la durada de la fase establerta en el pla: si l'estudiant no la supera, no podrà continuar els seus estudis d'aquesta titulació a la UPC. En aquest sentit, el fet que molts estudiants superen la fase selectiva el segon quadrimestre implica una alteració de la seqüència teòrica del pla d'estudis.

Globalment, el pla d'estudis es considera adequat al perfil de formació per bé que, en algun cas, existeix la necessitat de revisar l'oferta de continguts, com hem vist anteriorment. Un dels punts forts del pla és l'organització d'una setmana intensiva de treball de pràctiques de camp; això no obstant, el comitè extern considera que caldria reforçar els recursos docents i materials que s'hi destinen. Així, es destaca que els estudiants en algunes assignatures pràctiques manifesten una baixa satisfacció pel fet que no s'han pogut assolir els objectius degut a la manca de l'instrumental tècnic i material adequat.

Es valora positivament la iniciativa de posar en marxa experiències d'adaptació a l'EEES a nivell d'algunes assignatures, per bé que cal un plantejament més global.

Un dels aspectes que mereix més atenció és la necessitat de reforçar la coordinació de la titulació, tant pel que fa als continguts com al disseny de les pràctiques, amb la qual cosa es contribuirà a evitar la sobrecàrrega de treball dels estudiants

El pla contempla una etapa de pràctiques en empreses que fan els estudiants, amb un alt grau de satisfacció dels estudiants atès que contribueixen decididament a la seva capacitat professional.

L'avaluació valora favorablement la guia docent, actualitzada anualment i a disposició de tota la comunitat.

Taula 7. El programa de formació d'Enginyeria Tècnica en Topografia a la UPC

Publicació al BOE	27/11/1997
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	90,2
Teoria	30,6
Pràctica	36,9
Crèdits optatius (b)	-
Crèdits de lliure elecció	-
Total	180
Grau mínim de practicitat obligatòria	50%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	19
Oferta de crèdits optatius propis (a)	67,5
Relació d'optativitat (a/b)	-
Projecte final de carrera / Pràcticum	Sí/Sí
Pràctiques en empreses	Sí
Font: Centre avaluat	

Propostes de millora

Es recomana una definició més concreta dels objectius de formació i de les competències, aprofitant el treball realitzat en l'elaboració del llibre blanc. També es recomana que determinats continguts siguin comuns a totes les línies d'intensificació i que s'hi incorporin noves competències, especialment continguts de CAD i GPS, de manera que s'asseguri que tots els estudiants assoleixen els continguts bàsics.

Per part del comitè s'insisteix en la necessitat d'una major coordinació de la titulació que formi part dels mecanismes d'assegurament de la qualitat. També es destaca la necessitat de reforçar la dotació de professorat.

El Projecte Final de Carrera (PFC)

Aquest apartat ha estat valorat com a adequat pel comitè extern.

Resultats de l'avaluació

El projecte final de carrera representa la culminació dels estudis, i sovint és l'apartat més estimulador del programa. Els projectes són proposats conjuntament entre els estudiants i els seus tutors, i una comissió de l'escola en decideix la viabilitat. En general, són dirigits pels professors del departament més implicat a la titulació, per bé que també hi ha casos de projectes dirigits per professors d'altres departaments. D'acord amb la programació, el projecte es realitza durant un quadrimestre però, pel fet que molts són molt ambiciosos i, en altres casos, els estudiants compaginen estudis i treball, acostumen a allargar-se en el temps.

Un dels punts de millora destacats és la necessitat de disposar de més punts de treball, car les aules d'informàtica no sempre estan disponibles ni amb el programari més indicat. D'altra banda, també s'apunta la necessitat de millorar la implicació dels professors en els projectes

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT

Organització educativa

L'adequació del calendari i l'horari al tipus de docència i d'estudiants, la mida dels grups, l'organització de les pràctiques i el grau de satisfacció que mostren els professors i els estudiants sobre l'organització de la docència són els aspectes que s'han valorat en aquest apartat. El comitè extern valora aquest apartat com a poc adequat, mentre que el comitè intern el considera adequat.

Resultats de l'avaluació

En general, estudiants i professors valoren favorablement el calendari i els horaris. Així mateix, la mida dels grups tant de teoria com de pràctica es considera adequada. Ara bé, d'acord amb el comitè extern, el major punt feble es produeix com a conseqüència de les convocatòries de les assignatures. És a dir, cada assignatura té una única convocatòria llevat de les assignatures de la fase selectiva, que es dupliquen. Aquesta mesura es va implantar per tal d'afavorir la superació d'aquesta etapa (més d'un 20% no la superen). Aquesta mesura té un efecte en cadena que genera molts problemes atès que, segons en quin quadrimestre es superi la fase selectiva, els estudiants no poden matricular-se de les assignatures que, d'acord amb la seqüència lògica del currículum, els correspondria seguir, i s'han d'esperar un any per a repetir l'assignatura.

Taula 8. Distribució dels estudiants en la titulació d'Enginyeria Tècnica en Topografia a la UPC. Curs 2003-2004

Mitjana d'estudiants per grup Fase Selectiva	
Teoria	70
Pràctica	20/40
Mitjana d'estudiants de nou ingrés Fase selectiva	
Teoria	70
Pràctica	20/40
Mitjana d'estudiants per grup 1r cicle	
Teoria	nd
Pràctica	nd
Estudiants totals *	310
Estudiants equivalents a temps complet	192
* Pla Reformat	
nd: dada no disponible	
Font: Centre avaluat	

Metodologia

Aquest apartat avalua l'adequació de la metodologia docent als objectius de formació, i la satisfacció tant del professorat com de l'alumnat. Ambdós comitès valoren que la metodologia és, en general, adequada.

Resultats de l'avaluació

Les estratègies utilitzades combinen les classes teòriques, pràctiques i problemes, i s'utilitzen recursos més específics de l'ensenyament, com l'ús de revistes científiques i material cartogràfic. Cal destacar l'existència de la factoria de recursos docents per tal d'elaborar material docent innovador, aprofitant les possibilitats de les noves tecnologies. Amb tot, i pel que fa al grau de satisfacció amb la metodologia docent, es constata una discrepància entre professors i estudiants; aquests darrers critiquen dificultats amb la

transmissió dels coneixements i destaquen la poca motivació d'alguns professors.

D'altra banda, els mecanismes existents per a conèixer el nivell de satisfacció dels estudiants són les enquestes, que no són percebudes com un instrument eficaç per detectar els problemes atès que, segons els estudiants, els problemes de la titulació no han millorat al llarg dels anys.

Acció tutorial i d'orientació

En aquest punt s'analitza la tipologia dels serveis d'orientació a l'estudiant i la seva adequació, tant pel que fa a la vida acadèmica com a la inserció professional. Finalment, es valora el grau de satisfacció dels implicats en l'accés tutorial (professorat i estudiants). L'avaluació ha detectat que aquesta dimensió és adequada.

Resultats de l'avaluació

L'orientació als nous estudiants està formalment resolta amb la informació existent a la pàgina web del centre i a la guia docent. D'altra banda, existeix un pla específic de tutories per a la fase selectiva, especialment pensades per a aquells estudiants amb dificultats acadèmiques. En general, però, els estudiants en fan un ús molt limitat.

Les particularitats de la fase selectiva i la no repetició de les assignatures cada quadrimestre genera força desorientació, especialment sobre temes pràctics (matrícula, terminis) que cal resoldre.

Finalment, es destaca positivament que l'escola té una bossa de treball per a les pràctiques i altres ofertes per als estudiants.

Activitats curriculars complementàries

La planificació de les activitats, l'orientació d'aquestes activitats al desenvolupament de competències acadèmiques, professionals o personals, i la satisfacció de l'alumnat i el professorat han estat els eixos valoratius d'aquest apartat. L'avaluació d'aquest apartat ha estat poc favorable.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació ha destacat la inexistència d'activitats curriculars complementàries. No estan planificades i únicament hi ha les activitats disponibles a nivell d'universitat, però no de titulació.

Propostes de millora

Es considera, pel que fa a la organització, que cal revisar l'estratègia avaluadora en aquelles matèries en què la docència s'organitza en un únic grup. Així mateix, calen mesures addicionals que evitin la dispersió en la seqüència curricular dels estudiants.

L'avaluació destaca la necessitat d'aprofitar més les possibilitats de les noves tecnologies per a incidir en la millora de la metodologia docent. També es destaca la necessitat de revisar els actuals sistemes per conèixer-ne el grau de satisfacció dels estudiants.

Es considera que seria interessant incorporar estudiants dels darrers cursos a les sessions de tutoria als companys de primer curs per a orientar-los en qüestions de tipus pràctic.

Pel que fa a la orientació professional, es recomana realitzar més activitats d'orientació als estudiants sobre sortides, com conferències o visites a institucions.

Finalment, l'avaluació destaca la necessitat de planificar a nivell específic de l'ensenyament activitats complementàries com, per exemple, visites a institucions de l'àmbit.

QUALITAT DELS RESULTATS

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats acadèmics

Aquest punt conté tant els resultats de la valoració de les estratègies d'avaluació acadèmica com els resultats acadèmics assolits pels estudiants en el seu procés d'aprenentatge. Ambdós comitès coincideixen que, si bé les estratègies d'avaluació són adequades en el tema dels resultats, el comitè extern en té una opinió menys favorable i les considera poc adequades.

Resultats de l'avaluació

Les estratègies avaluadores són valorades favorablement pel comitè extern, en concret l'existència de l'avaluació continuada. La normativa d'avaluació és pública i general de la pròpia UPC i està molt condicionada per l'existència de la comentada Fase Selectiva. Així mateix, l'escola té una normativa pròpia segona la qual es redueix fins al 60% el valor de l'examen final en la qualificació de l'assignatura, amb la qual cosa es generalitza l'avaluació continuada. En el cas concret de les assignatures, cadascuna fa pública a la guia docent la normativa específica.

En general, estudiants i professors manifesten una valoració positiva de les formes d'avaluació i del nivell d'exigència, per bé que en aquest darrer aspecte els professors consideren que, en general, està per sota del que correspon als ensenyaments universitaris. Així, d'acord amb el comitè extern, es constata una disminució del nivell d'exigència atribuïble bé a la baixa formació dels estudiants, o bé, segons els propis estudiants, a la poca motivació d'alguns professors.

La titulació presenta elevades taxes d'abandonament i unes notes baixes (vegeu taules 8 i 9). Així, el 40% dels nous estudiants abandonen, per bé que cal tenir present que un 20% d'aquests no supera la Fase Selectiva. El fet que molts estudiants treballin disminueix la seva dedicació a l'estudi i, en conseqüència, té una incidència clara en el fracàs escolar i l'allargament de la durada dels estudis. Ara bé, a l'allargament dels estudis també hi contribueix la mala organització docent que, com ja hem destacat, no permet la matrícula fluida de les assignatures pendents.

Taula 9. Resultats acadèmics d'Enginyeria Tècnica en Topografia a la UPC. Curs 2003-2004

Taxa d'èxit Fase Selectiva	
1a convocatòria	62%
Taxa d'èxit en el 1r cicle	
1a convocatòria	82%
Taxa d'èxit ensenyament	
1a convocatòria	79%
Taxa de rendiment acadèmic	
Fase Selectiva	52%
1r cicle	74%
Ensenyament	68%
Mitjana d'estudiants titulats (2001-2004)	27
Taxa de graduació	12,31%
Font: Centre avaluat	

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats professionals

L'anàlisi d'aquest punt ha tingut en compte les estratègies d'avaluació dels resultats professionals i els mateixos resultats d'inserció laboral obtinguts. També s'han considerat el grau de satisfacció dels graduats i les opinions de les empreses que els contracten. Pel que fa al primer aspecte, l'avaluació ha detectat que les estratègies existents són poc adequades, mentre que pel que fa als resultats d'inserció professional els resultats són favorables.

Resultats de l'avaluació

En efecte, la titulació no disposa d'un pla sistemàtic de seguiment dels resultats professionals dels graduats. El coneixement que se'n té és degut als contactes personals entre estudiants i professors. Amb tot, l'escenari de l'EEES planteja la necessitat, reconeguda per la titulació, de disposar d'aquests mecanismes.

Ara bé, encara que no hi ha els mecanismes, tots els agents implicats manifesten que els titulats troben feina relacionada amb la titulació, fins i tot abans d'acabar els estudis.

D'altra banda, l'ensenyament disposa dels resultats de dos estudis d'inserció laboral en els quals s'ha enquestat la totalitat de graduats de Catalunya. Tot i que el fet que hi hagi pocs graduats dificulta l'obtenció de mostres significatives a nivell estadístic, el percentatge de resposta sí que és qualitativament significatiu. Les taules 10 i 11 en sintetitzen els principals indicadors.

Taula 10. Dades d'inserció laboral dels Enginyers Tècnics en Topografia. Resultats professionals

	Enquestats	Ocupats	Ocupats abans d'acabar	Contracte fix en el moment de l'enquesta	Satisfacció amb la feina actual (1-7)	Percentatge funcions específiques de la titulació	Percentatge funcions universitàries
Enginyeria Tècnica en Topografia , UPC	22 (de 40)	81,82%	27,27%	50%	5,56	63,64%	77,28%

Font: Enquesta inserció laboral 2005 d'AQU Catalunya (promoció 2001)

Estratègies d'avaluació i qualitat dels resultats personals

Aquest punt ha tingut en compte tant les estratègies seguides per a avaluar els resultats personals dels estudiants, com la satisfacció dels graduats en relació a les seves capacitats per a resoldre problemes i planificar treballs, la capacitat de treballar en equip o la seva iniciativa personal.

Resultats de l'avaluació

L'avaluació ha posat en relleu la inexistència d'aquest tipus d'estratègies. Això no obstant, i pel que fa als resultats, els graduats manifesten que la preparació assolida al llarg dels estudis els ha permès superar les dificultats inicials que s'han trobat en iniciar una nova feina.

Taula 11. Dades d'inserció laboral dels graduats en Enginyeria Tècnica en Topografia. Resultats personals

	Expressió oral (1-7)	Expressió escrita (1-7)	Treball en equip (1-7)	Lideratge (1-7)	Gestió (1-7)
Enginyeria Tècnica en Topografia, UPC	3,41	3,68	5,05	3,32	3,09

Font: Enquesta inserció laboral 2005 d'AQU Catalunya (promoció 2001)

Propostes de millora

Pel que fa a les estratègies avaluadores, es recomana establir instruments per a la recollida de l'opinió d'estudiants i professors. Així mateix, l'avaluació externa proposa la revisió de l'estratègia d'avaluació institucional en aquelles titulacions que s'organitzen en un únic grup docent per a evitar els problemes de desfasament en el cas de superar la fase selectiva en el segon quadrimestre.

Respecte dels resultats professionals i personals, l'avaluació destaca la necessitat que la titulació disposi dels mecanismes adequats, així com augmentar la formació en programació, CAD i altres matèries que han estat destacades pels graduats com a molt rellevants en l'àmbit professional i poc presents en l'actual pla de formació.

ANNEXOS

Annex 1

COMPOSICIÓ DE LA COMISSIÓ ESPECÍFICA PER A L'AVALUACIÓ DE LES TITULACIONS I PROGRAMES

President. *Javier Bará Temes*
AQU Catalunya

Vocal. *Maria Paz Battaner Arias*
Universitat Pompeu Fabra

Vocal. *Domingo Docampo Amoedo*
Universidade de Vigo

Vocal. *Virginia Cádiz Deleito*
Universitat Rovira i Virgili

Vocal. *Josep Carreras Barnés*
Universitat de Barcelona

Vocal. *Eva Jansson*
Universitat Autònoma de Barcelona

Vocal. *Harry Egon Moesby*
Aalborg Universitet

Vocal. *Joseba Quevedo Casín*
Universitat Politècnica de Catalunya

Estudiant. *José María Escartín Esteban*
Universitat de Barcelona

Assessor. *Josep Grifoll Saurí*
AQU Catalunya

Secretari. *Jordi Escolar Bañeres*
AQU Catalunya

Annex 2

Composició dels Comitès d'Avaluació Interns i Externs

AVALUACIÓ D'ENSENYAMENTS DE PRIMER I SEGON CICLE

Ciències Empresarials a l'Escola Universitària del Maresme (UPF)

Composició del CAI

Presidenta. *Mar Isla Pera*.
Directora de l'Escola Universitària del Maresme.

President. *Pelegrí Viader Canals*.
Vicerector de Comunitat Universitària.

Vocal. *Dolors Celma Benaiges*.
Professora del Seminari de Coordinació.

Vocal. *Josep Maria Raya Vilchez*.
Professor del Seminari de Coordinació.

Vocal. *Luis Rue*.
Estudiant de primer curs.

Vocal. *Patricia Montero*.
Estudianta de segon curs.

Vocal. *Laia Cruixent*.
Estudianta de tercer curs.

Vocal. *Joaquim Peña*.
Estudiant de primer curs.

Vocal. *Alex Acedo*.
Estudiant de segon curs.

Vocal. *Leopold Calatayud*.
Estudiant de tercer curs.

Composició del CAE

Presidenta. *Misericòrdia Carles Lavila*.
Professora del Departament d'Economia a la
Universitat Rovira i Virgili.

Acadèmic. *Xavier Triadó Ivern*.
Professor del Departament d'Economia i Organització
d'Empreses a la Universitat de Barcelona.

Professional. *Xavier Subirats Alcoverro*.
Soci Director d'AMSEL Assessors.

Metodòloga. *Olga Pujolràs González*.
Gestora de Projectes d'AQU Catalunya.

Turisme a l'Escola Universitària del Maresme (UPF)

Composició del CAI

Presidenta. *Mar Isla Pera*.
Directora de l'Escola Universitària del Maresme.

President. *Pelegrí Viader Canals*.
Vicerector de Comunitat Universitària.

Vocal. *Dolors Celma Benaiges*.
Professora del Seminari de Coordinació.

Vocal. *Josep Maria Raya Vilchez*.
Professor del Seminari de Coordinació.

Vocal. *Carlota Artieda*.
Estudianta.

Vocal. *Laura Casado*.
Estudianta.

Vocal. *Gemma Serrat*.
Estudianta.

Composició del CAE

Presidenta. *Misericòrdia Carles Lavila*.
Professora del Departament d'Economia a la
Universitat Rovira i Virgili.

Acadèmic. *Xavier Triadó Ivern*.
Professor del Departament d'Economia i Organització
d'Empreses a la Universitat de Barcelona.

Professional. *Xavier Subirats Alcoverro*.
Soci Director d'AMSEL Assessors.

Metodòloga. *Olga Pujolràs González*.
Gestora de Projectes d'AQU Catalunya.

Ciències del Treball (URV)

Composició del CAI

President. *Àngel Belzunegui Eraso*.
Professor titular d'universitat de Sociologia.

Vocal. *Laura Román Martín*.
Professora titular de l'Escola Universitària de Dret Constitucional.

Vocal. *Evandro Bocatto*.
Professor titular interí d'Escola Universitària d'Organització d'Empreses.

Vocal. *Maria Martí Baiget*.
Cap de la Biblioteca de la Facultat de Ciències Jurídiques.

Vocal. *Maria Pilar Ontoso Blanco*.
Cap de Secretaria de la Facultat de Ciències Jurídiques.

Vocal. *Araceli López Romera*.
Estudianta de l'Ensenyament.

Composició del CAE

President. *Tomás Quintana López*.
Professor del Departament de Dret de l'Administració i Relacions Internacionals a la Universidad de León.

Acadèmic. *Luís Sarriés Sanz*.
Catedràtic del Departament de Sociologia a la Universidad Pública de Navarra.

Professional. *Eva Pajares Montes*.
Tècnic mitjà en promoció econòmica i ocupació, Servei de Dinamització del mercat de treball local a la Diputació de Barcelona.

Metodòloga. *Carme Sala Martínez*.
Directora de l'Oficina de Qualitat a la Universitat de Lleida.

Direcció Hotelera a l'Escola Universitària de Turisme i Direcció Hotelera (UAB)

Composició del CAI

President. *Francesc Uroz Felices*.
Director de l'EUTDH.

Vocal. *M. Àngels Rodríguez García*.
Administradora del Centre i Responsable de Qualitat.

Vocal. *Beatriz Santolalla García*.
Professora i Coordinadora de Direcció Hotelera.

Vocal. *Maria Noguera Noguera*.
Professora i Coordinadora de la Diplomatura de Turisme.

Vocal. *Ramon Orobitg Mill*.
Coordinador de Borsa de Treball i de Pràctiques de Residents de l'EUTDH.

Vocal. *Roger Nicholson*.
Professor i tutor acadèmic de l'EUTDH.

Vocal. *Clara Bonilla*.
Estudianta.

Vocal. *Anna Barnils*.
Estudianta.

Vocal. *Marisol Ramos*.
Estudianta.

Composició del CAE

Presidenta. *Joana Maria Seguí Pons*.
Professora del Departament de Ciències de la Terra a la Universitat de les Illes Balears.

Acadèmica. *Victoria Sánchez Rebull*.
Professora del Departament de Gestió d'Empreses a la Universitat Rovira i Virgili.

Professional. *Josep Ros Santasusana*.
Director ROS Development&Planning, S.L.

Metodòleg. *Sebastià Riera Cusí*.
Professor del Departament de Ciències i Ciències Socials a la Universitat de Vic.

Educació Social (UAB)

Composició del CAI

President. *Màrius Martínez Muñoz*.
Degà de la Facultat de Ciències de l'Educació.

Vocal. *Begoña Valle*.
Responsable d'Estudiants de la gestió acadèmica.

Vocal. *Berta Argemí*.
Delegada del segon curs.

Vocal. *Rafael Merino*.
Professor de la titulació i Coordinador d'Intercanvis.

Vocal. *Margarida Massot Verdú*.
Professora de la titulació.

Vocal. *Josefina Sala Roca*.
Coordinadora de la titulació.

Vocal. *Jesús Vivas González*.
Suport tècnic en l'avaluació.

Composició del CAE

President. *José Ortega Esteban*.
Director de l'Instituto Universitario de Ciencias de la Educación de la Universidad de Salamanca.

Acadèmic. *Jaume Trilla Bernet*.
Professor del Departament de Teoria i Història de l'Educació a la Universitat de Barcelona.

Professional. *Carlos Sánchez-Valverde Visus*.
Vicepresident del Col·legi d'Educadors/ores Socials de Catalunya.

Metodòleg. *Pello Apodaca Urquijo*.
Professor del Departament d'Investigació i Diagnòstic en Educació a la Euskal Herriko Unibertsitatea.

Mestres (UdL)

Composició del CAI

President. *M. Àngels Balsells Bailón*.
Degana de la Facultat de Ciències de l'Educació.

Vocal. *Jordi Coiduras Rodríguez*.
Vicedegà de la Facultat de Ciències de l'Educació.

Vocal. *Julia Remon*.
Coordinadora d'Educació musical.

Vocal. *Joan Biscarri Gassió*.
Coordinador d'Educació infantil.

Vocal. *José L. Navarro Sierra*.
Coordinador d'Educació especial.

Vocal. *Xavier Burrial*.
Coordinador d'Educació primària.

Vocal. *Natàlia Massot Vendrell*.
Administradora del Centre.

Vocal. *Rosa Granero*.
PAS Facultat de Ciències de l'Educació.

Vocal. *Jordi Bautista*.
Estudiant.

Vocal. *José A. Góngora*.
Estudiant.

Composició del CAE

President. *Carlos Marcelo García*.
Professor del Departament de Didàctica y Organització Escolar i Mètodes de Recerca a la Universidad de Sevilla.

Acadèmica. *Mercè Izquierdo Aymerich*.
Professora del Departament de Didàctica de la Matemàtica i de les Ciències Experimentals a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Professional. *Mònica Solans Bosch*.
Professora d'Educació Primària i ESO-Col·legi Sagrada Família.

Metodòleg. *Santiago Roca Martín*.
Cap del Gabinet Tècnic de Planificació, Avaluació i Estudis a la Universitat Politècnica de Catalunya.

Estudianta. *Anna Ginesta Fontserè*.
Estudiant de Pedagogia a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Publicitat i Relacions Públiques (UAB)

Composició del CAI

President. *Marcial Murciano Martínez*.
Degà de la Facultat de Ciències de la Comunicació.

President. *Josep Maria Blanco Pont*.
Degà de la Facultat de Ciències de la Comunicació.

Vocal. *Teresa Velázquez García-Talavera*.
Professora del Departament de Ciències de la Comunicació i Periodisme.

Vocal. *Daniel Tena Parera*.
Coordinador de la titulació i professor del Departament de Publicitat i Relacions Públiques.

Vocal. *David Roca Correa*.
Professor del Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat.

Vocal. *José María Ricarte Bescos*.
Representació del degà de la Facultat i Catedràtic emèrit de Publicitat i Relacions Públiques.

Vocal. *Salvador Planas*.
Administrador del Centre.

Vocal. *Jesús Vivas González*.
Representant de l'Oficina de Planificació de Qualitat de la Docència.

Vocal. *Maria Josep Balmaña*.
Representant dels estudiants de la titulació i delegada del tercer curs.

Vocal. *David Pueyo*.
Representant dels estudiants de la titulació i delegat de tercer curs.

Composició del CAE

President. *Juan Benavides Delgado*.
Professor del Departament de Comunicació Audiovisual i Publicitat I a la Universidad Complutense de Madrid.

Acadèmic. *Rafael López Lita*.
Professor del Departament de Filosofia, Sociologia, Comunicació Audiovisual i Publicitat a la Universitat Jaume I.

Professional. *Enric Sagrera Villagrasa*.
Conseller Delegat de SAGA COMUNICACIÓ, S L

Metodòleg. *Josep Grifoll Saurí*.
Cap de l'Àrea d'Avaluació de la Qualitat d'AQU Catalunya.

Ciència i Tecnologia dels Aliments (UAB)

Composició del CAI

Presidenta. *Montserrat Mor-Mur Francesch*.
Coordinadora de la Titulació de Ciència i Tecnologia dels Aliments.

Vocal. *Carles de Mas Rocabayera*.
Professor titular del Departament d'Enginyeria Química.

Vocal. *Marta Capellas Puig*.
Professora titular del Departament de Ciència Animal i dels Aliments.

Vocal. *Manuela Hernández Herrero*.
Professora titular del Departament de Ciència Animal i dels Aliments.

Vocal. *Francesca Lobo Casulleras*.
Gestora acadèmica de la Facultat de Veterinària.

Vocal. *Carme Sala Martínez*.
Tècnic de la Unitat de l'Oficina de Planificació i Qualitat.

Vocal. *Jesús Vivas González*.
Tècnic de la Unitat de l'Oficina de Planificació i Qualitat.

Vocal. *Pilar Sala Marín*.
Estudianta.

Vocal. *Laura Alonso Monzón*.
Estudianta.

Composició del CAE

President. *Guillermo Reglero Rada*.
Professor del Departament de Química Física Aplicada a la Universidad Autónoma de Madrid.

Acadèmica. *Rosa Oriá Almuñí*.
Catedràtica del Departament de Producció Animal i Ciència dels Aliments a la Universidad de Zaragoza.

Professional. *Jordi Bernardo Figueras*.
Director d'I+D a Casademont, SA

Metodòloga. *Anna Prades Nebot*.
Gestora de projectes d'AQU Catalunya.

Fisioteràpia a l'Escola Universitària d'Infermeria i Fisioteràpia Gimbernat (UAB)

Composició del CAI

President. *Xavier Sala Barat*.
Coordinador de la titulació de l'EUF Gimbernat.

Vocal. *Teresa Xipell Prunes*.
Cap d'Estudis de l'EUF Gimbernat.

Vocal. *Ricard Montané Escofet*.

Professor de l'EUF Gimbernat.

Vocal. *Josep Sánchez Aldeguer*.
Professor de l'EUF Gimbernat.

Vocal. *Enric Sirvent Ribalda*.
Professor de l'EUF Gimbernat.

Vocal. *Albert Puig Moran*.
Estudiant de segon curs de la Diplomatura de Fisioteràpia.

Vocal. *Cristòfol Sintes Pons*.
Estudiant de segon curs de la Diplomatura de Fisioteràpia.

Vocal. *Carles Rodríguez Rodríguez*.
Cap de la Secretaria de l'EUF Gimbernat.

Composició del CAE

President. *Jorge Luís Palés Argullós*.
Professor del Departament de Ciències Fisiològiques I a la Universitat de Barcelona.

Acadèmic. *Tomás Gallego Izquierdo*.
Director del Departament de Fisioteràpia a la Universidad de Alcalá de Henares.

Professional. *Dolors Casals Puig*.
U.A.P.E.-CAR St. Cugat.

Metodòleg. *Esteve Arboix Codina*.
Gestor de projectes d'AQU Catalunya.

Estudiant. *Florencio Duran Muñoz*.
Estudiant d'Infermeria.

Fisioteràpia a l'Escola Universitària de Ciències de la Salut a Manresa (UAB)

Composició del CAI

Presidenta. *Imma Ubierno Perramon*.
Directora de l'Escola de Ciències de la Salut.

Vocal. *Gonzalo Lorza Blasco*.
Sotsdirector dels estudis de Fisioteràpia.

Vocal. *Teresa Solé Torra*.
Cap d'Estudis de Fisioteràpia.

Vocal. *Esther Fernández Claret*.
Secretària dels Estudis de Fisioteràpia.

Vocal. *Idoia Astarloa Askasibar*.
Professora i Coordinadora del primer curs del torn de tarda dels estudis de Fisioteràpia.

Vocal. *Marta Not Monegal*.
Professora col·laboradora dels estudis de Fisioteràpia.

Vocal. *Meritxell Anaya Moix*.
Estudianta del tercer curs dels estudis de Fisioteràpia.

Vocal. *Sergi Jiménez Villar*.
Estudiant de segon curs dels estudis de Fisioteràpia.

Composició del CAE

President. *Jorge Luís Palés Argullós*.
Professor del Departament de Ciències Fisiològiques I
a la Universitat de Barcelona.

Acadèmic. *Tomás Gallego Izquierdo*.
Director del Departament de Fisioteràpia a la
Universidad de Alcalá de Henares.

Professional. *Laia Monné Guasch*.
Fisioterapeuta del Servei Mèdic de la Residència
d'Esportistes "Joaquim Blume"

Metodòleg. *Esteve Arboix Codina*.
Gestor de projectes d'AQU Catalunya.

Estudiant. *Florencio Duran Muñoz*.
Estudiant d'Infermeria.

Infermeria (UdL)

Composició del CAI

Presidenta. *Maria Sánchez Fernández*.
Cap d'Estudis.

Vocal. *Carmen Nuin Orrio*.
Directora de l'Escola Universitària d'Infermeria.

Vocal. *Elena Giribet Rubiol*.
Representant del Departament d'Infermeria.

Vocal. *Hortènsia Cuadra*.
Representant del Departament d'Infermeria.

Vocal. *Anna Reñé*.
Estudianta.

Vocal. *Ines Ortiz*.
Estudianta.

Vocal. *Carme Morell Lorés*.
Representant del PAS.

Composició del CAE

Presidenta. *Maria Amparo Benavent Garcés*.
Professora del Departament d'Infermeria a la
Universitat de València.

Acadèmica. *Júlia Esteve Reig*.
Directora de l'Escola Universitària d'Infermeria de Sant
Pau de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Professional. *Núria Martí Carrasco*.
Directora d'Infermeria a l'Hospital Universitari
Germans Trias i Pujol.

Metodòloga. *Mercè Torrado Fontseca*.
Professora del Departament de Mètodes
d'Investigació i Diagnòstic en Educació a la Universitat
de Barcelona.

Estudiant. *Florencio Durán Muñoz*.
Estudiant d'Infermeria a la Universitat de Barcelona.

Enginyeria Química (UAB)

Composició del CAI

President. *Francisco Valero Barranco*.
Coordinador d'Estudis d'Enginyeria Química.

Vocal. *David Gabriel Buguña*.
Professor i Delegat d'Estudis d'Enginyeria Química.

Vocal. *Javier Lafuente Sancho*.
Director del Departament d'Enginyeria Química.

Vocal. *Josep López*.
Departament d'Enginyeria Química.

Vocal. *Julio Pérez*.
Professor del Departament d'Enginyeria Química.

Vocal. *Jordi Gené Torradabella*.
Coordinador d'Estudis d'Enginyeria Química.

Vocal. *Regina Martínez Barchino*.
Departament de Matemàtiques.

Vocal. *Montserrat Peregrina Pedrola*.
Administradora del Centre.

Vocal. *Francisco Cuevas Ruíz*.
Gestor acadèmic.

Vocal. *Martíño González*.
Estudiant.

Vocal. *Maria Tomàs*.
Estudianta.

Composició del CAE

President. *Ángel Irabien Gullas*.
Director del Departament d'Enginyeria Química i
Química Inorgànica a la Universidad de Cantabria.

Acadèmic. *Antonio Aucejo Pérez*.
Professor del Departament d'Enginyeria Química a la
Universitat de València.

Professional. *Daniel Reguant Castellana*.
Responsable d'Enginyeria i Manteniment a UQUIFA, S A

Metodòloga. *Olga Pujolràs González*.
Gestora de projectes d'AQU Catalunya.

Estudiant. *Carlos Roderigas Mir*.
Estudiant de Química a la Universitat de Barcelona.

Enginyeria Tècnica en Topografia (UPC)

Composició del CAI

President. *M. Amparo Núñez Andrés*.
Cap d'Estudis d'Enginyeria Tècnica en Topografia.

Vocal. *Cesca Arterman Rosell*.
Administradora del Centre.

Vocal. *Felipe Buill Pozuelo*.
Professor del Departament d'Enginyeria del Terreny,
Cartogràfica i Geofísica.

Vocal. *Sergio González López*.
Professor del Departament d'Enginyeria del Terreny,
Cartogràfica i Geofísica.

Vocal. *Joan Antoni Torrent Torrent*.
Professor del Departament de Matemàtica Aplicada I

Vocal. *Sebastián Felguera Leive*.
Estudiant d'Enginyeria Tècnica en Topografia.

Composició del CAE

President. *Daniel Hernández Ruij Pérez*.
Director del Departament de Matemàtiques
a la Universidad de Salamanca.

Acadèmic. *Israel Quintanilla García*.
Professor del Departament d'Enginyeria Cartogràfica,
Geodèsica i Fotogrametria a la Universitat Politècnica
de València.

Professional. *Felipe Beltran Segarra*.
Cap del Departament de Cartografia i Gerent
i Cap de l'Oficina tècnica a l'Ajuntament de Reus.

Metodòloga. *Carme Sala Martínez*.
Directora de l'Oficina de Qualitat a la Universitat
de Lleida.

Annex 3

Glossari

1. Estudiants totals a l'ensenyament

Estudiants totals matriculats a l'ensenyament —vegeu l'apartat número 44.

2. Estudiants de l'ensenyament a tot Catalunya

Estudiants matriculats a la mateixa titulació en el conjunt de Catalunya (només el sistema universitari públic).

3. Estudiants totals a la universitat

Estudiants totals matriculats durant el curs en qüestió en ensenyaments de cicle curt i llarg i segon cicle en aquella universitat (no es consideren ni tercer cicle ni postgraus i similars).

4. Estudiants de cicle curt

Estudiants totals matriculats en ensenyaments de cicle curt —titulacions que es componen de només el primer cicle— en aquella universitat.

5. Estudiants de cicle llarg

Estudiants totals matriculats en ensenyaments de cicle llarg —titulacions que es componen de primer i segon cicle— en aquella universitat.

6. Estudiants de segon cicle

Estudiants totals matriculats en ensenyaments de segon cicle —titulacions a què s'accedeix havent superat el primer cicle d'un altre ensenyament— en aquella universitat.

7. Percentatge d'estudiants de la titulació respecte del total

Percentatge dels estudiants totals matriculats a la titulació respecte del nombre total d'estudiants de la universitat (excepte tercer cicle i postgraus).

8. Percentatge d'estudiants de la titulació respecte dels de cicle curt

Percentatge dels estudiants totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'estudiants de cicle curt de la universitat.

9. Percentatge d'estudiants de la titulació respecte dels de cicle llarg

Percentatge dels estudiants totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'estudiants de cicle llarg de la universitat.

10. Percentatge d'estudiants de la titulació respecte dels de 2n cicle

Percentatge dels estudiants totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'estudiants de segon cicle de la universitat.

11. Percentatge d'estudiants de la titulació respecte del total de Catalunya

Percentatge dels estudiants totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'estudiants matriculats a la mateixa titulació en el conjunt del sistema universitari públic català.

12. Places ofertes a Catalunya

Nombre total de places de nou ingrés que s'ofereixen d'un ensenyament en concret en el conjunt de les universitats catalanes (només sistema públic). No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

13. Demanda en 1a opció a Catalunya

Nombre de peticions per accedir a un ensenyament en el conjunt del sistema públic català, sol·licitades com a primera preferència.

14. Places ofertes a la titulació

Nombre de places de nou ingrés que ofereix la titulació. No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

15. Demanda global en 1a opció

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat i centre, sol·licitada en primera opció i considerant totes les vies possibles d'accés.

16. Demanda en 1a opció (via PAU)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat sol·licitada en primera opció, considerant només la via d'accés PAU.

17. Demanda en 1a opció (via FP)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant només la via FP.

18. Demanda en 1a opció (altres vies)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant altres vies d'accés a la titulació diferents de PAU i FP.

19. Ràtio demanda en 1a opció / places ofertes

Relació entre la demanda en primera opció global i el nombre de places ofertes per la titulació.

20. Demanda satisfeta global (matrícula)

Nombre de peticions formulades que han estat admeses i han formalitzat la matrícula.

21. Nota de tall (via PAU)

Valor mínim de la nota via PAU que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

22. Nota de tall (via FP)

Valor mínim de la nota via FP que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

23. Nota de tall equivalent

Nota de tall corresponent a un nombre homogeni d'estudiants. Com a criteri s'ha adoptat el màxim nombre comú en el conjunt de centres que ofereixen el mateix ensenyament. És a dir, si una determinada titulació s'ofereix en quatre centres amb un nombre de places de 240, 80, 120 i 150, la nota de tall equivalent serà aquella que correspon a l'estudiant número 80 a tots els centres, prèviament ordenats de major a menor nota d'entrada. La nota de tall equivalent es calcula, d'aquesta forma, a partir de la nota de tall dels estudiants matriculats.

24. Distribució dels estudiants de 1r curs per notes i vies d'accés

Distribució dels estudiants matriculats per primer cop a la titulació (via PAU i FP) en tres grups de notes: [5-5,99), [6-6,99), [7-10].

25. Publicació del pla d'estudis al BOE

Any en què es va publicar al *Boletín Oficial del Estado* (BOE) el pla d'estudis de la titulació, un cop homologat pel Consejo de Universidades.

26. Anys de durada de l'ensenyament

Temps de durada mínim d'una titulació establert en les directrius generals del títol.

27. Assignatura troncal

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per directrius generals pròpies que s'ha de cursar obligatòriament en tots els plans d'estudi que condueixen al mateix títol oficial.

28. Assignatura obligatòria

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per la universitat que s'ha de cursar obligatòriament per obtenir el títol.

29. Assignatura optativa

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura que cursa l'estudiant i que es tria entre un conjunt d'assignatures que ofereix la titulació.

30. Assignatura de lliure elecció

Aquella assignatura que no correspon als requisits del pla d'estudis de la titulació i que cursa l'estudiant entre aquelles que ofereix o reconeix la mateixa universitat.

31. Crèdit

Unitat de mesura docent. Un crèdit equival a entre 7 i 10 hores de docència. En determinades assignatures de caràcter pràctic aquesta equivalència pot ser superior a les 10 hores.

32. Crèdits pràctics

Unitat de mesura docent que correspon a les assignatures pràctiques o a determinades fraccions de caràcter pràctic d'una assignatura teòrica.

33. Total de crèdits al pla d'estudi

Nombre total de crèdits que ha de superar l'estudiant per accedir al títol oficial.

34. Crèdits per equivalència

Crèdits que corresponen a una activitat que l'estudiant realitza fora de la universitat però que la institució reconeix.

35. Grau mínim de practicitat obligatòria

Percentatge de crèdits pràctics d'assignatures troncal i obligatòries en el pla d'estudis, respecte del total de crèdits troncal i obligatoris a cursar per l'estudiant per tal d'accedir al títol oficial.

36. Nombre d'assignatures optatives ofertes

Oferta total d'assignatures optatives a què té accés l'estudiant, ja siguin pròpies de la titulació o d'ensenyaments afins.

37. Oferta de crèdits optatius

Nombre de crèdits optatius que ofereix la titulació i que apareixen com a assignatures pròpies de la titulació en el seu pla d'estudis.

38. Percentatge de crèdits optatius

Percentatge de crèdits optatius que ha de cursar l'estudiant respecte del total de crèdits per poder accedir al títol oficial.

39. Relació d'optativitat

Relació entre els crèdits optatius a què té accés l'estudiant i el nombre màxim de crèdits optatius que ha de cursar segons el pla d'estudis.

40. Projecte final de carrera

Treball integrador o de síntesi de formació rebuda que es realitza al final dels estudis reglats. Pot tractar sobre qualsevol tema relacionat amb les matèries estudiades i les competències professionals de la titulació. La superació del treball és imprescindible per a obtenir el títol.

41. Pràcticum

Assignatures del pla d'estudis que tenen com a objectiu l'aplicació pràctica dels coneixements adquirits en un conjunt d'assignatures de caràcter teòric.

42. Pràctiques en empreses

Assignatura o part d'una assignatura de caràcter pràctic en què l'estudiant aplica els coneixements pràctics en el lloc de treball d'una empresa amb què la universitat té signat un conveni. En alguns plans d'estudis, les pràctiques en empreses poder ser definides pels crèdits per equivalència.

43. Mitjana d'estudiants per grup (1r curs, 1r cicle, 2n cicle)

Per a les assignatures troncal i obligatòries es calcula la mitjana d'estudiants per grup de teoria i de pràctica (al primer curs, al conjunt del primer cicle i al segon cicle) ponderant segons la diferent càrrega creditícia de les assignatures. La fórmula de càlcul que correspon a la mitjana ponderada és la següent:

$$I = \frac{\sum_I^n (c_n \cdot a_n)}{\sum_I^n (c_n \cdot g_n)}$$

On I és la mitjana ponderada d'estudiants per grup, n és el nombre total de grups, c_n és el nombre de crèdits de l'assignatura (distingint entre teoria i pràctica), a_n és el nombre d'estudiants totals de l'assignatura i g_n és el nombre de grups.

44. Estudiants totals matriculats

Còmput del nombre total d'estudiants que han formalitzat la matrícula als estudis corresponents. En aquelles universitats en què la matrícula és semestral, el còmput d'estudiants es realitza considerant els estudiants matriculats en el primer semestre i afegint els matriculats en el segon semestre si hi ha hagut una oferta específica d'assignatures. Aquest sistema s'aproxima, en gran mesura, a comptabilitzar el nombre de diferents DNI que es tenen en la matrícula d'una titulació durant un curs.

45. Estudiants equivalents a temps complet

Nombre de crèdits matriculats pel conjunt d'estudiants de la titulació, dividit per la mitjana de crèdits que un estudiant ha de cursar cada any per finalitzar els seus estudis en el temps previst.

46. Taxa d'èxit

Nombre de crèdits aprovats pels estudiants en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als estudiants presentats a examen. Es calcula per el primer curs, el primer cicle i el segon cicle, desglossats en primera i segona convocatòries. La fórmula de càlcul que correspon a la mitjana ponderada de la taxa d'èxit és la següent:

$$\% E = 100 \cdot \frac{\sum_I^n (cs_n \cdot a_n)}{\sum_I^n (c_n \cdot ap_n)}$$

On E és la taxa d'èxit per a una convocatòria i assignatura determinada, cs_n són els crèdits superats per estudiant, a_n el nombre d'estudiants aprovats, c_n el nombre de crèdits de l'assignatura i ap_n els estudiants presentats a l'examen de l'assignatura. No es consideren en cap cas els crèdits convalidats, reconeguts, adaptats i/o equiparats. Les taxes d'èxit fan referència exclusivament a assignatures troncal i obligatòries.

47. Taxa de rendiment

Nombre de crèdits aprovats en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als estudiants matriculats. Es calculen per primer curs, primer cicle i segon cicle. La fórmula de càlcul que correspon a la mitjana ponderada de la taxa de rendiment és la següent:

$$\% R = 100 \cdot \frac{\sum_I^n (cs_n \cdot a_n)}{\sum_I^n (c_n \cdot am_n)}$$

On R és la taxa de rendiment per a una convocatòria i assignatura determinada, cs_n són els crèdits superats pels estudiants, a_n el nombre d'estudiants aprovats, c_n el nombre de crèdits de l'assignatura i am_n els estudiants matriculats en aquella assignatura. No es consideren en cap cas els crèdits convalidats, reconeguts, adaptats i/o equiparats. Les taxes de rendiment fan referència exclusivament a assignatures troncal i obligatòries.

48. Fase selectiva

Etapa inicial de l'estudi en què un nombre fix d'assignatures del pla d'estudis s'avalua de forma global i que és necessari superar per continuar els estudis. Per superar aquesta fase, l'estudiant ha d'obtenir la qualificació d'apte en un termini màxim del doble de la durada de la fase establerta al pla d'estudis. La superació d'aquesta fase és un requisit indispensable per poder formalitzar la matrícula d'assignatures obligatòries i optatives d'un curs posterior. Aquesta és una de les característiques dels nous plans d'estudis de la Universitat Politècnica de Catalunya.

49. Nombre de titulats

Nombre d'estudiants que ha cursat el 100% dels crèdits necessaris per obtenir el títol. Es distingeix, sempre que sigui possible, entre el nombre de titulats de pla vell i de pla nou. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de titulats dels últims tres cursos acadèmics.*

50. Taxa de graduació

Respecte als estudiants de pla nou i suposant un flux d'entrada uniforme al llarg dels anys de vigència dels plans d'estudi, la taxa de graduació de la promoció seria la resultant de dividir el nombre de graduats en l'any de referència entre el nombre d'estudiants que es van matricular tants anys endarrere com cursos teòrics de durada d'aquest pla d'estudis. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de taxa de graduació dels últims tres cursos acadèmics.*

51. Dedicació docent del professorat

Es comptabilitza la dedicació docent de cada una de les categories del professorat d'una titulació.

52. Mitjana de crèdits a cursar per any

Mitjana de crèdits que l'estudiant ha de cursar anualment per obtenir el títol en el temps mínim previst. Resulta de dividir el nombre de crèdits del pla d'estudis entre els anys de durada mínima de la titulació establerta pel pla d'estudis (PE).

53. Mitjana de crèdits matriculats per estudiant

Mitjana de crèdits matriculats per estudiant en l'ensenyament el curs acadèmic considerat. Resulta de dividir el nombre de crèdits entre el nombre de matriculats.

54. Mitjana de qualificació

Es calcula una mitjana numèrica de qualificació dels estudiants que s'han graduat un curs acadèmic determinat. S'assigna un 4 a l'assignatura que l'estudiant supera amb matrícula d'honor, un 3 amb excel·lent, un 2 amb notable i un 1 amb aprovat. Es fa la mitjana per l'expedient acadèmic de l'estudiant i la mitjana final de la titulació considerant els estudiants graduats. Per calcular la mitjana no es consideren les convocatòries que han esgotat els estudiants per aprovar les matèries, ni les convalidacions, els reconeixements, les adaptacions i/o l'equiparació de crèdits.

$$Q = \frac{\sum_1^n v \cdot c_n}{C}$$

On Q és la mitjana de qualificació, v és el valor assignat a la nota, c_n són els crèdits de l'assignatura i C és el nombre total de crèdits cursats.

55. Durada mitjana dels estudis per titulat

Mitjana de temps que un estudiant empra per graduar-se en la titulació avaluada. Es dona en anys amb un únic decimal.

56. Cohort

Conjunt d'estudiants que es matriculen en el curs inicial de la titulació per primera vegada.

57. Nombre de matriculats

Nombre d'estudiants que es van matricular a la titulació en cada un dels cursos acadèmics considerats.

58. Estudiants titulats

Nombre d'estudiants que s'han titulat en el temps previst per a la titulació (t), en un any més del temps previst (t+1) i en un temps superior al temps previst més un any (>t+1).

59. Abandonament

S'indica el nombre d'estudiants de la cohort corresponent que han deixat els estudis de forma definitiva. Després de dos anys de no formalitzar cap matrícula a la titulació es considera que l'estudiant ha abandonat, encara que si, amb posterioritat es matricula de nou, se'l torna a considerar estudiant de la titulació.

